

1958

MITROPOLIA BANATULUI

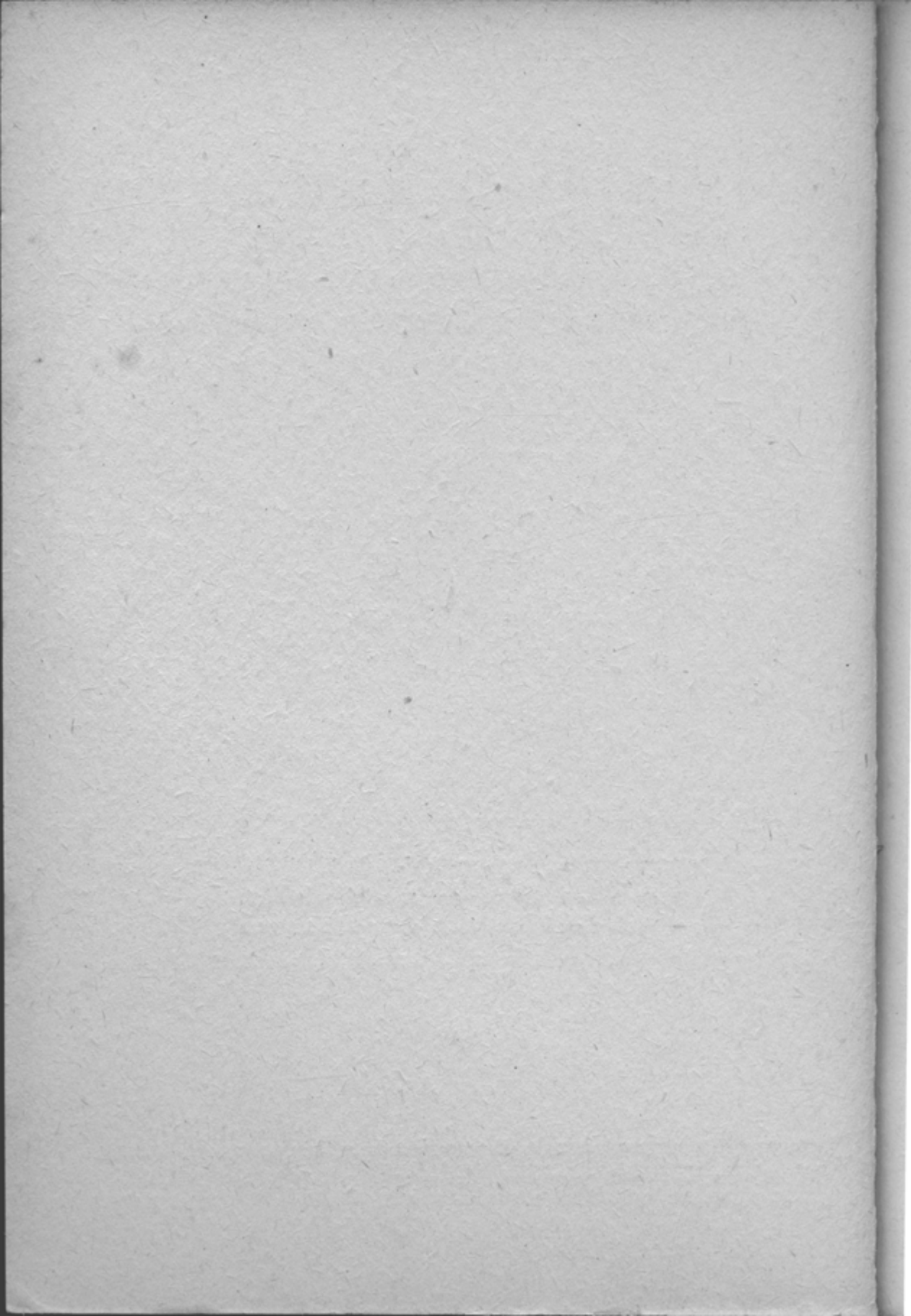
ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘORII
ȘI CARANSEBEȘULUI ȘI AL EPISCOPIEI ARADULUI

Aniversarea a 40 de ani de la reînființarea
Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse

ANUL VIII. Nr. 10—11 OCTOMBRIE—NOEMBRIE 1958

: - : Editura Mitropoliei Banatului : - :

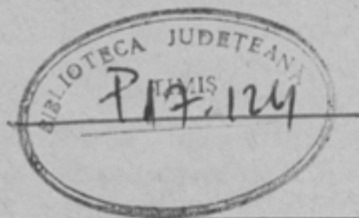
P. E. 1

MITROPOLIA BANATULUI

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘORII
ȘI CARANSEBEȘULUI ȘI AL EPISCOPIEI ARADULUI

Aniversarea a 40 de ani de la reînființarea
Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse

ANUL VIII. Nr. 10—11 OCTOMBRIE—NOEMBRIE 1958

: - : Editura Mitropoliei Banatului : - :

P_{III} 9074

Zece ani de la reîntregirea Bisericii Ortodoxe Romîne din Ardeal și Banat

La 21 octombrie a acestui an s-au împlinit zece ani de la refacerea unității noastre bisericești din Ardeal și Banat, zece ani de cînd frații noștri greco catolici au revenit cu entuziasm la matca Bisericii străbune, sub cupola magnifică a Ortodoxiei.

Reînchegarea unității sufletești a credincioșilor romîni ortodocși din Ardeal și Banat era o aspirație de veacuri, care încă de la început au protestat cu energie împotriva dezbinării religioase și care în realitate nu s-a înstrăinat niciodată de la tezaurul doctrinar al Ortodoxiei, ci a rămas legat constant de altarele și datinele străbune.

Memorabilă a rămas declarația unui iobag romîn din veacul al XVIII-lea, care reliefează plastic rezistența credincioșilor noștri față de dezbinarea religioasă de la 1700 : „Acest cojoc pe care-l am pe mine, e acum al meu. Dar dacă vrea crăiasa (Maria Terezia care purta coroana habsburgică) să mi-l ia, î-l dau. Cu aceste slabe mîini și picioare și cu trupul meu am lucrat zi și noapte, ca să plătesc porția. Ele sînt ale crăiesei și de ar vrea să mi le ia, n-am ce face. Dar nu am decît un suflet, pe care eu îl păstrez pentru Dumnezeu din ceruri”.

Numărați preoți și călugări s-au ridicat în apărarea „legii străbune”, suferind prigoane și chiar moarte mucenicească. Ioan Țirca, Visarion Sarai, Nicolae din Balomir, Ioan Molnar Piuaru, Sofronie din Cioara, Ioan din Galeș, Măcinic din Sibiel, Ioan din Acișiu, — sînt tot alîtea nume de luptători neînfricați împotriva unirii cu Biserica Romei.

Cu toate încercările catolicismului de a abate pe credincioșii uniți de la tezaurul doctrinar al Ortodoxiei, nu s-a reușit ca nici măcar cele patru puncte impuse, să pătrundă în sufletul acestor credincioși.

În cei 250 de ani, cât s-a scurs de la unirea cu Biserica Romei s-a verificat în mod strălucit forța spirituală a Ortodoxiei.

Chiar figurile cele mai proeminente ale uniților au luat atitudine hotărâtă împotriva uniației. Episcopul Inocenție Micu Clein, în memoriul trimis la Curtea din Viena, accentuiază: „Clerul și poporul stăruie atât de mult pentru împlinirea promisiunilor cuprinse în art. 3 al Diplomei a II-a leopoldine, încât dacă nu li se împlinește cererea, ei preferă să rămână în legea ortodoxă” iar Petru Maior spunea: „Multora dintre români scîrbă nouă le făcea de unirea făcută. De aceea mulți dintre uniții români, nu numai mireni ci și preoți, socoteau că mai bine va fi de cu bună vreme să rumpă unirea cea cu biserica Romei făcută, decît strămoșească lege și tocmeală să o sufere a se schimba”.

Cu uniația se deschide un sinistru capitol în istoria Bisericii noastre românești, românii ortodocși avînd să sufere atîtea prigoniri pentru credința lor străbună. Mii de martiri cad jertfă pe altarul Ortodoxiei, vechi mînăstiri din Ardeal și Banat (Săraca, Partoș) sînt desființate.

Uniația, creație artificială, confesiune cu tendințe centrifugale, prin comuniunea dogmatică cu Biserica Romei, a contribuit în mod constant la dezbinarea suflului nostru.

În 1918, unitatea națională impunea ca un imperios comandament istoric și unitatea spirituală, revenirea în staulul Bisericii dreptmăritoare a românilor uniți cu Roma.

Ceea ce nu s-a putut înfăptui atunci, din diverse considerente, s-a înfăptuit în anul 1948, după 250 de ani de silnică despărțire. A trebuit să vie actul epocal de 23 August 1944 al eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, cînd libertatea cultului, libertatea religioasă și libertatea de conștiință au căpătat un nou con-

ținut. La 17 iulie 1948 concordatul cu Vaticanul a fost denunțat, iar Biserica greco-catolică descătușată din lanțurile papalității, putea să-și manifeste liber dorința de revenire la Ortodoxie.

Apelul făcut de Prea Fericitul Patriarh Justinian clerului și credincioșilor greco-catolici: „Nu vă mai lăsați amăgiți. Fiți vrednici români ca și înaintașii noștri, care au păstrat cu viața lor tezaurul comun al neamului românesc, toată legea și credința ortodoxă din liturghiile și slujbele Bisericii ortodoxe și care au murit cu nădejdea eliberării din jugul umilitor al tiraniei, când acest tezaur va înlesni revenirea voastră într-o singură Biserică, într-o singură credință, temelie nezdruccinată neamului și patriei” — a avut ecoul cuvenit.

În ziua de 1 octombrie 1948 a avut loc, la Cluj, întrunirea celor 38 de protopopi și preoți, delegați ai Bisericii greco-catolice pentru a discuta apelurile de revenire în sânul Ortodoxiei, făcute de Prea Fericitul Patriarh Justinian și de Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului la 3 mai 1948, cu prilejul sărbătoririi pe Cîmpia Libertății, a Centenarului revoluției ardelenice din 1848.

În urma discuțiilor purtate, adunarea în unanimitate a hotărât revenirea la Ortodoxie, semnînd în acest sens o proclamație și un apel către cler și credincioși.

La 3 octombrie 1948 cei 38 de mandatarî ai clerului și ai credincioșilor greco-catolici din Ardeal și Banat au prezentat în marea sală a Sfîntului Sinod, Prea Fericitului Patriarh Justinian, „Proclamația” adunării de la Cluj pentru reîntoarcerea Bisericii greco-catolice la Ortodoxie, primind cu acest prilej binecuvîntarea și îmbrățișarea frățască a Întîistătătorilor Bisericii drept-măritoare.

Iar în ziua de 21 octombrie 1948 au avut loc la Alba Iulia, în Bălgradul Ortodoxiei străbune, vechiul scaun al Mitropoliei romîne din Ardeal, festivități grandioase consfințindu-se reîntregirea Bisericii romînești din Ardeal și Banat.

În această zi, în vechea cetate a Bălgradului, a vibrat puternic și impresionant glasul întregului cler și al tuturor credincioșilor greco-catolici, poruncă tainică a strămoșilor noștri :

„Înțelegînd semnificația adîncă a Proclamației de la Cluj din 1 octombrie 1948, a delegaților celor 423 de clerici greco-catolici, ca și rostul Apelului acelorasi slujitori din 3 octombrie 1948, cu conștiința limpede că ne aflăm pe linia marilor noastre răspunderi în fața istoriei, și în fața lui Dumnezeu, declarăm:

„Că rupem pentru totdeauna legăturile noastre de orice fel, cu Vaticanul și Roma Papală.

Că ne încorporăm cu toată ființa noastră în Biserica Ortodoxă Romînă, de ale cărei învățături de credință și ritualuri canonice înțelegem să ascultăm.

Că ne vom supune cu fiiască dragoste tuturor hotărîrilor Sf. Sinod al Bisericii noastre ortodoxe romîne.

De azi înainte toți romînii sîntem și vom rămîne, pururea una în credința dreptmăritoare, una în slujirea statornică a poporului nostru și una în ascultarea leală a comandamenteilor de viață nouă ale scumpei noastre Republici Populare Romîne”.

Mărețul act istoric cu adevărat epocal de la 21 octombrie 1948 este încrustat cu litere de aur în istoria Bisericii romînești.

Prin refacerea unității noastre spirituale s-a reparat o nedreptate istorică, s-a închis un proces confesional de veacuri și s-au deschis noi perspective Ortodoxiei — depozitara adevărului creștin.

Clerul și credincioșii reveniți s-au identificat cu totul cu doctrina, tradițiile și năzuințele spirituale ale Bisericii Ortodoxe, constituind cu vechiul cler și cu vechii credincioși ortodocși o unitate de gîndire, simțire și viață duhovnicească.

În cei zece ani ce s-au scurs de la reîntregirea Bisericii romînești din Ardeal și Banat, comuniunea sufletească a clerului și credincioșilor s-a încheșat și consolidat pe deplin, adevărîndu-se vorba psalmistului: „Cît de bine și frumos este să locuiască frații împreună” (Ps. 132, 1).

Biserica noastră ortodoxă reîntregită, alături de credincioșii celorlalte Biserici ortodoxe surori, activează cu însuflețire pentru destinderea încordării internaționale, pentru salvagardarea păcii în întreaga lume.

REDAȚIA

Marea rugăciune

Unirea este o lege a firii. Unirea adevărată cere o armonie între părțile ce compun întregul. Când elemente destructive intră în întregul ce compune unitatea, începe procesul de descompunere, de fărâmițare a unității.

Acest fapt este valabil atât în ordinea organică, cât și în cea anorganică, — iar în cea morală, a ideilor, este o evidență ce nu trebuie demonstrată.

Omul este ființa morală, dotată cu inteligență și voință liberă. Actele lui trebuie să fie raționale. Cu intelectul său el trebuie să caute adevărul, care este calea voinței libere. Fiind o ființă rațională, are răspundere, are obligații, pe care împlinindu-le, îi aduc avantagii.

Omul, această ființă rațională, are în firea lui o sete, o dorință puternică, o iubire a binelui, a fericirii. El refuză, și în chip instinctiv, tot ceea ce este negație, tot ceea ce se împotrivesc binelui ce-l poate fericii.

Unitatea însă, din care trebuie să se bucure toți, pentru că este un bun comun, este cel mai mare bine ce poate să existe. Cel ce luptă împotriva unității, luptă împotriva sa. Răsvrătirea este un act de natură morală, deci pasibil de răspundere. Este o adevărată crimă aceea de a submina edificiul unității și cu urmări incalculabile pentru pacea socială.

Mîntuitorul lumii, Iisus Hristos, a adus sufletului omenirii pacea. Pacea aceasta are un izvor de unire etern, are *apa vie*, care este Dumnezeu. Sufletul care bea din acest izvor nu mai însetează. La acest izvor se pot uni și se unesc toți credincioșii într-o frățietate divină, în Dumnezeu. La acest izvor se reunesc toți de orice culoare, de orice sex, de orice vîrstă. La acest izvor egoismele încetează, pasiunile se îmblînzesc, urile se topesc. În acest izvor este lumină caldă, este răspuns, este marele răspuns la marea sete a sufletului fiecărui creștin. Răzbunarea, care este o crimă fratricidă, dispare din cei ce se adapă la acest izvor. Acest izvor de apă vie : de adevăr, de iubire, de dreptate, de iertare, de sfinte năzuinți, a venit pe pămînt, cînd Arhanghelul a vestit Sfintei Fecioare Mîntuirea; a venit

cînd îngerii au cîntat deasupra peșterii bucuria Păcii; a venit cu patima, cu răstignirea pe Golgota. Din El, din Mîntuitorul Iisus Hristos, izvorește această apă vie: Sîngele lui, aducător de iertare, de înfiere a oamenilor cu Dumnezeu, este cheazășuit de marea realitate a învierii Sale. El aduce unirea. El este „piatra din capul unghiului”, care stă la temelia așezării unității, a unui edificiu moral. Adevărul Lui, iubirea Lui, unește sufletele, le întărește, le ferecește, — dar numai pe cei de bunăvoință.

Pentru această unire s-a rugat El, „ca toți să fie una”. Unirea este voința Lui, e testamentul Lui. Unirea aceasta, așezată pe adevăr și iubire, a fost, este și va fi contrariată de elemente potrivnice, cari provin din firea omului cuprins de pasiuni, de îngîmfarea orbitoare, de dorul comorilor trecătoare.

Unirea se menține și se poate menține numai printr-o luptă susținută împotriva acestor încercări disolvante. Dezertarea de pe cîmpul de luptă este o trădare a unirii, o sfîșiere a unității credinții.

Consecințele ei sînt incalculabile.

A distruge este ușor. A reface însă unitatea ortodoxă, este un lucru greu și anevoios, dar un ideal căruia ne-am devotat cu toată inima.

Pentru această mare și necesară lucrare, — a refacerii unității — există o singură cale: aceea a renunțării la orgoliu, la pasiuni, la lăcomie; aceea a dăruirii sincere, a închinării ființei, cu suflet și trup, sub lumina și îndrumarea lui Iisus Hristos.

Cuvîntul *pocăință*, are în sine tot conținutul acestei lucrări.

În chip magistral este ilustrată atît trădarea cît și pocăința, în parabola fiului rătăcit. (Lc. XV, 11—24).

Pînă la săvîrșirea păcatului, a actului de răzvrătire și eliminare, în chip voit, din cadrul unității, în sufletul celui rătăcit se petrece un proces de evoluție. La început este doar o ispită de răzvrătire, de nesupunere, față de voința Tatălui său. Dar în loc s-o alunge el o primește în suflet, se întreține cu ea, îi oferă ospitalitate în voință, pînă cînd ideea de insurecție, această să-

mîntă rea, prinde rădăcină în ființa lui, în mintea lui, în voința lui, în pasiunile lui. Odată înrădăcinată, începe să-l stăpînească, să-i poruncească. Actele lui sînt determinate de o poruncă a păcatului: aceea de a nu se mai supune.

El trece la faptă. Se transformă într-un ins ego-centric, autonom. Din mintea sa, din voința sa, el face izvor de lumină, măsură de conduită. Și unde ajunge?

Sf. Evanghelie ni-l descrie (vv. 15—16) în cuvinte simple dar zguduitoare, arătîndu-l ca păzitor de porci, egal și înfometat, rîvnind cu invidia celui înfometat, la rădăcinile pe cari le mîncău porcii și pe cari el, fiul fericit de odinioară, nu le avea.

Starea de mizerie i-a prefăcut îngîmfarea în umilință, în adevărul gol: acela că a greșit, a rătăcit, — rătăcire care l-a dus la prăpastie și ruină.

„Ce voi face?”

„Mă voi scula”. Mă voi ridica din starea detestabilă în care mă găsesc și voi *renunța* la ea, și *mă voi întoarce* la casa tatălui meu, îi voi cere iertare spunîndu: Am greșit!

Tatăl, principiu de viață, de putere, de ocrotire și de iubire îl aștepta. Fiul rătăcit s-a întors, s-a pocăit, a primit iertarea, a intrat în unitatea fericitoare a adevărului, a iubirii. S-a mîntuit, fiindcă a *renunțat* la egoismul distructiv din el, la pofta spre comorile trecătoare, la pasiunile din el.

Așa sînt și cei ce se întorc la vatra credinței strămoșești, — a ortodoxismului.

Pocăința înseamnă: renunțarea la rătăcire, la răzvrătire, la anarhie, dăruirea la adevărul obiectiv, la lupta cea mare pentru adevăr, bine, dreptate, iubire.

Acest cuvînt, haină a unei idei mari, adesea este întrebuințat pentru a îmbrăca subiectivism, minciună, perfidie, interese meschine și mărunte.

Pocăința deci, și numai cea adevărată, este pivotul construirii unității, marele bun comun al omenirii.

De două mii de ani creștinii spun o rugăciune. Pen-

tru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm! Și rugăciunea încă nu este ascultată. De ce ?

Răspunsul este ușor.

Sufletul rugător nu este în spiritul jertfei, adică aceea de a renunța la „pofta cărnii, la pofta ochilor și la trufia vieții”. Sufletul rugător nu este pătruns de spiritul Ghetsimanilor, de spiritul Patimilor, de spiritul Calvarului; nu-i pătruns de spiritul adevăratei pocăinți. Nu interesele și pasiunile pot face unirea. Dimpotrivă, — acestea distrug și se opun, genetic, unirii. Mai bine ultimul în casa Domnului, în casa luminii calde, în casa fericirii, decât primul în slujba Mamonei, a păcatului, a răului.

Sufletul eliberat de puterea orbitoare și nimicitoare a pasiunilor, conștiințele curate, sînt tot atît de valoroase și fericite, fie că stau pe întiul sau pe ultimul scaun. Frumusețea trandafirilor nu scade cu nimic prin faptul că sînt în centrul sau la periferit unui parc. Ori unde este trandafirul împodobește.

Sf. Luca ne istorisește următorul fapt (IX, 28—35).

„Luînd cu sine pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, Mîntuitorul s-a suit pe muntele Tabor să se roage. Și cînd se ruga s-a făcut chipul feței Lui altul și îmbrăcămintea Lui albă strălucind. Și iată vorbeau cu El doi bărbați: Moise și Ilie, cari arătîndu-se în slavă, vorbeau de sfîrșitul Lui, care avea să se îplinească în Ierusalim”.

„Iar Petru și cei ce erau cu el, îngreuiți de somn și deșteptîndu-se, au văzut slava Lui și pe cei doi bărbați stînd împreună cu El. Și cînd s-au despărțit ei de El a zis Petru către Iisus: „Învățătorule, *bine este nouă să fim aici* și să facem trei colibi: una Ție, și una lui Moise și una lui Ilie, neștiind ce spune. Și acestea zicînd el, s-a făcut nour și i-a umbrît și s-au spăimîntat cînd au intrat în nour și glas s-a făcut din nour zicînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, de acesta să ascultați!”.

Iisus este „piatra din capul unghiului”, în care se îplinește Vechiul Testament, este realizarea prorociilor, reprezentate pe Tabor prin două mari figuri — Moise

și Ilie, — confirmându-se prin tragicul dar salutarul sfârșit din Ierusalim: Calvarul.

Omologarea marelui opere se face prin glasul Părintelui etern care zice: Acesta este Fiul meu, pe acesta să-l ascultați!

Oare s-a împărțit Hristos? (I. Cor. I, 13). Nici odată. Adevărul nu se poate împărți. „El este același ieri, azi, mâine și în vecii vecilor!” Cine împarte? Inghimfarea, lăcomia, desfrîul.

Oare când vom putea zice și noi: Doamne, bine este nouă aici?

Numai atunci când vom face marea rugăciune. Când ne vom ruga transformând viața noastră în aceea a spiritului de pocăință, lepădând, renunțând la trufia ce ne stăpânește, mortificându-ne lăcomia și pasiunile, luptînd pentru biruință în spiritul Taborului și al Calvarului.

Iată ținta fiecărnăia din noi.

Iată marele ideal, a cărui realizare este în funcție de cucernicia cu care vor fi încrucișate mâinile spre rugăciune, pentru slava Bisericii ortodoxe române, la sînul căreia aflăm cu toții dragoste, căldură și mîntuire în Hristos.

I. RENEU

Bucuriile unității

Unitatea este caracteristica fundamentală a Sfintei Treimi. Cele trei persoane ale Sfintei Treimi sint unite, au aceeași ființă, se înconjoară reciproc (*περιγορεύει*) și locuiesc una în alta neamestecat. Unitatea ființei divine este atestată de numeroase texte scripturistice, dar îndeosebi de textele de la Mt. XXVIII, 19 și I. In. V, 7.

Biserica este „trupul lui Hristos”. Prin Biserică participăm la viața dumnezeiască a Sfintei Treimi.

Dacă prin Biserică participăm la viața Sfintei Treimi, e firesc ca și Biserica să stea pe temeliiile unității. Așa a fost concepută de dumnezeiescul ei întemeietor, Iisus Hristos, asemenea soarelui care are multe raze, dar este unul singur. Scopul Bisericii este să stringă pe toți oamenii la un loc, fiindcă Iisus a murit pe cruce „ca să adune într-una pe fiii lui Dumnezeu cei risipiți” (In. XI, 52). „Și nu numai pentru aceștia mă

rog, ci și pentru cei care vor crede în mine, prin cuvântul lor (al apostolilor), pentru ca toți să fie una; precum tu, Părinte, ești în mine și eu în tine”, zice Mîntuitorul în rugăciunea arhierescă (In. XVII, 20—21). Unitatea Bisericii rezultă și din unitatea de credință, morală și de cult, exprimată pregnant de Sf. Apostol Pavel în cuvintele: „Un Domn, o credință, un Botez” (Efes. IV, 5).

Sublimă a fost dintru început misiunea Bisericii de a face din credincioșii ei fii ai luminii și ai păcii în lume, uniți în cugete, așa cum nimerit se exprimă tot Sf. Apostol Pavel: „Impliniți bucuria mea, aceeaș dragoste avînd, un suflet fiind, una cugetînd. Nimic să nu faceți din duh de învrăjbire sau de mărire deșartă.” (Fil. II, 2—3).

Așa a ființat și s-a manifestat un timp Biserica lui Hristos în lume, după modelul uniunii celor trei persoane divine, pînă ce a reușit să se spargă zidurile unității, înțelegînd aici elementul ei uman aruncînd sămînța vrajbei și măririi deșarte în sufletul unor instiistătători ai ei, asmuțîndu-i pe unii împotriva altora. De aici a început particularismul confesional, neînțelegeri în sinul comunității creștine și sminteala pentru lumea creștină și necreștină deopotrivă.

Dacă lucrurile s-au petrecut așa pe plan mare, trebuie să recunoaștem că ele au urmat acelaș drum și în comunitatea de viață a credincioșilor de dincoace de Carpați. Ruperea unor ramuri din tulpina norodului nostru dreptcredincios, a fost determinată de interese mărunte, străine de spiritul învățăturii creștine. Ea este rodul nefast al trufiei, care, după cum se știe, este pricina strimbării cugetului și rădăcina desnădeidii, amărăciunii și vrăjmășiei dintre frați. În privința întunecării cugetului unora dintre cei cu răspundere de mîntuirea credincioșilor în fața lui Dumnezeu, este elocventă declarația Mitropolitului Atanasie, în fața protestelor împotriva actului unirii venite de la preoții și țărani din părțile Brașovului și Făgărașului, în care se spune: „pînă acum am fost fiul păcii, iar dacă mă veți minia, voi fi ca un leu trădat de fiii săi”.

Dar, pe deasupra hotarelor meșteșugite, a dăinuît fără întrerupere în conștiința fiilor bisericii de dincoace de Carpați dorința revenirii la vatra de lumină a dreptei credințe și nostalgia de a fi una, moștenite de la străbuni. În ciuda opreliștelor ridicate rominii ardeleni au dat expresie acestei legitime aspirații și s-au bucurat chiar dacă au putut să guste din ea numai în fulgerările unei clipe. Este emoționant și adînc grăitor, în această privință, episodul istoric petrecut în 1848 la Blaj. După cuvîntarea rostită de episcopul ortodox, s-a apropiat de el cu smerenie revoluționarul Alecu Russo, refugiat din București. A cerut să-i sărute mina și l-a felicitat pentru felul cum a știut să electrizeze mulțimea și să polarizeze conștiințele celor de față spre țelul înalt al înfrățirii implinind voia lui Dum-

nezeu. După Sf. Liturghie, cei doi episcopi, ortodox și unit, mergeau braț la braț prin piața din fața Catedralei. Episcopul ortodox s-a adresat mulțimii, spunind: „Sunteți frați, și nu din fățarie, ci frați în Hristos, frați romini, frați, care provoacă pe tot românul să uite neplăcerile trecutului și să se considere toți frați, așa cum frați sint episcopii lor”. Bucuria acestei clipe a fost mare, neconținând decît tirziu delirul și frenezia uralelor mulțimii stăpînite de dorința fierbinte a împlinirii visului reîntregirii.

Sufletul rominilor ardeleni a vibrat și de aci înainte în duhul aceleași credințe, găsindu-și reazim și bucurie tot în împărțășirea din rodul aceleași vițe, care este Hristos. În ciuda vitregiilor vremii, credincioșii noștri și-au scădat mereu sufletul în baia de lumină a credinței celei adevărate, arătînd cu orice prilej ce nu poate fi rinduială înțeleaptă și dreaptă decît atunci cînd „frații sint împreună”. Este demn de menționat, faptul că în perioada primului război mondial, în lipsa preoților, credincioșii ortodoxi, spre a-și satisface cerințele lor sufletești și a-și găsi mîngiere, chemau pe preotul unit sau invers, fără a se teme că vreunul aparținător Bisericii ortodoxe va fi trimis spre expiere în purgator, sau altul aparținător celei unite va fi trimis în sinul lui Avraam. În conștiința credincioșilor din Ardeal, pe planul întii a stat ideea unității de credință, fără adărare la vreo inovație dogmatică sau la vreun împrumut de practici străine în cult, așa cum ar fi vrut unii păstori năimiți ai turmei.

Bucuria a fost deplină abia în clipa cînd „s-au rupt pecetile”. Diversionismul, unealtă diabolică a stăpînirii nedrepte, a luat sfîrșit, iar deodată cu dispariția lui au căzut și barierele dintre frați. Rominii ardeleni, împărțiți în două strane pînă în toamna anului 1948, se regăsesc și oficiază împreună la altarul iubirii, bucurîndu-se că pot bea în tihnă „din izvorul nestricăciunii, din Hristos, cel ce a izvorit din mormînt, întru care toți ne mîntuim”.

Dezbinarea este păcat, viețuirea în unire este virtute. Păcatul aduce depresiune, virtutea este izvor de bucurie. Reîntregirea Bisericii noastre este împlinirea voiei lui Dumnezeu care nu are altă bucurie mai mare decît a-și vedea fiii umblind întru înnoirea vieții și trăind în frăție unii cu alții. Creștinii trebuie să aibă mereu în față modelul uniunii celor trei persoane divine fiindcă voia lui Dumnezeu este „să nu fie dezbinare în trup, ci să se îngrijească mădulele la fel unul de altul” (I Cor. XII, 25) însăși mîntuirea, obiectivul de căpetenie al oricărui creștin, nu se poate cîștiga decît prin solidaritatea dintre mădule, în unirea dintre creștini. Existînd această întregire reciprocă, se bucură cele cerești și cele pămîntești — deopotrivă, cîștigînd în forță ecumenicitatea Bisericii. Este știut că ecumenicitatea Bisericii Ortodoxe constă din dogmele comune,

din canoanele comune și din Liturgia comună, dar ecumenicitatea capătă valoare de viață cind devine simfonie a dragostei creștine, la care participă noroadale de aceeaș credință. Prin reîntregirea bisericii din toamna anului 1948, Biserica ortodoxă romină a făcut un pas mare în această privință. Urmează doar ca iubirea frățească să sporească și desăvîrșirea creștină să-și urmeze drumul, pentru ca bucuria respirării în acelaș duh să fie pururea și neîmpuținată.

Pr. Prof. ION BUNEA
Seminarul Teologic, Cluj

La un deceniu

Alba Iulia. Bălgradul Ortodoxiei străbune, la 21 octombrie a acestui an, a îmbrăcat haină de sărbătoare cu prilejul aniversării a zece ani de la reîntregirea Bisericii Ortodoxe Romine.

Intrucit unii preoți greco-catolici nu au înțeles semnificația adincă a proclamației de la Cluj din 1 octombrie 1948, a delegaților celor 423 de clerici greco-catolici și Apelul aceluiași slujitori din 3 octombrie 1948, iar între timp s-au convins de răspunderea ce o au în fața istoriei și în fața lui Dumnezeu, 16 preoți greco-catolici întruniți la Cluj în 20 octombrie 1958 au hotărît să reviră în sinul Bisericii-Mame.

Iată textul Declarației noilor reveniți la Ortodoxie cu prilejul sărbătoririi mărețului eveniment al reîntregirii Bisericii noastre strămoșești, petrecut la Alba Iulia la 21 octombrie 1958:

DECLARAȚIE:

Valoarea actelor istorice se lămurește în timp.

Cei zece ani care s-au scurs de la actul istoric al unificării celor două Biserici ale neamului, reprezintă un timp relativ scurt în istoria poporului nostru, dar destul de lung în viața omului singuratic.

Acești ani ne-au dăruit și nouă posibilitatea să rezolvăm în propria noastră conștiință, în lupta cu noi înșine problema unității spiritual — religioase a neamului nostru în circumstanțele realităților actuale.

Unificarea în lumina experiențelor celor zece ani s-a dovedit a fi viabilă, atât prin faptul că poporul a primit-o fără zdruncinări, cit și prin aceea că și-a dat cuvenitele roade în procesul unificării sufletești a poporului nostru în cadrul Bisericii

strămosești, precum și în participarea activă la dezvoltarea pe drumul nou al unei vieți mai bune și în lupta pentru pace.

Deși poporul credincios în acest răstimp a avut mingăierile suferințelor necesare totuși considerăm că locul nostru ca preoți este de a fi în mijlocul credincioșilor și nu de a-i părăsi — iar pe de altă parte, că cele ce ne-au despărțit — față de cele ce ne unesc — sînt lucruri relativ mărunte și de aceea făcîndu-ne un sever examen de conștiință, am hotărît cu fermitate să cerem și noi înalta încuviințare de a ne reîntoarce la altar și în mijlocul poporului dreptcredincios, de care pînă acum am rămas ruși și izolați.

Apreciem valoarea actului unificării și înalta înțelegere a Bisericii Ortodoxe Române care ne-a așteptat cu multă dragoste și răbdare — și care n-a încetat, în toți acești ani, de a ne chema cu dragoste maternă și socotim că este timpul suprem ca să răspundem cu ființă dragoste înaltei chemări a Bisericii eveniment al reîntregirii Bisericii noastre strămosești.

Convinși că vom fi primiți cu aceeași dragoste părintească cu care Tatăl din Evanghelie și-a primit pe fiul întors din pribegie, sîntem fericiți că avem prilejul să sărbătorim, alături de inițiatorii unificării — cler și popor, aniversarea acestui mare eveniment al reîntregirii Bisericii noastre strămosești.

Incredințăm sufletele și întreagă credințioșia noastră înaltei Ierarhii a Bisericii Ortodoxe Române, pe care o asigurăm că, venim în rîndurile slujitorilor ei cu inimă curată, cu dragoste pentru Iisus Hristos și Biserica Lui dreptcredincioasă, pe care vrem să o slujim cu tot devotamentul.

Mulțumim Statului nostru Democrat Popular pentru largile libertăți religioase și de conștiință pe care le acordă — ceea ce ne-a făcut posibilă participarea la această măreață sărbătoare aniversară a unității de credință a neamului nostru.

Cu aceste sentimente, semnăm această declarație a noastră cu ființă supunere către conducerea Sfintei Biserici Ortodoxe — căreia îi jurăm fidelitate, devotament și supunere neprecupezită, precum și neclintită statornicie în credința strămosească.

Cluj, 20 octombrie 1958.

ss. Pr. Dr. Vasile Aștileanu
ss. „ Emil Boroș
ss. „ Ioan Cișmașiu
ss. „ Prof. Onisie Moraru
ss. „ Simion Felecan
ss. „ Alexandru Iosip
ss. „ Păcurar Remus
ss. „ Ștefan Teodoreanu
ss. „ Horga Alexandru
ss. „ Vasile Suci

ss. „ *Dr. Ioan Birsan*
ss. „ *Victor Cupcea*
ss. „ *Victor Oltean*
ss. „ *Marius Budu*
ss. „ *Nicolae David*
ss. *Teolog abs. Gheorghe Rezei*

*

Porțile Bisericii Ortodoxe Romine sînt deschise pentru toți cei ce vor să vină la sinul Bisericii-Mame, cu inimă curată.

21 OCTOMBRIE 1958.

Spre vechea cetate care văzuse pe Mihai Viteazul biruitor, se îndreptau, cu inima plină de bucurie, clerici și credincioși, vechi ortodocși și reveniți, ca împreună să prăznuiască aniversarea a zece ani de la reîntregirea Bisericii Ortodoxe Romine.

În Catedrala reîntregirii Bisericii Ortodoxe Romine s-a oficiat Sf. Liturghie de către I. P. S. Mitropolit Nicolae Colan al Ardealului, P. P. S. S. Episcopi Teofil Herineanu al Clujului și Valerian Zaharia al Oradiei, asistați de un sobor de preoți și diaconi. Au fost prezenți: membri ai Sf. Sinod în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian; deasemenea, a participat și Dl. Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor.

În cadrul Sf. Liturghii au ținut cuvîntări I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. S. Episcop Teofil al Clujului și Pr. Dr. Vasile Aștileanu.

La sfîrșit a luat cuvîntul Prea Fericitul Patriarh Justinian, reliefînd valoarea actului istoric al unificării celor două Biserici romine.

Cu prilejul acestei aniversări s-au conferit apoi cruci comemorative mai multor preoți, pe Mitropolii. Din Mitropolia noastră au primit cruce comemorativă următorii: Prot. Dr. Gheorghe Cotoșman, vicar arhiepiscopesc, Prot. Dr. Iuliu Rațiu și Prot. Dr. Marcu Bănescu, consilieri administrativi la Arhiepiscopia Timișorii și Caransebeșului și Prot. Dr. Gh. Lițiu, vicar și C. Oros și I. Vancu, consilieri administrativi la Episcopia Aradului.

Măreța sărbătoare aniversară de la Alba Iulia a luat sfîrșit într-o atmosferă de caldă și duhovnicească înfrățire, toți cei prezenți clerici și credincioși — manifestîndu-și atașamentul sincer față de Statul nostru democrat popular. Totodată, ei și-au luat angajamentul de a participa și de aci înainte cu aceeași însuflețire la toate acțiunile menite să creeze o viață mai bună și mai fericită pe seama poporului nostru și în lupta pentru salvagardarea păcii.

Vecinătate și prietenie

În decursul războiului împotriva fasciștilor, un conducător de oaste sovietic, care lupta în țara noastră fiind întimpinat, pretutindeni, cu căldură frățească de poporul nostru — s-a adresat unora dintre localnici într-o scurtă cuvîntare. În aceeași vorbitorul a plecat de la un adevăr fundamental: „*Noi rușii sîntem vecini cu voi rominii și voi rominii sînteți vecini cu noi rușii. Acest fapt nu se poate șterge și nici nu se poate disconsidera.*”

Și, într-adevăr, vecinătatea noastră cu popoarele din U. R. S. S., în decursul istoriei, a constituit un neconținut prilej de afirmare a prieteniei dintre acestea și poporul nostru.

Legăturile de prietenie dintre poporul român și poporul rus au rădăcini adînci și trainice. De-alungul veacurilor între poporul român și poporul rus au existat legături economice, politice, culturale și militare. În momentele cele mai critice ale istoriei sale, poporul nostru s-a bucurat întotdeauna de sprijinul puternic al poporului rus.

Împotriva amenințărilor permanente ale cîmpitorilor turci, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare și Petru Rareș, au stabilit legături directe, relații de prietenie cu Rusia. În secolul XVI—XVIII această politică de prietenie a fost continuată. Dimitrie Cantemir, domnitorul Moldovei încheie în 1711 cu Petru cel Mare un tratat de alianță și colaborare militară.

Legăturile romino-ruse se consolidează și mai mult în secolul al XIX-lea, Rusia acordîndu-ne prețios sprijin cu prilejul cuceririi și proclamării independenței României la 1877.

Prietenia dintre poporul român și popoarele din Rusia între altele — s-a arătat și prin legăturile frățești și de sprijin reciproc, în cele bisericești. Ea se arată a fi vie — atît înainte de Ștefan cel Mare cît și după el — prin călătorii ce se îndreptau spre Moscova cu rugăminți și cu solii vlădicești. Acești călători erau trimișii unei Biserici mai mici către marea Biserică pravoslavnică din Rusia, de la care primeau ajutoare bănești și sprijin moral și cu care făceau schimburi culturale. Pe de altă parte, voievozii moldoveni se arată a fi prieteni și sprijinitori ai popoarelor ruse. Astfel, moldovenii, care ocupă Pocuția sub Petru Rareș, se arată prieteni și binevoitori ai rutenilor de acolo, — ruteni care apelau, cu bucurie, la voievodul moldovean, căci erau bine primiți de acesta. Tot astfel, ortodocșii din Pocuția și Halici îi socoteau drept izbăvitori ai lor, pe voievozii romini, cînd li apăsa jugul catolicilor și, lungă vreme, un secol și jumătate, rușii ucraineni au primit hirotonia prin episcopi moldoveni.

Călătorii ruși, în drumul lor spre locurile sfinte prin Țările Române, se opreau, adesea ori, aci, interesați de tot ce vedeau la vecinii lor. Astfel, la curtea domnitorului Petru Rareș, la Suceava, este primit și tratat ca oaspe de mare preț Ivașko Peresvetov, timp de cinci luni, la anul 1594. De asemenea, călătorul rus Trifon Korobeinikov, poposește la Iași, laudând bogățiile orașului. El arată că, la 1593, orașul moldovean posedă peste zece biserici de piatră și de lemn. Toți acești călători erau trimișii marelui popor vecin și prieten. Ei au contribuit la cunoașterea reciprocă și la stringerea și întărirea prieteniei dintre romini și ruși.

Pe de altă parte, rominii treceau, adesea, granița, poposind la Moscova — care după căderea Constantinopolului sub turci, devine cel mai puternic centru ortodox din lume. Fapt care îndreptățește pe Ghenadie, mitropolitul Ardealului, să se adreseze țarului rus din „*Roma cea nouă*” cu rugăminți pentru minăstirea Prislop, pentru care călugării acesteia s-au îndreptat și au trecut granița în Rusia. Țarul Rusiei primea pe călătorii și trimișii romini și le dăruia bani. La 1596, se întorc, de la acesta, trimișii lui Mihai Viteazul, care, pe lângă știri tainice și prietenești, aduc o mare sumă de bani, pentru biserici și pentru plata oștilor romine ce se organizau, pentru lupta împotriva păgînului turc, a celui cutropitor. Mitropolitul Dosoftei — cărturar și poet de seamă al nostru — cere patriarhului rus Ioachim al Moscovei o tiparniță, ca unui frate mai mare al său. Acesta îi răspunde trimițându-i o tipografie complet utilată. Dosoftei, — autorul „Psaltirii în versuri”, cea dintâi lucrare de valoare poetică a literaturii noastre — ține să-și exprime mulțumirile sale către mărinimosul donator, în versuri. Astfel în „Molitvelnicul de-nțăles”, apărut la 1681, în prefață, el scrie:

Ivașco Bilevici ce-au pus nevoință
De-au adus tipare de Mosc cu priință,
De-ai, Dumnezeu s-aibă într-a vieții carte
Să se-nscrie-n rindul cu sfinții în parte”;

Iar în „Parimiile” apărute la 1683, tipărite în teascurile noi de la Moscova, mitropolitul Dosoftei își scrie laudele astfel:

Laudă s-aibă dreptul pomană,
În cer și pre lume, fără prihană,
Că și de la Moscva lucește lucoare,
Întinzind lungi raze; bun nume sub soare,
Ioachim sfântul, a sfintă cetate,
Acea-mpărătească, de creștinătate,
La dins pentru milă, cine năzuiește
Cu ovilit suflet, bine-l dăruiește.
C-am năzuit și noi la Sfînta lui față,
Primitu-ne-au bine ruga cu dulceată:
Din patriarșie datu-ne-au tipare,
Sufletească treabă și bine ne pare.

Astfel de exemple, de prietenie, între bisericile și popoarele noastre sînt în număr impresionant de mare.

Legăturile frățești și prietenești dintre Bisericele romină și rusă au fost reluate, după 23 August 1944, și întărite necorutenit, în spiritul noilor vremi, pe care le-a creiat eliberarea patriei noastre cu ajutorul ostașilor sovietici vecini și prieteni ai noștri. Schimbul de vederi și vizitele reciproce ale conducătorilor celor două Biserici au statornicit relații culturale și, ne-au apropiat tot mai mult de vecina noastră și de popoarele din U. R. S. S.

În fața pericolului unui nou război, întreținut de ațișătorii din afara hotarelor lumii socialiste, cele două popoare vecine și prietene și cele două Biserici într-o înțelegere frățească au luat atitudine comună, situîndu-se în rîndul luptătorilor consecvenți pentru pace — între partizanii păcii din lumea întreagă activînd cu însuflețire pentru destinderea încordării internaționale, pentru apărarea păcii în întreaga lume.

Astfel, vecinătatea noastră cu istorica Biserică din U. R. S. S. și cu popoarele acesteia a devenit, așa cum o preconize comandantul de oști sovietic, erou în lupta pentru eliberarea patriei noastre, o prietenie trainică și de nesdruncinat.

Diacon IOAN DECAN

Notă: Datele istorice, după: Istoria Bisericii Romine, București 1957; iar citatele versuri, scrise de Mitrop. Dosoftei, după: V. Chernbach: Un poet uitat: Dosoftei, în Limbă și Literatură, 1955.

40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse

La 4 decembrie 1957 s-au împlinit 40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse.

Sensul adânc al istoriei Bisericii Ortodoxe Ruse a fost exprimat de Sanctitatea Sa Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia, prin cuvintele: „Mărturisim necuprinsele și totodată fericitele și providențialele destine hărăzite de Dumnezeu Bisericii Ruse”. Ea a fost în mod evident chemată de Providența divină să aibe un rol important în decursul veacurilor.

Despre rolul ei mare, mărturisesc letopisețele și icoanele vechi de o rară frumusețe, precum și ajutoarele acordate Bisericii surori. Apoi ridicarea atîtor sfinți din rîndul credincioșilor Bisericii Ruse, evidențiază înalta viață spirituală la care a ajuns Biserica Rusă.

După căderea Constantinopolului sub turci, Biserica Rusă devine centrul Ortodoxiei.

De aceea poporul rus militează pentru așezarea în fruntea Bisericii sale a unui patriarh. Această aspirație legitimă a pravoslavnicului popor rus se realizează în secolul al XVI-lea.

În ziua de 25 ianuarie 1589 Iov, mitropolitul Moscovei a fost instalat cu un deosebit alai ca patriarh al Moscovei și al întregii Rusii.

În 1591 canonicitatea patriarhiei ruse a fost confirmată cu o gramată specială cu semnăturile patriarhilor răsăriteni, a 12 mitropoliți, 19 arhiepiscopi și 20 episcopi.

De remarcă că între ierarhii care au semnat actul de înființare a patriarhului rus a fost și mitropolitul Gheorghe Movilă al Moldovei (1587—1591).

Din şirul celor zece patriarhi, luminători demni şi constructivi ai Bisericii, care pe lângă apărarea intereselor bisericeşti, au luptat pentru unitatea patriei şi pentru idealurile naţionale, merită să fie amintiţi, în mod special, primii doi: Iov († 1607) şi Hermoghen († 1613), care au fost mari patrioţi, piătind cu viaţa atitudinea lor de rezistenţă împotriva asupririi polone; Filaret Romanov (1619—1639), a fost şi el, în tinereţe, prizonier la poloni şi mai apoi luptător zelos contra romano-catolicismului; Nikon (1652—1666), cel ce, prin corectarea cărţilor bisericeşti s-a ridicat împotriva „conservatorismului îngust şi evlavie neluminată a clerului şi poporului”, care a dus la o mare schismă în Biserica rusă (rascolul), cu urme şi în zilele noastre; Ioachim (1674—1690), care a tipărit pentru Biserica sa cărţi slavone curate şi a ajutat pe alţii să facă acest lucru.

Însă cu vremea din cauza imixtiunii Patriarhului în treburile de stat, Patriarhia ajunge în conflict cu puterea de stat, ceea ce s-a înteţit îndeosebi pe timpul patriarhului Filaret şi a marelui, dar vanitosului şi iubitorului de domnie patriarhul Nikon, care a intrat făţiş într-un conflict cu ţarul Alexei Mihailovici.

Petru I, ca să curme această stare dăunătoare Bisericii şi Statului, a desfiinţat patriarhatul, după moartea patriarhului Adrian. Biserica Rusă a pierdut independenţa sa, deoarece sf. Sinod a fost controlat de „ochiul ţarului” — ober procurorul sf. Sinod.

Dună revoluţia din Octombrie 1917, a început o eră nouă. Poporul rus a intrat primul în focul purificator al revoluţiei. Biserica Ortodoxă Rusă în anul 1917 îşi reînfiinţează patriarhatul, în fruntea căruia Patriarhul Tihon, este întronizat la 21 noiembrie 1917.

În activitatea sa Tihon a avut drept scop apărarea unităţii bisericeşti precum şi păstrarea canonicităţii ei. Dînsul a priceput că normalizarea vieţii bisericeşti este posibilă numai în condiţiunile de normalizare a raporturilor dintre Biserică şi puterea sovietică.

După moartea patriarhului Tihon, conducerea temporară de la (7 aprilie — 10 decembrie) a Bisericii a trecut în seama vicarului patriarhal a Mitropolitului

Petru al Crutișului, apoi în seama locțiitorului său Serghie, mitropolit de Nijgorodsc, care în 1943 este ales ca patriarh al Moscovei și a întregii Rusii.

La 10 martie 1941, Biserica a aniversat 40 de ani de slujire arhierască a Mitropolitului Serghie, iar la 22 iunie a aceluiași an, a izbucnit războiul de apărare a patriei, care a solicitat atât de la popor cât și de la Biserică mobilizarea tuturor forțelor. Mitropolitul Serghie a fixat poziția Bisericii față de situația grea a războiului. Face apel la credincioși și adună sume mari și obiecte pentru sprijinirea frontului, pentru îngrijirea bolnavilor, copiilor orfani etc.

La 12 septembrie 1943 s-a făcut întronizarea noului patriarh, Serghie. Dar activitatea patriarhului Serghie este curmată de moartea sa întâmplată la 15 mai 1944.

După testamentul patriarhului Serghie, conducerea Bisericii urma s-o preia Mitropolitul Alexei al Leningradului.

La 31 ianuarie 1945 a fost ales deci noul patriarh, Săntăitatea Sa Alexei.

Alegerea patriarhului Moscovei și a întregii Rusii a însemnat o zi solemnă pentru întreaga Biserică ortodoxă.

S-a realizat o coeziune, o prietenie tot mai strânsă întru Hristos, cu celelalte Biserici ortodoxe autocefale.

Se fac vizite reciproce, între Biserica Rusă și Bisericile ortodoxe autocefale din alte țări.

La începutul lunii iulie 1948 au avut loc la Moscova impunătoare solemnități bisericești, cu prilejul aniversării a 500 de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe Ruse, la care au participat delegați ai Bisericilor Ortodoxe surori. Aceste serbări au constituit tot atâtea prilejuri pentru cimentarea legăturilor spirituale dintre Bisericile ortodoxe.

I. P. S. patriarh Alexei a fost oaspele Mitropoliei Banatului în anul 1949, iar în 1957 a vizitat Bulgaria și Iugoslavia, cimentând astfel legăturile cu Bisericile surori. Patriarhia de la Moscova a întărit și legăturile cu Biserica anglicană.

Problema de bază din ultimul timp, a Bisericii Ortodoxe Ruse, a fost lupta pentru pace, la care au aderat cu însoflete toate Bisericile Ortodoxe.

Astfel perioada de 40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Ruse a dovedit, că forma aceasta superioară de organizare bisericească a adus Bisericii ruse un prestigiu incontestabil, întărind temelia canonică a Bisericii Universale și apostolice și astfel a făcut-o păstrătoare a tezaurului credinței ortodoxe.

A patruzecoa aniversare a reînființării Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse a avut loc la Moscova în luna mai 1958, la care a participat delegația Bisericii noastre compusă din Prea Fericitul Patriarh Justinian, I. P. S. Dr. Iustin Moiescu, mitropolitul Moldovei și Sucevei, I. P. S. Dr. Vasile Lazarescu, mitropolitul Banatului și Pr. Simeon Neaga, interpret.

Pr. PETRU IACOBESCU

Studii

Sfânta Scriptură a Vechiului Testament și ideea păcii

Vorbind despre pace Vechiul Testament conține o bogată comoară de mărturisiri. Aproximându-ne de Vechiul Testament ne încredințăm că toate acțiunile mari au imprimate pecetea păcii ca pe un „desiderium omnium”.

Ideea de pace ia ființă deodată cu căderea omului. Deodată cu prăbușirea Dumnezeu îi sădește în suflet nădejdea într-o viitoare reabilitare. Textele din cadrul acestor preocupări sînt destul de numeroase. În fruntea lor stau celebrele cuvinte: „Vrăjmășie voi pune între tine și femeie și între semința ta și între semința ei; acela va zdrobi capul tău și tu vei păzi cîlcîiul lui”. (Fac. 3, 15).

Pronumele „tine” se referă la dușmanul păcii, la „șarpele cel vechi” (Apoc. 19, 20). „Semința” șarpelui reprezintă, în mod colectiv, răul din lume. „Femeia” este Eva, „semința” urmașii ei, individualizați în persoana unuia, pe care Sf. Pavel îl numește: „Domnul păcii” (Rom. 16, 20). — Textul prevede o luptă între bine și rău, între război și pace, pînă cînd „acela” („Domnul păcii”) va zdrobi capul șarpelui. Eroul indicat prin pronumele „acela” e un individ al viitorului. Sfărmașia capului indică nimicirea vrăjmașului. Războiul inițiat (de Fac. 3, 15) sfîrșește cu victoria în favorul păcii. Cu acest înțeles a trecut textul în Sf. Tradiție, după cum se poate constata încă în veacul al doilea la Irineu (Contra Haereses III, 23, M. G., tom. 7, col. 967).

Inspăimîntat de grozăvia morții prin război, Pentateuhul face uneori adevărată educație cetățenească, învățînd că misiunea ostașului nu e să infrișeze ci să exercite în sufletul vrăjmașului său dorul și dragostea de pace: „Cînd te vei apropia de o cetate s-o cuprinzi să-i faci indemnare de pace” (Deut. 20, 10). Atît de mult au impresionat vorbele biblice: „Cine varsă sînge de om, prin mină de om se va vărsa sîngele lui” (Fac. 9, 6), încît mulți scriitori au interpretat — desigur greșit — că Scriptura ar fi poruncit să se evite războiul în orice împrejurări și omul să nu se opună cu armele împotriva semenului său.

Ideea de pace ia un avînt deosebit în cartea Psalmlor. În această privință Psaltirea deține un fel de primat între scrierile

biblice. Unele din aceste texte au un caracter pedagogic b. o. Ps. 34, 15: „Caută pacea și o urmează!“, altele, au un caracter sentențios: „Dreptatea și pacea se sărută“. (Ps. 85, 11), ca și cind s-ar zice: „Unde-i dreptate e și pace“, căci aceste virtuți sociale sînt inseparabile. Mai semnificative sînt textele descriptive ca b. o. Ps. 72, 3: „Atunci vor rodi munții pace pentru popor și colinele dreptate“. „Atunci“, adică în epoca în care norma de orientare în viață va fi dreptatea, atunci virtuțile nu mai constituie o excepție, ci devin parte intimă și ceva nedespărțit de om. „Munții și colinele“ constituie o figură literară, o sinecdocă, a vorbi despre întreaga lume și astfel fer. Ieronim susține cu tot dreptul că în acest vers se anticipează triumful cauzei păcii în întreaga lume.

În cartea Psalmilor (4, 8; 45, 8; 121, 6) se vorbește așa mult de făcătorii de pace, de aceia care nu au în cuget viclenie sau gânduri sucite. Întreaga Psaltire e aburită de suflul păcii, de idealul prin care se apropie omul de „vremea aceea“.

Ad-uți aminte de pace, trebuie să fie un memento zilnic, cu gândul la pace să te culci (Ps. 4, 8), cu simțămîntul păcii în suflet, să te scoli și să cauți mereu pacea și s-o urmezi (Ps. 4, 8).

Crainicii păcii pe pămînt au fost profeții. Nimeni n-a fost atît de clarvăzător în privința aceasta ca acele organe ale revelației. Pentru clara lor vedere a viitorului îndepărtat și pentru prețioasa lor contribuție la zidirea unei lumi noi, ei pot fi numiți cu tot dreptul „oameni ai păcii în lumea vrajbei“.

Unul dintre textele care în privința aceasta constituie o perlă a scrisului biblic este cel din Isaia 2, 4: „Și va judeca neamuri și multor popoare va da poruncile sale, și vor face săbiile lor fiare de plug și lăncile lor seceri. Nu va mai ridica sabia neam împotriva altul neam și nu vor mai învăța a se bate“.

Subiectul din fraza: „va judeca...“ e Dumnezeu. El e suprema instanță judecătorească. În caz de neînțelegere dintre oameni nu mai decide acțiunea singeroasă a oamenilor, ci arbitru, între cei imprincipiați devine Domnul. Nu e vorba de judecata din urmă, ci despre impunerea voinței sale prin asentimentul ce-l dă acțiunilor morale, ca și prin dezaprobarea rătăcirilor. Dacă se îndeplinesc condițiile sin 1, 1—3, nu e necesară acțiunea de arbitru a Domnului. Atunci acțiunii Domnului se vor supune nu numai unele popoare, ci toate popoarele, mari și mici, trebuie să conviețuiască în deplină armonie. După ce vor aparține comuniunii care se întemeiază între om și Domnul, oamenii nu vor mai săvîrși nedreptăți, pentru că ei vor căuta să trăiască ca niște copii ai lui Dumnezeu, ascultînd și îndeplinind voia Sa. Izgonind păcatul, prin virtute, omul nu va mai răspunde la lovitură prin lovitură, căci a trăi în împărăția lui Dumnezeu înseamnă pace și armonie. O societate care să nu mai cunoască

grozăviile războiului e făgăduința pe care o face profetul Isaia. Războiul se organizează în vederea distrugerii, din care rezultă atâtea nenorociri, pacea se întemeiază în vederea construirii. Isaia întrezărește iericirea care rezultă, pentru oameni, din înlocuirea energiei războiului cu o energie a muncii creatoare.

Isaia învață că pacea va deveni o strălucită înfăptuire a omenirii viitoare, dacă popoarele vor înceta simultan să mai deprindă meșteșugul războaielor, și în baza unui acord universal valabil, oamenii muncii nu vor mai fabrica arme de distrugere. Stocurile de arme rămase astfel fără întrebuințare s-ar topi pentru a se fabrica unelte agricole și tehnice.

O altă profeție tot așa de celebră este cea de la Isaia 11, 6—9: „Atunci va sta împreună lupul cu mielul și leopardul cu iedul se va odihni, și vițelul și puiul de leu și vita, și un copil-lăș le va mîna și vaca și ursul pasc împreună, la un loc se odihnesc puii lor... Și pruncul abia înțărcat se joacă la vizuina viperei și la ochii sticloși ai șarpelui copilul întinde mîna sa. Nu vor mai face rău nici vor strica, căci plinește pămîntul de limpedea cunoaștere a lui Dumnezeu, precum apele acopăr fundul mării“.

Seria de contraste: lup-miel, leu-vițel, șarpe-copil, servesc textului pentru a evidenția ideea centrală. Lupul e tipul omului crud, tot așa și leopardul, leul e tipul forței, pe care nimeni nu încearcă s-o pună la încercare, șarpelui și vipera imaginează un pericol mare, pericol de moarte. Fiarele reprezintă atît de tipic oamenii războinici ele sînt imaginea răutății. Groaza de moarte pe care o inspiră astfel de oameni va trece în domeniul basmelor despre care se va vorbi la perfectul istoric: „A fost odată...“.

Profetul Isaia face o privire de viitor cînd datorită unui progres moral se vor înfăptui realizări care vor usca lacrimile, vor șterge supărările și invidiile dintre oameni. E viața înaltă care se va realiza. Isaia crede în așa ceva. Motivul schimbării e condiționat de progresul religios exprimat în cuvintele: „cunoașterea limpede a lui Dumnezeu“. Cunoașterea lui Dumnezeu e una teoretică și practică. Cunoașterea teoretică premerge, cea practică urmează. Teoretic Dumnezeu va fi cunoscut, iar practic voia Lui se va împlini pe întreg pămîntul. Isaia vestește vremea cînd se va astupa prăpastia pe care a săpat-o răul în lume, care a înghițit atîtea generații sfîșiate de ură. Această țintă mare, universalitatea păcii se va realiza îndată ce cunoașterea lui Dumnezeu se desăvîrșește.

Din cadrul acestor texte face parte și Isaia 32, 1—5: „Dreptate va domni... și nu vor mai fi închiși ochii celor care văd, și urechile celor care aud vor fi ascultătoare“.

Omul care are ochi luminoși și nu-i deschide vederii largi este orb, pentru că „ochi“ are și nu vede“. În domeniul moral, căci despre acesta este vorba, este orb cu sufletul cel care știe care este binele și nu-l face și cel care urește pe cel care iu-

bește dreptata și pacea. Dumnezeu va deschide urechile omului, ca el să nu mai dea înapoi și să nu se mai împotrivească ci să audă toate cite a grăit Domnul, să le urmeze și să se înspăimînteze grozav în fața jосniciei războiului.

Într-o splendidă pornire de înfruntare a împăraților, care sînt oameni ai războaielor, Isaia, spune cu vocea stinsă de mișnire: „Vai de tine țară -n care sună zăngănit de armel (Isaia 18, 1) și începe o serie de profeții împotriva celor care socoteau că rosturile lumii se hotărăsc cu sabia: conducătorii babilonului (cap. 13), asirieni (14, 25), filistenii (14, 28), moabiți (cap. 15 și cap. 16), egipteni (cap. 20), edomiți, (cap. 21, 11—13) și arabi (21, 13—17).

În genere la Isaia pacea reprezintă o poruncă esențială a vieții. De aceea marele profet vede în trăirea ei (Is. 32, 14; 48, 22) izvorul stării opuse răului. Astfel cuvîntul: „cel ce umblă pururea pe calea dreptății trăiește și sfirșește în pace viața lui” (Is. 57, 2), arată că puterea virtuților este mai mare decît zarva tuturor războaielor. Pacea rînduie după dorința sfîntă a lui Dumnezeu viața omului, ea îl înfrumusețază pe om, îl ridică.

În concepția lui Isaia pacea este o însușire a oamenilor aleși, a oamenilor cinstiți, „cu credința necîștită”. (Is. 26, 30).

Cînd Isaia zice: „Nu vă port minia dacă veți căuta pacea” (27, 5), înseamnă că pacea o poate înfăptui fiecare om, care se hotărăște sincer pentru ea. Pacea se poate dezvolta treptat dacă omul năzuiește după ea, încît poporul va ajunge „să locuiască în locuința păcii, în casa fără de grijă și în adăposturi liniștite” (Is. 32, 18). Isaia pune înaintea fiecărui om pacea ca virtute, ca model către care trebuie să tindă, ca o forță care conduce spre progres și perfecțiune. El zice: „O de ai lua aminte la poruncile Domnului atunci pacea ta ar fi ca un riu și fericirea ta ca valurile mării” (48, 18).

Dacă omul nu-și găsește odihnă pe pămînt, dacă el rătăcește din loc în loc, e pentru că „cei răi n-au pace” (Is. 48, 22). Pacea, cum o descrie Isaia, imprimă omului pecetea ei, cei stăpîniți de ea devin făpturi noi, pentru că pacea posedă în sine toată înălțimea la care se pot ridica faptele adevărat mărețe ale omului: „Ce frumoase sînt pe munți picioarele celui ce aduce vești bune, care vestește pacea”! (52, 7).

Noutățile cele mari se vestesc după obiceiul orientalilor, de pe culmile cele mai înalte. Pacea fiind ceva de preț, interesează pe toți. De aceea profetul ar fi bucuros ca statornicia ei în lume să fie vestită cit de curînd omenirii de pretutindenea.

O vestire tot așa de însemnată este cea din 54, 10, unde se vorbește despre o alianță de pace veșnică. Va veni o vreme, zice Isaia, cînd munții și dealurile nu vor mai fi, căci alt pămînt va face Dumnezeu aleșilor săi, pacea însă își are importanța ea rămîne mai departe și va fi tot așa de fără de sfîrșit ca și dragostea.

Și astfel, cu dorința păcii în suflet, scrisul profetului ne îndrumă spre viața cea nouă a omenirii, cînd „va fi pace peste pace celor de departe și celor de aproape”. (Is. 57, 19).

Pe linia păcii universale a devenit celebru și profetul *Ieremia*. Sînt în cartea sa texte care în lupta pentru statornicirea păcii în lume ocupă un loc de frunte. Sînt în aceste texte gînduri minunate gînduri că lumea se va învrednici de pace statornică și de frăție. Sub focul inspirației Ieremia scrie că omenirea va participa în curînd la încheierea unei alianțe noi. Bazată pe legile moralei veșnice această alianță are ținta de a întemeia relații amicale între oameni și Dumnezeu. Spre deosebire de trecut legămîntul cel nou nu va mai fi abolit: „Iată vin zile, zice Domnul, cînd voi încheia un nou legămînt..., nu ca legămîntul pe care l-am încheiat cu Israel și Iuda..., pune-voi legea mea în cele dinlăuntru ale lor și scrie-o voi în inimile lor” (Ier. 31, 31—33).

Particula iată („hînn”) exprimă siguranța profeției. Ieremia o vede realizată, de aceea „iată” se poate reda cu „într-adevăr”, „cu toată siguranța”. E o ordine naturală ca să treacă zilele și să urmeze altele, dar aici e vorba despre zile excepționale, despre o nouă ordine în lume. Contractanții pactului sînt pe deo parte Domnul, pe de altă parte omul (Israelul ideal). „Legămîntul încheiat” în trecut este cel mozaic. Dumnezeu nu crează fără rost de aceea prin cel Nou nu cade în disgrăție cel Vechi, care are meritul pedagogic de a fi pregătît pe cel nou. Există deosebire. Între Testamente, cu privire la modul cum se pregătește desăvîrșirea religioasă a omului. Cel Vechi pleacă din afară (de la legile vizual scrise) spre interior, cel Nou pleacă dinlăuntru spre exterior, adică avînd omul convingerea intimă, credință, va influența întregul complex al vieții.

E întîiul caz în Vechiul Testament cînd se întrebuițează numirea Noul Testament (Legămînt). Acesta este numele ce se dă cărților inspirate ale viitorului, ca și acelei importante epoci din istoria spirituală a omenirii. Numirea este creația lui Ieremia. Modul cum a anticipat realitatea istorică de acum 19 sute de ani, îl pune pe profet între marii bărbați onorați cu prevestirea celor viitoare.

Sf. Pavel (la Evr. 8, 8) reproduce textual pe Ieremia și vede în acel text o profeție despre abolirea rînduiei vechi, pentru a se face locul cuvenit celei noi, Evagheliei, cum scria Olimpodor al Alexandriei (în Fragmente la Ieremia M. L. tom. 93 col. 689).

„În zilele acelea va fi mintuit, și Ierusalimul va trăi în pace...” (Ier. 33, 16).

În timpul realizării făgăduințelor Iuda va fi mintuit de toate reșele. Făgăduințele sînt atît de ordin material cît și de ordin spiritual. Nenorocirile sînt cele venite prin război, ele vor dispărea.

Un scriitor biblic, care pe linia luptei pentru pace și progres a devenit celebru, este profetul Ezechiel. Avem în cartea lui texte care în această privință ocupă un loc de frunte. Astfel e 34, 22—25: „Voi veni în ajutorul oilor mele ca să nu mai fie pradă... și voi judeca între oae și oae; și voi pune peste ele un singur păstor, care le va păște, pe robul meu David. Acela le va păște. Și eu, Domnul, voi fi Dumnezeuul lor, iar robul meu David va fi împărat în mijlocul lor; Și voi încheia cu ele un legământ de pace, și voi îndepărta din țară orice fiară sălbatică...”.

„Oile”, tipul animalelor blinde, din 22-a, sînt credincioșii și în genere oamenii buni, în 22-b unele dintre oi sînt imaginea celor răi. Tabloul ar fi mai reușit dacă s-ar întregi 22-b cu „berbecii” și „țapii”, din v. 17, simbolul biblic obișnuit al celor răi, că și caprele, tipul animalelor neastimpărate (conf. Mt. 25, 32). Sensul v. 22 este următorul:

Dumnezeu va judeca, la vremea sa, pe cei buni și pe cei răi și va elibera pe cei buni din suferință, restabilind armonia și pacea.

Versul 23 ne informează că în viitor omenirea va forma o unitate din punct de vedere religios. Pentru „Păstorul” vezi Is. 40, și Ier. 23, 4. Păstorul vine după ce Israil se va reabilita (conf. Osea 9, 9).

El e „rob” al Domnului pentru că lucrează din ordinul și în numele lui Dumnezeu, și pentru că „Sluga” va fi inițiată în opera sa de către Dumnezeu, întocmai ca un ucenic silitor de către maestrul său binevoitor.

Cvalificativul „David” indică originea după trup, un David redivivus”, prin sămînța sa.

Textul arată urmările inaugurării Legămîntului de pace. Va avea loc o înriurire asupra omului, care își va reface viața pe temelii cele noi. Această ordine nouă în lume rezultă și din Ez. 37, 26—27: „Voi încheia legămînt de pace legămînt veșnic și vor avea sfintele mele pentru totdeauna în mijlocul lor, și lăcașul meu va fi între voi”.

Caracteristica epocii mesianice este frățietatea ca urmare a Noului Legămînt, care este unul de „pace”, „nu unul de ceartă și război ca cel Vechi, ci după dorința exprimată de Domnul la Ioan 14, 27. Specificul legămîntului este durată nelimitată, o altă surpriză a epocii mai e plasarea sanctuarului în mijlocul poporului, „a tuturor popoarelor” (Teodoreț), căci altarele sfinte s-au dăruiț pentru toți și unul și același e Dumnezeu alora ca și al acestora”. Templul fiind totdeauna în mijlocul lor, Dumnezeu e vizibil pentru toți, căci templul e simbolul prezenței Lui. „Sfintele mele” e un sinonim pentru „templul meu”. (Ier. 32, 40; Is. 54, 10).

Caracteristica omenirii viitoare o aflăm creionată și la Miheia: „3. Și el va judeca între multe popoare, și va muștra nea-

„muri puternice, pină departe. Și săbiile lor le vor prefăce în fiară de plug, și lănci le vor înșoara: nici un neam nu va trage sabia împotriva altui neam și nu vor mai deprinde a face război”.

Sensul e ca și la Isaia: Dumnezeu va impune popoarelor voința sa, în urma căreia omul nu va mai răspunde la lovitură cu lovitură. În viitor va lua ființă societatea de oameni în mijlocul căreia va domni pacea și armonia. Societatea viitoare nu va mai cunoaște grozăviile războiului. O pace fără sfârșit se va întindea. Mihea întrezărește fericirea ce rezultă pentru om prin înlocuirea energiei războiului cu o energie a muncii creatoare și constructive. (cf. Is. 2, 4).

Ideea se continuă în v. 4: „Și fiecare va sta tihnit sub vița sa și sub smochinul său și nimeni nu-l va înfricoșa, căci gura Domnului oștirilor a vorbit”.

Profetul întrezărește idealul omenirii de pretutindenea: pacea și bunătatea. Pacea e imaginată prin șederea neturburată de nimeni, bunăstarea prin vița de vie și smochinul, care sînt produse agricole de larg consum, bogăția și mindria unei țări (conf. I Reg. 4 25 și II Reg. 18, 31).

Mihea a exemplificat umbra prin vița de vie și smochin pentru că acestea au un frunziș și oferă o umbră plăcută și pentru că strugurii și smochinele care rodesc de două ori pe an, sînt căutate și dorite de toți oamenii.

Figurat, lupul e tipul omului crud, mielul e imaginea blîndetii. Vipera ca și șarpele imaginează un pericol de moarte. Toți Sfinții Părinți atribuie un înțeles spiritual textului. Astfel *Ciril* îl alegorizează și nici *fer. Ieronim* nu interorează literar; pentru *Teodoret* ferocitatea animalelor imaginează variatele categorii de oameni cu moravurile lor, asemenea și pentru *Eusebie al Cesareii*. În scurt: Groza de moarte pe care o inspiră răutatea dintre oameni, va trece în domeniul basmelor, despre care se va vorbi la perfectul istoric: „A fost odată...”.

În genere pacea reprezintă o poruncă esențială a profetilor. De aceea marele Isaia vede în trăirea ei (32, 18 și 48, 22) izvorul stării opuse răului, rău care învrăjbește, duce la ceartă și onirare, din care se nasc războaiele. Astfel lozinca „Cel ce umblă bunurea pe calea dreptății trăiește și sfirșește în pace viața lui” (Is. 57 2) arată că puterea virtuților este mult mai mare decît zarva tuturor războaielor.

Cu nostalgia păcii în suflet scrisul profetilor ne conduce la viața cea nouă a omenirii, cînd „va fi pace peste pace, celor de departe și celor de aproape” (Is. 57, 19).

Dacă ne apropiem de celelalte cărți ale Vechiului Testament ne încîntăm tot mai mult de frumusețile păcii.

De nu mai puțină importanță în deșteptarea interesului pentru o nouă ordine în lume este b. o. cartea necanonică *Tevit*.

Astfel această scriere prevede — la cap. 13, 15 — că „vor fi fericiți cei care iubesc pe Dumnezeu, căci ei se vor bucura de pacea sa“.

„Cei care iubesc pe Dumnezeu „sint oamenii fraternizați prin virtuți. In conformitate cu acest text pacea e o virtute care coboară de sus in jos și se concretizează într-o viață rinduită după voința lui Dumnezeu.

Cartea *Baruh* duce o adevărată campanie împotriva dușmanilor păcii: „vai de cei care îți pricinuiesc rele... voi de cei care se bucură de căderea ta..., vai de cetățile in care oamenii au fost robi“ (4, 31—32).

E și aici o politică de luptă împotriva relelor venite prin război, cu toate consecințele dezastruoase, ca: înrobirea unora de către alții și împiedecarea de a asigura construirea unei vieți fericite.

In cartea *Iudit* (7, 23) „întreg poporul“, „îlăcăi și copii“, invocă blestemul cerului asupra căpeteniilor fiindcă nu încep tratative de pace cu Asirienii: „De ce să ajungem robi, de ce să vedem cu ochii noștri moartea feciorilor noștri și cum copiii și femeile noastre sfîrșesc“. „De ce să pirjolească plaiurile noastre și pe fecidarele noastre să le răpească“. (*Iudit* 7, 27 și 16, 4).

Iudita se roagă lui Dumnezeu să nu fie război căci: „Tu ai poruncit să nu fie! Căci Tu ești Domnul care pui capăt războaielor“ (*Iudit* 9, 7). Astfel striga ea împotriva aceleora care ar fi mers înainte, care erau împotriva dorinței sfinte a poporului de a se menține pacea.

Scrisoarea întâia din cartea a II-a a *Macabeilor* începe cu vorbele: „Fraților! Vă dorim pace și sănătate...“ (*II Mac.* 1, 1), iar cea dintâi grije a lui *Teodot* a fost să pună capăt războiului“ (*III Mac.* 1, 2).

Și astfel pacea este — peste tot — „poruncă de Scriptură sfintă“ împotriva uneltirilor vrăjmașe și războinice.

*

In Vechiul Testament încheierea păcii era prilej de mare bucurie. Ea angaja întreaga națiune și se serba cu mari festivități publice iar armata victorioasă era obiectul unei atenții deosebite (conf. Num. 31, 13 și *II Sam.* 22, 1). Sărbătoarea *Purim* din 14—15 Adar — este instituită în amintirea triumfului vieții asupra morții, a eliberării evreilor din imperiul persan, de la măcelul pe care-l decretase *Aman* (*Est.* 9, 25—28).

Nu mai puțin contribuie la menținerea ideii de pace așa-numita sărbătoare a împăcării, din 10 Tisri. Spre a se întipări dragostea față de armonia dintre oameni și spre a aduce aminte că Dumnezeu iubeste pacea și împăcarea, se făcea o iertare generală in ziua de 10 Tisri. Ziua aceasta a iertării se numește pînă azi — „ziua cea mare“, pentru că era cea mai importantă

zi din an, zi de pocăință, zi sfântă și se prăznuia cu un fast deosebit. Centrul sărbătorii îl forma mărturisirea păcatelor și împăcarea generală.

Nu poate fi trecut cu vederea importanța pe care o au în privința aceasta, așa numitele: Sacrificii de pace. De altcun toate așezămintele Vechiului Testament — spălările, purificările, acțiunile religioase, sacrificiile și sărbătorile — normează și promovează sfințenia vieții, prin evitarea celor rele, până la cea mai importantă binecuvîntare, cea preoțească, de la Num. 6, 24—26, care culminează în urarea: „Domnul să-ți dea ție *pace!*”

Astfel, în istoria păcii, Vechiul Testament este o capodoperă. Niciodată omenirea de dinainte de Hristos n-a cunoscut mai frumoase culmi de gîndire și acțiune în slujba celui mai universal ideal: pacea.

Prof. NICOLAE NEAGA

Biserici vechi din depresiunea Mehadiei (Craina)

— *Studiu monografic de artă religioasă* — *)

BISERICA DIN GLOBURAU

În partea de nord-est a depresiunii Mehadii, la poalele Munților Cernei, la circa 12 km. nord-est de Mehădia este situată mica comună Globurău. Se amintește în documente în secolul al XVI-lea. Biserica s-a zidit în anul 1776, după ce Iosif al II-lea vizitase satul în anul 1773.

Arhitectura bisericii. Biserica are formă dreptunghiulară, încheindu-se la răsărit cu o absidă semicirculară, atât la interior cît și la exterior. Ea are lungime totală, la interior, de 20,50 m., iar lărgimea de 11 m. Raportul dintre lungime și lărgime este sub 1/2. Altarul are lungimea de 4,50 m. În partea de nord se află baptistierul, o construcție circulară, cu diametrul de 4 m., care comunică cu altarul. Naosul este un pătrat cu latura de 11 m. Proanosul are 5 m. lungime. Grosimea zidurilor este de 1,20 m. Solea e mai înaltă decît restul naosului cu 2 trepte (0,70 m). Pe mijlocul laturei de vest a bisericii, încorporat în sfîntul lăcaș, se află turnul, care este de lemn și puțin înalt. El se reazimă pe stîlpi de lemn, așezați pe tavanul

*) Această lucrare de seminar pentru titlu de magistru a fost întocmită sub îndrumarea P. C. diacon conf. I. Barnea, care a și dat avizul să fie publicată.

plat al pronaosului. Corul, care acoperă întregul pronaos, este susținut — de asemenea pe stilpi de lemn. Acoperișul este de lemn. Tavanul naosului, imitind o boltă semicilindrică longitudinală, este construit din scinduri. Biserica este pavată peste tot cu lespezi de piatră brută.

Icoane pe lemn și pe pinză. Abia în anul 1943, biserica a fost împodobită cu pictură. Icoanele sînt lucrate pe pinză și aplicate pe pereți. Pînă la această dată, ea se folosea de icoane mobile. Patru icoane mari (1,20/0,70 m.), înfățișînd pe *Mintuitorul Hristos*, pe *Născătoarea de Dumnezeu*, pe *Sf. Nicolae* și pe *Sf. Arhanghel Mihail*, au fost lucrate de Nicolae Popovici, la anul 1799, după cum însuși scrie pe dosul uneia din ele: „Cu mină de țarină s-au scris, de robul lui Dumnezeu, (sfintele icoane, întru pomenire veșnică. Nicolae Popovici, zugraf, la anul de la Hristos 1799 martie 24”. *Mintuitorul Hristos* și *Sfinta Fecioară*, îmbrăcați în haine bogate, șed pe tronuri iargi și poartă pe cap coroane împărătești. Toate aceste elemente ale artei creștine au fost imprumutate de la curtea împăraților bizantini, căci artiștii se străduiau să dea o înfățișare cît mai distinsă împăratului și împărătesei cerurilor. Fizionomia Sf. Fecioare este de o suavitățe admirabilă și de o seriozitate desăvîrșită. *Mintuitorul* seamănă la înfățișare cu mama sa „Ceea ce l-a născut și din carea insufletită omenirea și desăvîrșită și-o plămui Lui—și”. Motivele florale care împodobesc hainele sfinților sînt lucrate cu multă gingășie și meticulozitate. Stilul lui Nicolae Popovici este bizantin, cu o accentuată notă de realism. Acestea formează și astăzi primul rînd de icoane, pe iconostas. Ușa împărătească este pictată tot de el și probabil la aceeași dată precum și alte două icoane, de aceleași dimensiuni cu cele descrise. Una, care reprezintă pe *Sf. Ioan Botezătorul*, a fost plătită de leutnenta „Anastasia Petrașcu fiind în stația Globurău”. 1) A doua înfățișează pe *Sf. Ierarh Vasile cel Mare*. O icoană fără ramă, în stil bizantin, cu dimensiunile de 0,50 m. pe 0,40 m., înfățișează pe *Maica Domnului* cu pruncul. Fiziomiile prelungi sînt brunete și cu linii regulate. Ochii Fecioarei sînt mari și puțin prea depărtați. Fiul este vioi, dar serios. Culoare dominantă — roșu. O icoană mare (0,70/0,54 m.), pe pinză, înfățișează *Nașterea Domnului*. Scena are la bază relatarea din Sf. Evaghelia după Matei: „Și intrînd în casă au văzut pe prunc, împreună cu mama lui” (Mt. II, 11). Peștera este indicată în protoevanghelia lui Iacob, după care erminile dau indicații precise, privitor la zugrăvirea acestei teme. 2) Fecioara ține pruncul înfășat în scutece. Magii, purtînd coroane prezintă darurile. Steaua este artificială și foarte aproape. Pictorul și-a pus numele, dar nu se mai poate citi decît „Oravița anul 1842”. Coroanele magilor trebuie puse în legătură cu o legendă apuseană, care afirmă că aceștia erau regi. Această legendă a pătruns și în Răsărit. Poporul român încă

și-a însușit-o. Ea a devenit foarte populară în colindele noastre. 3) O icoană de 0,80 m./0,60 m., înfățișează *Sfinta Treime*. În cele patru colțuri sînt cei patru evangheliști. Fizionomiile personagiilor sînt luminoase, cu o pronunțată notă de realism. Colorile hainelor sînt vii, dar nu țipătoare. Trei icoane de dimensiuni mici, 0,27/0,22 m., cu rama din aceeași scindură, rezultată prin săparea fondului, au fost lucrate de un zugrav popular. Icoane lucrate de același zugrav am găsit și la Girbovăț la Girliște și la Crușovăț. Inscriptiile în limba slavonă, precum și faptul că scindura este numai cioplită, pledează pentru vechimea lor. Sf. Mare Mucenic Nichita Romanul este reprezentat în toate icoanele lucrate de acest zugrav pe care le-am găsit la bisericile amintite. Nouăsprezece prăznicare, unele de 0,30/0,22 m. iar altele puțin mai mari, au fost lucrate în jurul anilor 1852—1854. Ca elemente noi amintesc doar că în scena „*Pogorirea Duhului Sfînt*” Fecioara lipsește; în scena „*Adormirea Născătoarei de Dumnezeu*”, Ap. Petru cădelnițează, iar în tema „*Sf. profeț Ilie*”, la picioarele proorocului zace un om mort. Această realizare trebuie pusă în legătură cu învierea fiului văduvei, din Sarepta Sidonului. Fiecare din aceste icoane a costat un florin și 35 cr., prețul fiind scris pe una din ele. Biserica mai are un chivot lucrat la anul 1851, după cum reiese dintr-o însemnare făcută de Preotul Gheorghe Baros, pe partea interioară a ușii lui.

BISERICA DIN CORNEA

În partea de nord a Depresiunii Mehadii, la cîtiva km. sud de trecătoarea Domașnea sau Poarta Orientală, este situată comuna Cornea (popular Corni). Satul este amintit prima dată în anul 1530. Biserica s-a zidit în anul 1779.

Arhitectura bisericii. Lungimea totală a bisericii în interior (vederea) este de 25 m., din care altarul ocupă 5 m., naosul 14 m. iar pronaosul 6 m. Lărgimea este de 9 m. deci biserica e destul de spațioasă. Grosimea zidurilor este de 1,40 m. Ușile altarului sînt încadrate de stilpi cilindrici zidiți. Turnul este pe mijlocul laturei de vest, încorporat în sfîntul lăcaș. Baza lui este un pătrat cu latura de 4,50 m. Sollea e mai înaltă decît restul bisericii cu 0,60 m. Plafonul este o boltă semicilindrică longitudinală. Starea bisericii este bună.

Pictura murală a fost făcută în trei etape, de doi pictori. Iconostasul și pereții altarului au fost pictați între anii 1829—1831, de Dimitrie Popovici. Icoanele de pe spătarele scaunelor credincioșilor de pe stranele cîntăreților și de la cele două tronuri, au fost lucrate tot de el, la anul 1839, iar restul de Mihai Velceleanu, primul dascăl al vestitului pictor bănățean Nicolae Popescu, la anul 1862. Pe bolta semicilindrică deasupra soleel, este înfățișat „*Cel vechi de zile*”, înconjurat de cei patru evangheliști. Pe cupola altarului, în centru, Maica Domnului cu pruncul, la sud *Jertfa lui Avraam*, iar la nord *Jertfa lui Noe*.

Altarul lui Noe e de cărămidă. La proscomidier este înfățișată *Nașterea Domnului*. Peștera este artificială. Fecioara nu suferă. În cele mai vechi reprezentări, Maria nu suferă, căci a născut fără dureri. În secolul VI, ea apare suferind, ca să arate că Mintuitorul a luat într-adevăr natura noastră⁴). La scaunul cel de sus, este înfățișat *Mintuitorul ca Mare Arhiereu*. Icoana este semnată „D. P. (n. n. Dimitrie Popovici) din Oravița, 1831”. Între proscomidier și scaunul cel de sus sînt reprezentați *Sfinții Trei Ierarhi*, iar între scaunul cel de sus și diaconic *Sf. Atanasie cel Mare, Sf. Ciril și Sf. Arhidiacon Ștefan*. Deasupra sînt cinci chipuri de sfinți, lucrate de Mihai Velceleanu, la anul 1861. Pe iconostas se află următoarea pisanie: „Acest sfînt altariu s-au zugrăvit la anul 1861, fiind slujitori sfintei biserici domnii parohi Mîcșa Valean și Simion Lalescu, prin mine, Mihai Velceleanu, zugraf în Vasiova Montană”. Pe bolta naosului, spre vest de Cel vechi de zile, se află scena *Botezul Domnului*, încadrată de două scene din Vechiul Testament: la nord, *Ilie hrănit de corbi la Cherit*, iar la sud *Luarea lui Ilie la cer*. Lingă pronaos, în centru, este zugrăvită scena „*Moise primește tablele Legii*”, încadrată de alte două, care nu se pot distinge. În această temă, se văd numai mîinile lui Dumnezeu, ținînd tablele, dar nu fața Lui. Privitor la acest episod din istoria poporului ales, Moise amintește în cuvîntarea sa rostită către popor, aproape de Bet-Peor, puțin înainte de moartea sa, că Dumnezeu n-a fost văzut la darea Legii: „Iar Domnul v-a grăit de pe munte, din mijlocul focului și glasul cuvintelor Lui ați auzit, iar fața Lui n-ați văzut-o”⁵). La tronul Născătoarei este înfățișată *Sfînta Fecioară cu pruncul*, purtînd următoarea inscripție: „Acest sfînt tron s-a zugrăvit la anul 1839, prin cheltuiela doamnei poștoane⁶) Ana Chițimir și s-au preînnoit în anul 1862, prin domnul învățător Teodor Surdu, spre pomenire s-a adus și această candelă de argint, iară prin dînsul. Mihai Velceleanu, zugrav”. Dedesupt este înfățișată, de Velceleanu, tema „*Fuga în Egipt*”. Tînărul care duce asinul după cerințele Erminiei, sau tinerii care merg înainte (după Evanghelia lui Pseudo-Matei)⁷) lipsesc. La tronul arhieresc este înfățișat Sfințul Grigorie Teologul.

Pe pereții naosului, Velceleanu a lucrat fără vreun criteriu, cîteva scene biblice, dintre care unele se repetă (Cina cea de Taină, Bunavestire) și chipuri de sfinți. În unele cazuri, în aceeași icoană, sînt așezați sfinți care n-au nimic comun: Sf. Nicolae cu Sf. Dimitrie, Maica Domnului cu Sf. Apostol Petru și Cuvioasa Paraschiva, Mintuitorul Hristos cu cuviosul părinte Alimpie. În scena „*Luarea lui Ilie la cer*” a găsit potrivit să înfățișeze și pe cuvioasa Paraschiva. La aceasta va fi fost îndemnat de faptul că și Dimitrie Popovici a lucrat, la 1839, pe spătarele scaunelor credincioșilor, cîteva icoane în care a pus alături pe Sf. Nicolae și pe Arhanghelii Mihail, pe Maica Dom-

nului și cuvioasa Paraschiva. Pe spătarul unui scaun este înfățișată următoarea scenă tradițională: Sfântul Teodor Tiron ține de păr un copil care are în mîini un potir, iar o femeie în-genunchiată se roagă în fața icoanei martinului. Modul de realizare se pare că este în legătură cu vreo minune a sfântului. Pe strana dreaptă a cîntăreților este înfățișat Sf. Ion Damaschin și scena „Convorbirea Mintuitorului cu femeia samarineancă”, iar pe cea stîngă, Sf. Cosma Melodul și tema „Bogatul nemilostiv”. Acestea au fost lucrate la anul 1839, de Dimitrie Popovici. Sfântul Ioan e reprezentat scriind stihira gîsului I, de la „Doamne strigat-am: „Rugăciunile noastre cele de seară primește-le Sfinte Doamne...”. Alături de sfântul Cosma e scris stihul: „Toate nădejile puindu-și în cer, visterie nefurată lor-și sfînții și-au agonisit”. El scrie un imn în cinstea Născătoarei: „Bucură-te cămara cea cu bun miros”. Ambele texte se referă la imnele lui, căci el a scris numeroase imne liturgice între care canonul la Adormirea Maicii Domnului, precum și cel al Sfîntului Mare Mucenic Gheorghe și Grigorie de Nazianz. 8) În scena „Convorbirea Mintuitorului cu femeia samarineancă”, orașul Sihar, apare ca o îngrămădire de clădiri, cu turnuri și cupole. Bogatul nemilostiv, ferecat în lanțuri, în mijlocul flăcărilor, privește spre Avraam, care ține pe genunchi pe săracul Lazăr. Cătușele de la mîinile și de la picioarele bogatului trebuie puse în legătură cu cuvintele lui Avraam: „Între noi și voi stă prăpastie adîncă, incremenită, astfel că cei ce ar voi să treacă de aici la voi, ori de acolo la noi, să nu poată să treacă”. 9) Pe balustrada corului, spre naos, se găsește următoarea pisanie: „Această biserică s-a zugrăvit cu cheltuiala sfintei biserici, în zilele majestății sale înălțatului împărat Francisc Iosif I.... preasfîntului Emilian Chenghelaț, episcopul Virșetului, prin domnul protopresbiter Dimitrie Iacobescu — Mehadia, cu indemnarea domnilor domni parohialnici, preoți Micșa Valean și Simion Lalescu, prin înaltul domn companicomandant Gheorghe Popescu cu administraționț leitnent Alois Menșec, domnii strajameșter 10) și bricheneinemer 11) Iacob Lașescu... prin mine Mihail Velceleanu, zugrav în Vasiova Montană la anul 1862”. În mod obișnuit, apar în pisanii și ofițerii, uneori și subofițerii unităților militare locale, deoarece — în afară de faptul că unii din ei contribuiau ca simpli particulari la înfrumusețarea sfîntelor lăcașuri — organizația militară era autoritatea supremă locală în toate sectoarele de viață. Fără autorizația și concursul ei nu se putea face nimic în parohie.

Iconostasul a fost pictat de Dimitrie Popovici, la anul 1829, afară de icoanele mari dintre ușile altarului, precum și dintre uși și stranele cîntăreților. Aci și astăzi sînt patru icoane cu dimensiunile de 1,30/0,70 m lucrate de Nicolae Popovici, identice cu cele de la Globurău, de care m-am ocupat. Reprezentarea Sf. Arhanghel Mihail a fost înlocuită cu aceea a Sfin-

tului Ioan Botezătorul. Haina de deasupra a Sfintului Ioan Botezătorul formează o cută, lăsind să se observe, în mod discret, căptușeala de mătase roșie. Deasupra ușii împărătești este reprezentată *Cina cea de Taină*, încadrată de cei 12 Apostoli. Sf. Apostol Ioan se reazimă pe pieptul Mintuitorului, iar Iuda — singur cu spatele la privitor — întinde mina în blid, după modul bizantin de reprezentare. 12) Apostolii sunt înfățișați ca la biserica din Rudăria. 13) În rindul următor sunt înfățișate cele douăsprezece praznice și Nașterea Sfintului Ioan Botezătorul (Sinzienele). În scena „*Bunavestire*”, Sf. Fecioară e înfățișată ca orantă. Maria orantă figurează „concepția cea fără de sămânță”. Acesta e sensul imaginilor occidentale. El se inspiră dintr-o povestire apocrifă, revizuirea lui Pseudo-Matei, curățită de legendă... miinile întinse formează gestul antic al rugăciunii. 14) Sub scena „*Adormirea Născătoarei de Dumnezeu*”, se găsește următoarea inscripție: „Această sfântă icoană s-au zugrăvit cu cheltuiala lui Giurgi Zăbăilă, spre pomenire veșnică, la anul 1829”. Deasupra de praznice sunt înfățișate 12 scene din ciclul patimilor, încadrând epitaful. Se disting numai următoarele 6 scene: *Iisus în grădina Ghetsimani*, *Iisus la Ana*, *Iisus înaintea lui Pilat*, *Iisus cade sub greutatea crucii* și *Iisus pe cruce*. Numai Mintuitorul este pironit pe cruce. Tilharii sunt legați cu funii, de miini și de picioare. În rindul următor este pictată tema „*De sus proorocii*” 15), iar deasupra acestora „*Incoronarea Mariei*”, înconjurată de alte patru icoane, care nu pot fi identificate, fiind cojite și afumate.

Icoane pe lemn. Patru icoane pe lemn, dintre care două înfățișând pe Mintuitorul și pe Maica Domnului, copiate după cele ale lui Nicolae Popovici, au fost lucrate între anii 1829—1839. Autorul lor poate fi Dimitrie Turcu, care a copiat patru icoane ale lui Nicolae Popovici, pe iconostasul bisericii din Crușovăț, în jurul anului 1834, când a pictat întreaga biserică de acolo. Atât la Crușovăț, cit și la Cornea, copiile sunt mult inferioare originalelor, din toate punctele de vedere.

CONCLUZII.

1. — Toate satele au folosit, în actualele biserici, icoanele pe lemn provenite din cele vechi: unele pînă cînd au avut posibilitatea să-și împodobească fie și numai iconostasul cu pictură murală, altele au făcut icoane noi, pentru noile lăcașuri (Bănia). Anumite biserici au cerut să li se lucreze primul rînd de icoane de pe iconostas după modelul celor vechi (Crușovăț) sau au și astăzi în întrebuințare aceste icoane, în original (Cornea, Globurău).

2. — În iconografia mai veche, la strana dreaptă, se înfățișa Sfîntul Arhanghel Mihail. Începînd cu sfîrșitul secolului XVIII, el a fost înlocuit cu Sf. Ioan Botezătorul.

3. — Cunoștințele iconografice ale pictorilor se obțineau în școli anume, căci ei n-au lucrat după un șablon stereotip, temele fiind variate, după rânduiala bisericii, care îngăduie libertate de alegere.

4. — Dacă ținem seama de faptul că primul tratat de iconografie în Țara Românească s-a tipărit abia în anul 1891 (Iconografia lui Ghenadie), după un manuscris datat din 1841, tradus probabil din grecește de călugării de la Cozia, focar de cultură pe acea vreme, ajungem la concluzia că pictorii noștri au folosit copii după manuscrise aduse din Țara Românească, căci Școala de Zugrăvie de la Srediștea Mare a fost înființată de Diaconul Loga venit la anul 1736 de la Tismana, 16) iar zugravul Andrei care a pictat Minăstirea Săraca la anul 1730, și unde, după afirmația lui Miloia a existat o școală de zugravi, a avut ca îndreptar bisericile din Valahia.

N O T E

- 1) Este vorba de soția unui sublocotenent, care făcea parte din compania 9-a de graniță, cu sediul în această comună. La anul 1838, comanda companiei a fost mutată la Cornereva.
- 2) N. Cartoian, *Cărțile populare în literatura românească*, vol. II, București 1938, pag. 67.
- 3) Eusebiu Popovici, *Istoria bisericească universală*, c. I-a, ediția II-a, București 1925, pag. 93.
- 4) G. Millet, *Recherches sur l'Iconographie et de L'Evangile*, Paris 1914, pag. 101.
- 5) Deut. IV, 12.
- 6) Funcționară la poștă.
- 7) G. Millet, *op. cit.*
- 8) Dr. V. Mitrofanovici *Liturgica Bisericii Ortodoxe*, 1929, pag. 357.
- 9) Luca XVI, 26.
- 10) Plotonec.
- 11) Incasator la poduri, vameș.
- 12) Millet *op. cit.*, pag. 302.
- 13) Puia Dănilă, Biserica din Rudăria „Mitropolia Banatului”, anul VII, nr. 7—9, 1957, pag. 59—78.
- 14) Millet, *op. cit.*, pag. 187.
- 15) Puia Dănilă, Biserica din Rudăria „Mitropolia Banatului”, pag. 73, an. cit., nr. cit.
- 16) N. T. Velia *Istoria bisericească politico-națională a românilor de peste totu*, Sibiu 1865, p. 202.

Magistrand Pr. D. PUIA

INDRUMĂRI OMILETICE

Lacrimile pocăinții*)

Un pictor italian căuta multă vreme un model după care să zugrăvească un cap de inger. Intr-o zi mergind pe stradă, văzu un băiețuș de o frumusețe și drăgălășie de nespus, cu o privire așa de blindă și o făptură așa de aleasă. „Iată modelul ce-l caut de atita vreme” — zise el în sine și merse la părinții copilului, care se învoiră bucuros să-l picteze. Cind portretul fu terminat, pictorul îl așeză în camera sa de lucru și cine-l vedea, rămânea uimit în fața lui, admirind blindețea privirii și frumusețea acestui cap de inger.

Odată îl veni în minte pictorului să mai picteze un chip, care să fie cu totul opus celui dintii. Dorea să picteze un chip fioros, care să insuflă groază cind privești la el.

Aceste două portrete avea de gînd să le așeze unul lingă altul, spre a înfățișa unul chipul binelui, celalalt chipul răului.

Au trecut mulți ani și pictorul nu găsi nicăeri un chip așa de fioros, cum îi trebuia pentru model. În cele din urmă, pe cind vizita o închisoare, găsi printre cei ce trebuiau să-și petreacă viața între gratii, un tinăr cu o înfățișare înspăimîntătoare cu privirea plină de cruzime, ca a fiarelor sălbatice. „Iată modelul ce-l caut de atîția ani” — zise pictorul. El pictă acel cap și-l așeză lingă chipul ingerului, ce-i împodobeia camera. Privind la amindouă portretele, văzu și mai lămurit cît de mare era deosebirea între ele.

Dar mare i-a fost mirarea, cind după citva timp cercetînd viața și trecutul deținutului pictat de el, află că acesta era chiar copilul care-i servise de model cind pictase chipul ingerului. Fața lui cea blindă și drăgălășă se schimbase complet și această diformare i-o cauzase păcatele. (I. Mihălcescu, *Morala creștină* pag. 44).

Păcatele sînt pricina tuturor relelor din lume. Păcatele denaturează chipul creștinului adevărat, transformîndu-l din om drept în om păcătos, din inger în demon.

Păcatul aduce nenumărate suferințe, care slăbesc puterile sufletești și nimicesc viața trupească prin felurite patimi și boli.

Oricit am căuta să ne ascundem faptele noastre, să ne camuflăm interiorul, există o ființă supremă, care ne cunoaște toate gîndurile, toate faptele și toate sentimentele noastre. De aceea în fugăra noastră călătorie pe oceanul acestei vieți efemere — anticameră a veșniciei — să nu facem nici un pas, pînă

*) Cuvînt la duminica XI-a d. Rusălii.

ce nu vom reflecta adinec dacă fapta este sau nu în concordanță cu voia lui Dumnezeu.

Dacă totuși, din diverse considerații, am fost ispitiți să călcăm voia lui Dumnezeu, să păcătuiți, cu un ceas mai de vreme să ne pocăim, să ne îndreptăm, să ne întoarcem la Dumnezeu cu căință sinceră. Iar Dumnezeu ne va primi cu nespusă bucurie, întocmai cum a primit Tatăl din evanghelie pe fiul cel pierdut, ni se vor ierta păcatele întocmai cum împăratul din pericopa evanghelică de astăzi, a iertat datoria slugii sale.

Să nu ne pierdem nădejdea, oricite păcate am săvârși, ci să ne apropiem de Domnul cu deplină încredere și din adinec în inimi noastre să înălțăm cucernica rugăciune: „*miluiește-mă Dumnezeu după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea!*”.

Plângind și tânguind vin la Tine, o dulcele meu Iisus, cela ce ești bunătatea, bucuria și fericirea noastră vecinică. La Tine alerg Doamne cu deplină încredere, privind mulțimea milostivirii Tale. Spală-mă cu apa lacrimilor mele, ridică-mă pe mine din noianul păcatelor. Înnoiește cele dinlăuntru ale mele, ca pururea să te iubesc pe Tine.

Pocăința adevărată cere o împăcare a omului cu Dumnezeu, prin apele cristaline ale lacrimilor, o inimă înfrântă și smerită, o lepădare sinceră de păcat.

În procesul pocăinței se imbină atât de fericit recunoașterea păcatelor săvârșite, căința noastră și bunătatea, îndurarea lui Dumnezeu cea nemărginită.

Exemple de căință sinceră, de reîntoarcere la Dumnezeu, de nemărginită bunătate și milostivire a lui Dumnezeu avem ne-numărate.

Tilharul de pe cruce nu și-a pierdut nădejdea nici în clipa din urmă a vieții și prin rugăciunea fierbinte adresată lui Iisus: „*pomeneste-mă Doamne, cînd vei veni întru împărăția Ta*”, a fost învrednicit să intre în rai. Apostolul Petru „*plîngînd cu amar*”, a fost reintegrat în apostolat.

Maria Magdalena — simbolul penitenței desăvârșite — era o femeie păcătoasă. Dar inima sa topindu-se în focul curățitor al pocăinței și spălînd cu lacrimile sale piciarele Mîntuitorului, a fost învrednicită să meargă după Domnul și deveni și mironosiță, aflînd cea dintîi despre minunea învierii lui Iisus.

Maria Egipteanca timp de 17 ani savurează din plin farmecul plăcerilor trecătoare, trăind numai în petreceri. Găsindu-se odată la tîrmul mării și văzînd cum o corabie cu pelerini se îndreaptă spre Ierusalim, pentru sărbătoarea Sf. Cruci, Maria Egipteanca se atașează acelor pasageri. Ajungînd la Ierusalim, se amestecă cu valurile de pelerini, ce mergeau spre biserică dar o putere tainică o oprește de a intra în Sf. lăcaș. Rămînînd în pridvor și dîndu-și seama de păcătoșenia ei, ză-

rește deodată deasupra locului în care stătea, chipul Maicii Domnului.

Cu lacrimi fierbinți de pocăință roagă pe Maica îndurărilor să-i mijlocească intrarea, promițând că atunci cînd va vedea lemnul Crucii, va începe o nouă viață. Întărită de o putere cerească intră împreună cu mulțimea în biserică și se închină Sfintei Cruci. Se retrage apoi în pustia Iordanului, timp de 47 de ani viețuind aci în post și rugăciune, lingă Domnul, unde își găsește liniștea, mîngăierea și fericirea.

Cucernici ascultători,

Invățătura creștină ne trasează calea pe care trebuie să mergă credinciosul pentru a dobîndi mîntuirea sufletului său, pentru a cuceri fericirea paradisului nostalgic.

Dacă ai rătăcit în desișuri, iubite creștine, dacă ai călcat voia lui Dumnezeu, dacă ești copleșit de păcate, intră în biserică, eliberează-te din robia păcatului, din mrețele pasiunilor omenești, varsă lacrimi de pocăință sinceră, pentru a deveni un om nou. Un om renăscut sufletește, sub faldurile de lumină ale cerului. Un om îndreptat, purificat și împăcat cu Dumnezeu.

Căci glasul de chemare divină ne îndeamnă neîncetat: „Nu zăbovi a te întoarce la Domnul și nu amîna de la o zi la alta” (Sirah V 8). „Drept aceea, pocăiți-vă și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre” (Fapte III, 19). Amin.

Prof. VICTOR VLADUCEANU

VIAȚA VEȘNICĂ *)

Punctul cel mai îndepărtat în sudul Africii este „Capul Bunei Speranțe”. Înainte se numea „Capul Furtunilor”, deoarece aproape toate vapoarele ce treceau pe acolo, erau distruse de furtuni. Din momentul ce descoperitorul Indiilor Vasco de Gama, a trecut pe acolo fără naufragiu, ocolind sudul Africii, toți navigatorii trec prin acest port fără teamă.

Viața omului a avut și ea un punct infricoșător, peste care nimeni nu putea trece fără frică. Acesta era moartea. După ce Hristos Mîntuitorul a trecut biruitor peste acest punct, trecem și noi peste moarte fără nici o teamă.

Hristos Mîntuitorul, prin biruința asupra morții, a marcat în istorie cea mai puternică confirmare a dumnezeirii Sale și concomitent ne-a deschis perspectiva unei vieți veșnice, perspectiva veșniciei (Tihomir Toth).

Pericopa evanghelică de astăzi ne relatează despre acest loc, de o frumusețe negrăită, redîndu-ne convorbirea dintre Mîntuitorul și un tînăr, care se apropia de Iisus și i-a zis:

*) Cuvînt la duminica XII-a d. Rusalii.

„Învățătorule, ce lucru bun să fac, ca să am viața veșnică?”
(Matei, XIX, 16).

Întrebarea tinărului din sf. evanghelie, este și întrebarea noastră a credincioșilor.

Problema aceasta ar trebui să preocupe pe toți credincioșii dornici de o renaștere internă spirituală, de o regăsire a echilibrului sufleteșc.

Cucernici ascultători,

Problema ce frământă omenirea din începuturile ei și de a cărei fericită dezlegare depinde tăria vieții pămîntești a credincioșilor, este fără îndoială problema vieții veșnice.

Credința într-o viață viitoare răsare din adîncurile sufletului nostru, fiind un suspin al tuturor credincioșilor.

Ideea vieții viitoare o găsim în istoria tuturor religiilor, făcînd parte din patrimoniul universal al omenirii credincioase.

În mazdeism, cea mai veche religie a Persiei paradisul e sediul luminii veșnice, e somptuoasa locuință, unde sufletele se odihnesc pe covorașe de aur. La egipteni, cultul nemuririi era ideea centrală, care organiza întreaga viață a imperiului.

Credința în nemurirea sufletului se constată la chinezi din cele mai vechi timpuri și a fost nutrită de povestirile despre arătările morților, în vis sau în stare de veghe. Prin moarte se nimicește numai trupul, iar sufletul, care formează adevărata personalitate a omului, trăiește mai departe într-o regiune superioară. (I. Mihălcescu).

În mitologia greacă paradisul este Olimpul rezervat zeilor, ca o primăvară eternă, iar eroii merg în frumoasele cîmpii elizee.

Dogma centrală a religiei geților era credința într-o viață viitoare. Sufletele după moarte merg la Zalmoxis și fericirea veșnică e gustată alături de acesta undeva în nesfîrșitul cerului albastru (Ion Gh. Coman).

Oricare ar fi credințele religiilor politeiste sau monoteiste precreștine, ideea veșniciei apare în doctrina acestora cu mai multă sau mai puțină amploare.

În sufletul nostru există o tendință neconținută de a cunoaște adevărul religios, de a se înălța pe culmile desăvîrșirii morale și de a dobîndi fericirea veșnică.

Sufletul nostru tinde spre zărilor transcendentului, ancorîndu-se în veșnicie, unde ajunge la cunoașterea absolută a adevărului, la realizarea deplină a binelui și la cucerirea fericirii desăvîrșite și eterne.

Ideea veșniciei dăinuie mereu. În adîncul ființei noastre a credincioșilor se frământă dorința, aspirația după alte țărîmuri, după fericirea negrăită după veșnicie. E nostalgia paradisului! „De aceea suspinăm, în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm întru locuința noastră cea din cer” (II. Cor. V, 2).

Cucernici ascultători,

Ce este în esență viața veșnică, după care aspiră sufletul credinciosului și despre care ne relatează pericopa evanghelică de astăzi?

Potrivit doctrinei creștine, cu moartea nu se sfârșește și viața în accepția strictă a cuvântului. Moartea nu este decît o piatră de hotar, o limită sumbră între viața de pe pămînt și cea de dincolo, în sferele senine ale cerului. „Moartea nu este a-murg al ființării, ci zbor spre o ființare mai înaltă” — se exprimă atît de elocvent fericitul Augustin.

Viața veșnică sinonimă cu fericirea veșnică este starea paradisiacă, trăită în comuniunea iubirii și a măririi veșnice, într-o împărăție, unde soarele nu apune, lumina nu se stinge, primăvara nu încetează niciodată. E locul de bucurie nesfîrșită, de cunoaștere deplină, de pace adevărată, de frumusețe desăvirșită și de fericire negrăită, loc zugrăvit atît de plastic în Apocalipsul lui Ioan. Acolo vom vedea pe Dumnezeu față către față, așa cum este El în esența-I spirituale. Acolo vom avea parte de bunurile veșnice, cum ne spune Sf. Apostol Pavel: „*Cele ce ochiul n-a văzut, urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El*” (I. Cor., II, 9).

În Vechiul Testament avem nenumărate locuri pe care este fundamentată învățătura Bisericii despre o viață viitoare. Astfel la Eclesiast XII, 1, 7 ni se spune: „*Adu-ți aminte de Făcătorul tău... pînă nu se întoarcă dinul la Dumnezeu care l-a dat*”. Iar despre o răsplată a sufletului în viața viitoare ne spune Psalmistul: „*Nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciune*” (Psalm XV 10).

Noul Testament evidențiază și mai deplin învățătura despre o viață viitoare. În sf. evanghelie cea de la Ioan ni se spune: „*că Dumnezeu așa a iubit lumea, încît a dat pe Fiul Său Unul-Născut, pentru ca oricine crede într-Insul să nu piară, ci să aibă viață veșnică*” (III, 16). În parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr citim: „*Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sinul lui Avraam. A murit apoi și bogatul și l-au înmormîntat. Și în iad, ridicîndu-și ochi, el care era în chinuri, a văzut de departe, pe Avraam și pe Lazăr, în sinul lui*” (Luca XVI, 22—23). Prin hotărîrea solemnă a judecății de apoi, fiecare va primi răsplata cuvenită după faptele sale: „*Și vor merge aceștia la pedeapsă veșnică, iar dreptii la viață veșnică*” (Matei XXV, 46). Iar sf. Apostol Pavel în epistola a doua către Corinteni, spune: „*Căci știm că, dacă pămîntearca noastră locuință în cortul acesta, se va desface, avem în ceruri zidire de la Dumnezeu, casă veșnică, nefăcută de mină*” (V, 1).

Sf. Părinți și Scriitori ai Bisericii, de asemenea ne vorbesc despre existența unei vieți viitoare. Astfel Sf. Simion Noul Teo-

log spune: „Toată firea se va preface la învierea cea de obște și va deveni o locuință imaterială și duhovnicească și mai presus de orice simfire... Fiind duhovnicească și dumnezească se va uni cu lumea de sus și va deveni un alt paradis duhovnicesc, Ierusalimul ceresc, fiindcă s-a făcut asemenea cu cele cerești și s-a unit cu ele”. Aspirația sufletului nostru spre infinit, spre veșnicie este redată în cuvinte atât de expresive de fericitul Augustin: „Ne-ai făcut pentru Tine Doamne și neliniștit este sufletul nostru pînă ce se va odihni în Tine”.

Cucernici ascultători,

Omului îi este dat să trăiască în lumina și căldura iubirii divine, ascultînd încîntat, satisfăcut și fericit, simfonia veșniciei.

Vom să moștenim viața veșnică, Ierusalimul cel ceresc. Împărăția cerurilor? De noi depinde!

Să ne conformăm viața sublimelor comandamente evanghelice, trăind în permanență sub faldurile de lumină ale cerului! Să urmărim lui Hristos Mintuitorul! Lui să-i dăm toată șoapta gîndului și toată dorința inimii noastre! Să ne împodobim sufletul cu nestematele virtuților alese, singurele care ne cuceresc fericirea paradisului nostalgic.

Deci, să nu uităm să ne pregătim pentru fericirea negrăită, să zidim pentru veșnicie. Amin.

Prof. VICTOR VLADUCEANU

MAICA DOMNULUI*)

Sărbătorile creștine — sînt instituite de Biserică și ca prilejuri de odihnă trupească dar mai ales ca ocazii de reconfortare sufletească. Prin ele ni se înfățișează diferite momente, fapte și persoane însemnate din trecutul creștinismului, pentru ca meditînd asupra lor să ne înălțăm sufletește și să ne conducem pe drumul mîntuirii.

În sărbătoarea de astăzi, care e instituită în amintirea Nașterii Maicii Domnului, ne vom îndrepta gîndurile către sf. Fecioara Maria, care e „mai cinstită decît Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decît Serafimii”, pentru a o cunoaște mai deaproape și a trage învățăminte folositoare din viața ei.

Cine este, ce știm și ce trebuie să știm despre sf. Fecioară?

Ea este Maica Domnului Iisus Hristos. Este femeia în care s-a împlinit promisiunea făcută de Dumnezeu proto-părinților noștri, că va odrăsli pe cel ce avea să zdrobească capul șarpeului și despre care zice profetul Isaia că va naște pe Emanuil (Is. 7, 14). Ea este fiinta pe care ss. Părinți o numesc: *cer*, pentru că din ea a răsărit soarele dreptății; *rai*, pentru că din

*) Predică la praznicul Nașterii Maicii Domnului.

ea a crescut pomul vieții; *crin*, fiindcă a rămas pentru totdeauna curată; *viață*, *izvorul harului*, *poarta cerului*, etc.

Ea s-a născut dintr-o familie evlavioasă. Părinții ei: Ioachim și Ana, erau din seminția lui David. Maria a văzut lumina zilei în timp ce părinții ei ajunseseră la adinci bătrânețe. Fiind un rod al rugăciunii și al votului lor către Dumnezeu, la vîrsta de trei ani, fu dusă la templu, unde fu închinată lui Dumnezeu și lăsată în grija slujitorilor bisericii. Aici trăi, în rugăciuni, în smerenei și ascultare, timp de 12 ani, adică pînă la vîrsta de 15 ani. Acum urma să se întoarcă acasă la Nazaret și să se căsătorească. Ea însă spuse preoților că a făcut vot lui Dumnezeu să rămînă fecioară toată viața. Cum însă la evrei nu exista un astfel de obicei, ea se decise să se supună obiceiului locului adică să se căsătorească, dar în așa fel ca să nu violeze votul fecioriei. Drept aceea se logodi cu dreptul Iosif, un bătrîn de 84 de ani, care era un fel de rudă al ei și care consimți să o păzească toată viața în fecorie.

În timpul cînd era logodită și într-o zi pe cînd stătea și se ruga lui Dumnezeu, iată că-i apare arhanghelul Gavriil și-i aduce vestea că ea va naște pe Mîntuitorul lumii.

Cînd se apropie ingerul de sf. Fecioară îi spuse: „Bucură-te ceea ce ești cu dar dăruită, Domnul este cu tine. Binecuvîntată ești între femei... Tu ai aflat har la Dumnezeu și iată vei zămisli în sinul tău și vei naște un fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Prea Înalt se va chema”. El va împărăți peste toată lumea și împărăția Lui nu va avea sfîrșit.

La auzul acestor cuvinte, Maria se spăimîntă, mai ales că știa că nu e căsătorită și că a făcut votul fecioriei.

Văzînd ingerul această teamă o liniștește și-i spune că va zămisli și va naște într-un mod supranatural, așa că votul ei nu va fi nimicit.

La auzul acestei asigurări, Maria se liniștește și consimte să devină mama Mîntuitorului lumii, zicînd către Inger: „iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău”. (Lc. 1, 26—38).

În clipa în care a consimțit, în acea clipă s-a și coborît asupra ei Duhul Sfînt, care a curățit-o de păcatul strămoșesc. (Păcate personale nu avea ca să fie curățită și de acestea). Și în aceeași clipă, fiind curățită și sfințită trupește și sufletește, Fiul lui Dumnezeu, cel ce există din veci din Tată fără de mamă, se coborî în pîntecele ei, din care își formează un trup omenesc, cu care se naște în timp, din mamă fără de tată. Curățirea ei de păcat era o necesitate morală, căci nu se putea ca Fiul lui Dumnezeu să se întrupeze într-o ființă păcătoasă.

Sf. Fecioară zămislește deci nu din poftă bărbătească, nici din poftă trupească (Io. 1, 13), ci într-un mod mai presus de fire. Și după cum zămislirea a fost mai presus de fire, tot așa a fost și nașterea. O naștere fără dureri și fără vătămarea fe-

cioriei. Iisus Hristos prin nașterea Sa nu a vătămat fecioria Mariei, așa după cum nu a vătămat El nici ușile incuiate prin cari a pătruns la ss. Apostoli în ziua întâia și a opta după înviere, sau așa după cum nu vatămă o rază de lumină sticla prin care trece.

În felul acesta sf. Maria deși naște, rămâne totuși fecioară. Și rămâne astfel tot timpul vieții sale, sau, cum se zice în cântarea bisericească, rămâne „pururea fecioară”.

Sf. Fecioară născind pe Iisus Hristos care are nu numai natură omenească, ci și natură dumnezeiească, — adică este Dumnezeu adevărat — ea se numește, cu tot dreptul: Născătoare de Dumnezeu.

Prin zămislirea și nașterea Mântuitorului, sf. Fecioară intră în cea mai intimă legătură cu Dumnezeu. De aceea ea este ființa cea mai perfectă de pe pământ. E mai presus de toate făpturile. E mai presus de toți îngerii și de toți oamenii.

Ea este antipodul Evei, căci pe cînd prin Eva ne-a venit blestemul și moartea, prin ea ne-a venit binecuvîntarea și viața.

După moartea Domnului sf. Fecioară trăiește, mai mulți ani, în Ierusalim, sub îngrijirea sf. ap. Ioan. Ea se putea vedea adeseori în mijlocul ss. Apostoli, cărora le istorisea întâmplări din viața dumnezeiescului ei fiu. Cîți ani a mai trăit după înălțarea Domnului la cer, nu știm. Atît se știe însă că a murit în Ierusalim. Iar despre această moarte o tradiție veche ne spune că înainte de adormirea Maicii Domnului, Apostolii se adunară din toate părțile în Ierusalim, iar în însăși ziua adormirii se arată Domnul cu îngerii și cu sfinții Săi, în lumina neîndătinată, care lumina casa adormitei. În ziua înmormîntării luminează un cerc ca de nour prea sfîntul corp al Maicii Domnului, asemenea stîlpului de nour, ce lumina și păzea mai de mult pe poporul ales. După dorința Prea Sfintei Fecioare, corpul ei prea sfînt a fost pus în grădina Ghetsimani, care se află pe muntele Eleonului, aproape de Ierusalim, între mormintele dreptilor ei părinți... A treia zi după moarte venind în grădina Ghetsimani ap. Toma care nu fusese la înmormîntare și descoperind mormîntul Maicii Domnului, corpul ei prea sfînt nu era în mormînt. Domnul strămută pe prea curata Sa Maică în locașurile cerești...” (Mitrofanovici — Tarnavschi — Cot'arciuc Liturgica, p. 161).

Ajunsă în cer, sf. Fecioară se bucură de o mărire și frumusețe pe care mintea noastră nu le poate înțelege și exprima. Ea e mult mai strălucită decît lumina soarelui și nu poate fi văzută, în această înfățișare, decît de sfinți și de îngeri.

Mare este cîntea și strălucirea la care a ajuns sf. Fecioară în lumea de dincolo, dar ea nu rămîne nepăsătoare față de rugăciunile ce i le adresăm.

Cîntea de care se bucură ea în lumea de dincolo nu este de fapt decît o continuarea, într-un grad mai mare, a cîntei

de care s-a bucurat pe pământ. Căci și în timpul cit a trăit pe pământ a fost venerată de ingerul Gavrii, cu prilejul Bunei-vestiri; a fost cinstită de Mintuitorul Hristos, de ss. Apostoli și de toți creștinii, iar după ajungerea ei în cer e venerată de ingeri și de sfinți. Urmind exemplul celor de mai sus o venerăm și noi creștinii de pretutindeni dedicându-i anumite zile din an, cîntîndu-i imne, ridicînd în cinstea ei biserici, zugrăvind icoane și adresîndu-ne ei în rugăciuni fierbinți. Toate acestea sînt expresiuni ale cinstei ce i-o dăm, sînt dovezi că ea e mai cinstită decît Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decît Serafimii.

Din înălțimea cerului, sf. Fecioară ne privește cu drag și mijlocește la Fiul ei pentru iertarea păcatelor noastre. Ea singură nu ne poate mîntui, dar prin rugăciunile ei ajută la mîntuirea noastră. Ne ajută să ne împlinim dorințele bune. Și tocmai fiindcă știm că e mamă iubitoare îndrăznim să ne adresăm ei. De aceea, cu toată încrederea, ne adresăm ei și la acest praznic rugîndu-ne: „Stăpînă, ajută-ne milostivindu-te spre noi... Nu întoarce pe robii tăi deșerti, căci pe tine una nădejde te-am cîștigat”. Tu care ești împărăteasa cerului, nădejdea celor desnădăjduiți, mama celor îndurerăți și călăuza celor rătăciți, pe tine te rugăm: milostivește-te spre noi și roagă pe Fiul tău și Dumnezeuul nostru pace lumii să dăruiască și sufletelor noastre mare milă.

Prot. Dr. I. PETREUȚA

SFINTA CRUCE *)

*„Mărește suflete al meu înălțarea cinstitei
și de viață făcătoarei Cruci a Domnului”*

(Pripeala)

În vîlmășagul și în tot zbuciumul ce cuprinde sufletul creștin în fața problemelor de ordin moral-religios, Sf. Biserică, cu deplină liniste nesfîrșită siguranță și îndemnătoare dragoste, înalță semnul prin care se dă răspuns potrivit.

Astăzi se prăznuiește amintirea aflării Sf. Cruci de către împărăteasa Elena, mama lui Constantin cel mare, și aceea a aducerii acestui sfînt lemn, de către împăratul Heracliu la Ierusalim.

Se serbează „Înălțarea Sf. Cruci”.

Cunoscută în vechime ca instrumentul de pedepsire a celor mai răi dintre tilhari, moartea pe ea fiind socotită ca cea mai de-

*) Predică la Înălțarea Sf. Cruci.

sonorantă, crucea este sfințită prin moartea pe ea a Domnului nostru Iisus Hristos. În acest mod ea ajunge a fi, în creștinism, cel mai venerat obiect, semn distinctiv și mintuitor.

Sfântul apostol Pavel, scriind Corintenilor, spune: „*Cuvîntul crucii pentru cei ce ne mintuim, este puterea lui Dumnezeu*” (I. Cor. I, 18).

Această dumnezească putere a lucrat prin modeștii pescari, deveniți apostoli.

Prin ea s-au alinat dureri, s-au vindecat boale, s-au scos duhuri necurate și s-au înviat morți.

Prin ea sufletele zdrobite sub povara păcatului s-au ușurat.

Prin ea toți cei ce au crezut, au aflat mintuirea.

În fața acestei, pururi lucrătoare, puteri dumnezești, cutremurați de sublima jertfă a Celui ce pentru mintuirea noastră, s-a lăsat a fi înălțat pe Cruce, ne închinăm.

Urmărind preoții în săvîrșirea sfintelor slujbe ale praznicului, odată cu ei, ne plecăm inimile și genunchii, în adînci mătănni cinstitoare ale sf. Cruci.

Iar în ceasurile cele mai de pe urmă ale vieții noastre, să dorim a avea pe cineva care să ne pună în mină sfînta Cruce și după săvîrșirea noastră, să ne însemne mormîntul cu ea.

Imaginea sf. Cruci să o avem mereu înaintea ochilor mîntuiri noastre. Să o purtăm pururea în sufletele noastre și să ne-o creștăm adînc pe lespede a inimei noastre; căci numai așa făcînd ne vom împărtăși de dragostea și ajutorul Dumnezeului Celui ce a pătimit pe Dînsa. Și numai așa ne vom mintui.

Sfîntă Cruce pe tine te cinstim; în fața ta ne îndoim genunchii și ție ne rugăm:

Cruce „povățuitoarea celor rătăciți” luminează credința noastră;

Cruce „mîntuirea tuturor cuvioșilor”- mintuiește poporul cel binecredincios;

Cruce „tămăduitoare a bolnavilor” vindecă boalele trupului nostru;

Crucea „întărirea nevoitorilor” dă-ne putere în înfruntarea nevoițelor noastre;

Cruce „rana diavolilor” depărtează de la noi deavoleasca ispită;

Cruce „învierea morților” ajută-ne să cîștigăm viața veșnică;

Cruce sfințită prin dumnezeiasca patimă, miluiește-ne pe noi.

„Crucci Tale ne închinăm Stăpine și sfîntă învierea Ta, o lăudăm și o mărim”!

Pr. GH. GEȚIA

AJUTORUL DIVIN *)

*„Și răspunzînd Simon, a zis Lui:
Învățătorule, toată noaptea ostenin-
du-ne, nimic n-am prins, însă după
cuvîntul Tău voi arunca mreaja”.
(Luca V, 5)*

Dreptmăritorilor creștini,

În ținutul Galileii, înconjurat de munți înalți și strălucitori și de biblicele orașe: Capernaum, Bethsaida, Magdala, Tiberiada, etc., ascunse între portocali, rodii și leandri, se întindea maiestros frumosul lac al Ghenezaretului. Situat în valea Iordanului, deși avea numai 21 km. lungime și 12 km. lățime, se mai numea și „marea Galileii”, precum și „marea Tiberiadei”, pe malul ei fiind zidită cetatea imperială a lui Tiberiu.

Pe țărmul acestui lac, poposea de atîtea ori Mintuitorul. Nu venea să-și delecteze privirile în undele azurii ale apei, nici să se împărtășească din măreția fermecătoare a naturii. Iisus venea să stîmpere setea duhovnicească a mulțimii, arătîndu-i frumusețea vieții trăite în zarea veșniciei.

În cadrul magnific al acestui pitoresc, sub cupola superbă a cerului albastru, a vibrat de atîtea ori glasul blind, lin și fermecător al divinului Învățător.

Aici Mintuitorul a rostit cele mai frumoase și sugestive parabole: a semănătorului, a neghinei, a grăuntelui de mușar, a comoarei ascunse în țarină etc.

Aici Fiul lui Dumnezeu a săvîrșit atîtea minuni, ca potolirea furtunii, săturarea minunată a 4000 de oameni și vindecarea atîtor bolnavi, splendide confirmări ale dumnezeirii Sale.

Pericopa evangheliei de astăzi ne relatează o altă minune făcută de Iisus în aceste părți incintătoare. Sf. evanghelist Luca ne zugrăvește patetic o întimplare minunată, ce rămîne peste veacuri *imaginea clară a necesității absolute a ajutorului divin, în zbuciumul nostru cotidian.*

Peste împrejurimile Ghenezaretului se revărsau umbrele înserării. Simon—Petru și Andrei, precum și Iacob și Ioan fii lui Zevedei, pescari din Bethsaida, pleacă cu bărcile lor în largul mării. O noapte întreagă de veghe s-au ostenit zadarnic fără să pescuiască ceva.

Aurora dimineții, cu un splendid revărsat de zori, îi surprinde pe țărm în desnădejdea lor, pregătindu-se de plecare.

În peisajul acesta biblic, tristețea pescarilor contrastează semnificativ cu splendoarea ce o deschid zorile în valea pitorească a Ghenezaretului. Tocmai în acest moment apare la țărm Lumina eternă, Iisus Mintuitorul, a cărui faimă depășise frun-

*) Cuvînt pentru duminica a XVIII-a după Rusalii.

tariile Galileii și al cărui cuvint vibrant era savurat de popor, transfigurindu-l.

Intrind în corabia lui Simon, Iisus vorbește poporului adunat pe mal, iar după ce sîrși, îi zice lui Simon: „*Depărtează corabia la adînc și aruncați mrejele voastre spre vinare*”. Iar Simon îi răspunde: „*Învățătorule, toată noaptea ostenindu-ne, nimic n-am prins, dar după cuvîntul Tău voi arunca mreaja*”.

Și aceasta făcînd a prins mulțime de pești, incit se rupea mreaja.

Profund emoținat de aceasta faptă miraculoasă, din adîncurile sufletului său, Simon exclamă: „*Ieși de la mine Doamne, căci om păcătos sînt!*”

Cucernici ascultători,

Minunea aceasta prezintă pentru credincioșii tuturor veacurilor, o deosebită semnificație.

Cu ajutorul divin putem realiza totul. Noe cu ajutorul lui Dumnezeu a supraviețuit scăpînd de potopul trimis pe pămînt. Cu ajutorul lui Dumnezeu Iosif scăpă nevătămat din toate primejdiile. Cu ajutorul lui Dumnezeu izrailtenii trec nevătămați Marea Roșie scăpînd de urmărirea lui Faraon. Cu ajutorul lui Dumnezeu proorocul Daniil scapă viu și nevătămat din groapa cu lei, unde a fost aruncat de Ciru, regele Medo-Persilor. Cu ajutorul lui Dumnezeu Sf. Apostol Petru e scos din închisoare de un inger, iar Sf. Apostol Pavel, îndată după convertire, scapă din Damasc în mod minunat. Mai tirziu, același Sf. Apostol pe cînd a fost dus în lanțuri cu corabia spre Italia, corabia se sfarmă lingă Malta, iar el scapă de naufragiu.

De cite ori nu ne-am zbatut și noi zadarnic în frămîntări, necazuri și suferințe? În atari momente de desamăgire, de zbucium sufletec, ne apare ca o rază de cer senin, *Iisus* și ecoul indemnului Său dumnezeesc: „*Aruncați mreaja voastră!*”

Ca fulgerul care străbate întunerecul, așa trimite Hristos Domnul ajutorul Său celor ce-L imploră, precum însuși ne-a făgăduit prin cuvintele profetului David: „*Chiamă-mă în ziua strîmtoărilor tale și Eu te voi mintui și tu mă vei preamări*”. (Psalm 50, 15).

Către Domnul să ne înălțăm inimile și acolo, pe înălțimile mistice ale rugăciunii să cerem sfatul și ajutorul Lui preainalt, căci „*ajutorul nostru de la Domnul, cel ce a făcut cerul și pămîntul*”.

Către Cer să ne ridicăm privirile, în strîmtoările vieții noastre, căci acolo este Părintele luminilor de la care vine toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit.

Că Tu ești dătătorul bunătăților și mintuitorul suflete'or și Tie mărire înălțăm Tatălui și Fiului și Sfintului Duh. Amin.

Prot. VICTOR VLADUCEANU

DRAGOSTEA CREȘTINA *)

Iubiți creștini,

Cuprinsul sau miezul întregii învățăături creștine se poate reda într-un singur cuvint: dragoste. Căci în dragoste, după cuvîntul Mîntuitorului, se cuprinde toată legea și proorocii (Mat. 22, 40), iar după sf. Ap. Pavel, dragostea este plinirea legii (Rom. 13, 10).

Dragostea, în ceea ce are ea mai sfînt și mai prețios, este o virtute specific creștină, cunoscută lumii prin Domnul nostru Iisus Hristos. El a trăit dragostea în toată plînatatea ei dumnezeiască, viața Lui fiind peste veacuri suprema pildă de dragoste lucrătoare. El a lăsat apoi dragostea ca cel mai scump testament ucenicilor săi, a lăsat-o ca poruncă și lege fundamentală pentru creștinii de totdeauna și de pretutindeni.

„Poruncă nouă vă dau vouă — zice Mîntuitorul —, ca să vă iubiți unul pe altul... Din aceasta vor cunoaște oamenii că sînteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste între voi” (Ioan 13, 34—35).

Dragostea-i foc care arde spinii tuturor păcatelor și por_ nirilor josnice din om. Dragostea-i foc care lămurește pe om, ca aurul în foc, adică purifică, înalță și sfîntește întreaga lui ființă, în ceea ce are ea mai adînc și mai sublim, ca chip al lui Dumnezeu.

Dragostea-i foc ce topește zidurile de gheață ale egoismului și vanității omenești, care separă și duce pe oameni la neînțelegeri, și se face apoi punte de aur și magnet dumnezeesc pentru a uni pe toți creștinii într-o unitate și armonie desăvîrșită. Dragostea nivelează raporturile dintre oameni, învățîndu-ne să ne purtăm sarcina unii altora. Ea ne învață o limbă nouă o limbă universală, limba lui Hristos, limba creștină, limba iubirii prin care ne putem înțelege unii cu alții ca niște adevărați fii ai lui Dumnezeu.

Dragostea mărește bucuriile, micșorează necazurile, ea face jugul plăcut și sarcina ușoară. Dragostea face viața plăcută și frumoasă, încît ne îndeamnă să-i înălțăm imn de slavă împreună cu poetul ce zice: „Iubire sete de viață, tu ești putere creatoare, sub care inimile noastre renasc cu florile în soare” (Al. Vlahuță).

În scurt, dragostea este inima din care pulsează întreaga viață creștină. Ea este certificatul viu, scris cu slovele de foc și sînge ale unei vieți întregi, după care putem cunoaște pe creștinul adevărat.

Toate de le-am avea, dar dacă n-avem dragoste toate ale noastre nimic nu prețuiesc, iar noi sîntem nimic fără ea (I. Cor. 13, 1—5). Într-adevăr, dragostea este cea mai mare comoară

*) Cuvînt pentru duminica a XIX-a d. Rusalii.

pe care o putem rivni, ea este cel mare dar ce ni-l putem împărtăși unii altora. Ea nu se poate pretinde ca pe ceva forțat și obligator. Dragostea ne-o dăruim unii altora în mod tacit, ca pe un dar sfânt, prin purtarea plină de dragoste a unuia față de altul. Când cineva se poartă cu mine așa de frumos cum eu nu i-am pretins, cum nu m-am așteptat și cum eu nu m-am purtat față de el, atunci el mi-a cîștigat ce poate fi mai scump, mi-a cîștigat dragostea mea față de el. În acest fel ne putem noi cîștiga dragostea întreolaltă, cum de fapt ne arată și Mîntuitorul: „Cum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi asemenea” (Luca 6, 31). Vrei respectul și dragostea semenului, arată-i mai întîi tu respect și dragoste, ca să poți primi apoi respectul și dragostea lui, care nu vor întîrzia să vină către tine. Așa vor crește una prin alta: dragostea ta față de el prin dragostea lui față de tine. Așa ne învață și sf. ap. Pavel, cînd zice: „Să vă întreceși în a da cinste unul altuia” (Rom. 12, 10).

Dragostea aceasta este curată, delicată, puternică, largă; ea nu caută la fața omului, ci vede în fiecare om un fiu al lui Dumnezeu, un frate a lui Iisus Hristos, ce are nevoie de ajutorul nostru. Dragostea nu îngăduie a face rău aproapelui, ci ea se îngrijește de binele tuturor. Dragostea lui Hristos cuprinde sub acoperemintul ei cald de mamă pe toți oamenii.

Din tot ce am spus pînă acum reiese că dragostea e plină-tate de viață ce se revarsă spre alții, este bucurie de a face altora bucurie. Dar dragostea adevărată are drept soră geamănă pătîmirea și suferința. În lucrarea ei de născătoare a virtuților și faptelor bune, dragostea pătîmește continuu durerile nașterii, în sensul că prin dragoste ființa noastră participă în mod real la toate faptele noastre, dragostea rupe de fiecare dată cite ceva din ființa noastră și lasă în ceea ce am făcut. De aceea numai faptele făcute din dragoste sînt trainice, lucrătoare și au valoare în fața lui Dumnezeu. Dragostea pătîmește și suferă atunci cînd nu poate să iacă tot ceea ce ar vrea să facă. Cite nu vrea să facă dragostea! Ea vrea să le facă pe toate și cit mai repede. Și totuși cit de puțin poate implini din ceea ce ar vrea să facă! Dragostea pătîmește și suferă apoi pentru că simte și participă la durerea tuturor, plîngînd cu toți cei ce plîng. Aceasta-i cărarea pe care zăbovește cel mai des dragostea. Căci dragostea adevărată nu se naște din bucurie, ci se naște din chin, din chinul și din durerea care îndestulează pe cei ce n-au bucurii. De aceea cel ce iubește cu adevărat acela să suferă, cum spune și proverbul, că prietenul la nevoie se cunoaște.

Dar dragostea suferă mult și atunci cînd, în lucrarea ei continuă de împlinire a binelui, întîlnește în cale, este tratată cu răceală, indiferență, nesimțire și nerecunoștință; atunci cînd la binele făcut i se răspunde cu rău, la dragoste, i se răs-

punde cu ură pregătindu-i-se în acest fel cununa de spini și crucea suferințelor. Dacă primele pătimiri ar putea fi socotite ca fiind firești, apoi cele din ultima categorie sînt nefirești. Căci în mod firesc iubirii trebuie să i se răspundă cu iubire totdeauna. Și iubirea numai atunci e întreagă, numai atunci se simte bine, cînd i se răspunde tot cu iubire, altfel nu-i întreagă și suferă. De aceea iubirea este o datorie pe care o avem mereu unii față de alții. „*Nimănui cu nimic să nu rămînești dator.* — zice sf. Pavel — *fără numai cu a vă iubi unul pe altul*”. (Rom. 13, 10). Cu cît căutăm să ne achităm mai mult de datoria iubirii unul față de altul, cu atît această datorie crește mai mult, dar crește în folosul nostru și al semenului. Căci cu cît dragostea între oameni este mai mare cu atît viața este mai plăcută, cu atît și Dumnezeu își revărsă mai mult darurile sale asupra noastră.

Cunoscînd toate acestea, că dragostea este rădăcina, izvorul și mama tuturor virtuților, să ne iubim și noi unii pe alții, prin iubirea lui Iisus Hristos, ca într-un gînd, cuvînt și faptă de iubire să mărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfînt, Treimea cea de o ființă și nedespărțită a iubirii. Amin.

Ierom. IRINEU CRACIUNAȘ

PENTRU APĂRAREA PĂCII

Declarația statelor participante la tratatul de la Varșovia

În luna mai a acestui an au avut loc la *Moscova* importante consfătuiri ale țărilor participante la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc și la Tratatul de la Varșovia, — consfătuiri la care au luat parte reprezentanții partidelor comuniste și muncitorești și ai guvernelor acestor țări, precum și invitați și observatori din partea celorlalte țări ale lagărului socialist.

Alături de popoarele celorlalte țări ale lagărului socialist, poporul român a salutat cu satisfacție hotărârile și recomandările de la consfătuirea reprezentanților țărilor membre ale C. A. E. R.

La consfătuirea statelor participante la Tratatul de la Varșovia au fost arătate clar căile pentru întărirea păcii în lume. Declarația, constituind un program încheiat de măsuri în stare să asigure micșorarea încordării internaționale.

Astfel, guvernele reprezentate la consfătuire au hotărît să efectueze în 1958 o nouă reducere a forțelor lor armate cu 419.000 oameni — care se adaugă reducerilor însumând 2.477.000 oameni făcute succesiv de statele participante la Tratatul de la Varșovia începînd din anul 1955.

În cadrul acestor măsuri, țara noastră va efectua o nouă reducere a efectivelor forțelor armate în acest an, cu 55.000 de oameni.

Pe lingă acestea guvernul Uniunii Sovietice în coordonare cu guvernul R. P. R., au propus, iar Comitetul Politic Consultativ a aprobat retragerea în viitorul apropiat a trupelor sovietice staționate pe teritoriul țării noastre în conformitate cu prevederile Tratatului de la Varșovia.

În cadrul consfătuirii a fost elaborat proiectul Pactului de neagresiune între statele participante la Tratatul de la Varșovia și statele membre ale N. A. T. O. și s-a luat hotărîrea a înmina acest proiect guvernelor țărilor care fac parte din N. A. T. O.

În declarația țărilor care au semnat Tratatul de la Varșovia, se condamnă cu hotărîre linia de agravare a încordării internaționale și de pregătire a unui război atomic, urmată în N. A. T. O. de statele principale ale acestei grupări agresive. Ele cheamă guvernele țărilor membre ale Uniunii nord-atlantice să nu admită, în actualul moment de răspundere, vreo acțiune care să înrăutățească situația — și așa încordată — din Europa și alte cîteva regiuni ale lumii.

Popoarele țărilor socialiste și toate forțele iubitoare de pace sprijină din inimă această chemare; ele cer puterilor occidentale să acționeze astfel ca pericolul de război să nu crească, ci să se micșoreze, ca suspiciunea statelor unul față de altul să cedeze locul încrederii și colaborării internaționale.

Pentru a îndrepta cursul evenimentelor internaționale în direcția consolidării păcii, un rol esențial l-ar avea conferința la nivel înalt. Sînt cunoscute eforturile depuse de Uniunea Sovietică — inițiativa unei astfel de întîlniri — pentru convocarea cît mai grabnică și propunerile ei pentru o ordine de zi constructivă, care să cuprindă problemele vitale pentru a căror rezolvare există premisele reale. Făcînd pași în întîmpinarea dorințelor puterilor occidentale, Uniunea Sovietică a acceptat și ideea discuțiilor preliminare pe linie diplomatică și la nivelul miniștrilor Afacerilor Externe, în vederea pregătirii conferinței. Cu toate acestea, guvernele occidentale tergiversează tratativele cu privire la convocarea conferinței la cel mai înalt nivel, încercînd totodată să impună spre discutare asemenea probleme care n-au nici înclin nici în mincă cu cauza păcii, cum ar fi problema așa-zisei situații din țările est-europene. Această încercare inadmisibilă de amestec în treburile interne ale acestor țări este respinsă cu toată hotărîrea de guvernele și popoarele țărilor socialiste.

Luînd noi și importante inițiative în direcția slăbirii încredării internaționale, statele socialiste nu își slăbesc vigilența față de uneltirile cercurilor agresive; ele manifestă toată grija pentru ocrotirea muncii pașnice a popoarelor lor și dispun de toate mijloacele necesare pentru apărarea securității lor. Ele consideră însă ca o datorie sfîntă a lor față de propriile popoare și de întreaga omenire aceea de a depune toate eforturile pentru a nu se ajunge la război, pentru ca întrecerea pașnică să demonstreze care din cele două sisteme este superior celui alt.

Aprobind și susținînd cu toată hotărîrea politica neabătută de pace a guvernului R. P. Romîne, poporul romîn stă vigilent de strajă independenței naționale și cuceririlor sale revoluționare, cheazășuite de unitatea strînsă, de nezdruccinat, a poporului muncitor în jurul partidului și guvernului, de alianța trainică frățească cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări ale marelui lagăr socialist unit și invincibil.

PENTRU ÎNLĂTURAREA PRIMEJDIEI UNUI RĂZBOI ATOMIC!

*Adeziuni însușite la lupta pentru pace din partea deservenților
Cultelor din Banat*

În cursul lunii mai a avut loc la sediile raioanelor conferința de orientare a preoțimii tratîndu-se tema: „Temeiurile creștine ale cooperării în muncă (gospodării agricole colective, întovărășiri agricole, zootehnice, bănci, cooperative, etc.).”

Conferințele au fost prezidate de delegați de la centrul eparhial, iar preoțimea a arătat un deosebit interes pentru problema tratată, reliefându-se cu acest prilej temeiurile scripturistice și patristice ale cooperării în muncă.

Tot în ziua conferinței de orientare, a avut loc în fiecare raion și o conferință interconfesională, la care au participat deservenții tuturor cultelor din raionul respectiv.

După citirea unei conferințe, în care s-a tratat despre istorica hotărâre a U. R. S. S. de încetare unilaterală a experiențelor cu arma atomică și cu hidrogen, la discuții au luat cuvântul reprezentanții diferitelor culte, exprimându-și adevăratele mesaje Guvernului român și la Declarația Prezidiului Marii Adunări Naționale a R. P. R., care au salutat cu căldură hotărârea Uniunii Sovietice de a înceta în mod unilateral experiențele cu arme nucleare și au sprijinit cu fermitate propunerile Guvernului U. R. S. S. ca și S. U. A. și Marea Britanie să înceteze la rândul lor experiențele cu arme nucleare, în interesul întregii omeniri, al cauzei păcii și securității internaționale.

Alături de muncitori, intelectuali, țărani întovărașiți și deservenții cultelor din Banat s-au adunat în conferințe interconfesionale, spre a-și spune răspicat cuvântul în problema ce frământă astăzi toate popoarele: pacea, bunul cel mai prețios al omenirii. Toți vorbitorii au arătat, că poporul român, vădit interesat în menținerea și consolidarea păcii, a primit cu însuflețire hotărârea Uniunii Sovietice cu privire la încetarea experiențelor cu armele nucleare, considerându-o ca pe o contribuție concretă de cea mai mare importanță, la realizarea unui acord general referitor la încetarea experiențelor cu arme nucleare și la înlăturarea pericolului unui război atomic. Totodată, având în vedere că propovăduirea păcii face parte integrantă din misiunea Bisericii pe pământ, reprezentanții tuturor cultelor și-au luat angajamentul de a activa și de aci înainte pentru salvarea păcii, pentru popularizarea documentelor adoptate la sesiunea Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Delhi și de a intensifica munca de sprijinire a organelor locale în campania agricolă de vară în cinstea Conferinței naționale pentru apărarea păcii în R. P. R., ce au avut loc în zilele de 21 și 22 iunie.

Pentru a da expresie acestor simțăminte, la sfârșitul conferințelor interconfesionale de luptă pentru pace, s-au expediat motiuni Comitetului Național pentru apărarea păcii, Comitetului Regional de luptă pentru pace și Departamentului Cultelor.

BOZOVICI

În motiunea trimisă de la conferința interconfesională de luptă pentru pace din raionul Bozovici, se spune: „Întruiniți în conferință interconfesională, în ziua de 15 mai a. c., deservenții cultelor își exprimă deosebita bucurie și marea satisfacție

pentru gestul atât de nobil, generos și profund uman al Uniunii Sovietice, de a hotărî în mod unilateral sistarea experiențelor cu toate tipurile de arme nucleare și termonucleare. Își iau angajamentul solemn de a sprijini și populariza în rindurile masei de credincioși toate acțiunile și hotărârile guvernului țării noastre, pentru construirea socialismului și consolidarea păcii”.

CIACOVA

Deservenții cultelor din raionul Ciacova, întruniți în ziua de 7 mai a. c., în conferință interconfesională, alături de toți omenii iubitori de pace din lumea întreagă, și-au ridicat cu putere glasul împotriva experiențelor cu armele atomice, cerînd ca această armă să fie pusă în afara legii și să se pună capăt experiențelor nucleare, intrucit prezintă un pericol pentru viața omenirii. Ei s-au alăturat cu hotărîre valului nesfîrșit de proteste și cereri îndreptățite, împreună cu toți credincioșii și protestează contra instalării bazelor pentru lansarea rachetelor cu arme teleghidate. Se solidarizează împreună cu credincioșii cu Apelul Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, către parlamentele tuturor țărilor, în problema încetării imediate și necondiționate a experiențelor cu arme nucleare și cu Declarația Guvernului și Prezidiului Mării Adunări Naționale a R. P. R., și declară că nu vor precupeți nici un efort în lupta pentru triumful păcii în lume, pentru propășirea scumpei noastre patrii, pentru viitorul fericit și luminos al copiilor noștri, pentru apărarea celui mai de preț bun al omenirii: Pacea!

JIMBOLIA

Conștienți de misiunea înaltă și sfîntă, ce ne este încredințată, în vasta campanie pentru statornicirea unei păci trainice și drepte în lume, noi, deservenții cultelor religioase din raionul Jimbolia — se spune în motiunea trimisă — întruniți în conferință interconfesională, constatăm cu această ocazie, că oamenii muncii din raionul nostru, au primit cu bucurie nobilul gest de pace al U. R. S. S. Credincioșii noștri sprijină această nobilă hotărîre și nădăjduiesc, împreună cu întregul popor român, că istorica inițiativă a mării noastre prietenă, va fi încununată cu succes deplin. În numele viitorului umanității, cerem ca puterile occidentale să renunțe la politica nefastă „de pe poziții de forță și la războiul rece și să adopte calea coexistenței pașnice”.

LUGOJ

Deservenții cultelor din raionul Lugoj, declară cu hotărîre: „Cunoscînd că mărețul act prin care Uniunea Sovietică încetează experiențele cu armele termonucleare, contribuie la pacea lumii în numele credincioșilor ținem să declarăm că ne so-

lidarizăm cu milioanele de oameni cinstiți din întreaga lume și cerem celorlalte guverne — deținătoare a infricoșătoarei arme — să urmeze exemplul Uniunii Sovietice. Să înceteze ațișările războiului rece, care distrug liniștea și frumusețea vieții”.

ORAVIȚA

În moțiunea deservenților din raionul Oravița, se arată solidarizarea cu documentele Sesiunii Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Delhi și angajamentul solemn de a populariza hotărîrea și declarația Guvernului R. P. R. și a Partidului Muncitoresc Român, pe marginea hotărîrii Uniunii Sovietice, cu privire la încetarea unilaterală a experiențelor cu arma atomică și cu hidrogen.

TIMIȘOARA

„În acest moment politic crucial, cînd hotărîrea Sovietului Suprem al U. R. S. S. de a înceta unilateral experiențele cu arma atomică și cu hidrogen a umplut de speranțe inimile tuturor oamenilor de pe fața întregului pămînt, e ușor de înțeles că prin aceasta s-au deschis noi perspective măreței lupte a popoarelor pentru pace și pentru înlăturarea primejdiei războiului atomic. Folosind acest prilej unic și apreciînd la justa ei valoare istorică această măsură umanitară, noi deservenții cultelor din raionul Timișoara, întruniți într-o conferință interconfesională, cerem aderarea tuturor statelor producătoare de arme termonucleare la această hotărîre. În numele credincioșilor pe care-i păstoriți, plini de încredere în viitor, luptăm și pe mai departe cu eforturi sporite pentru salvarea păcii”.

SINNICOLAUL MARE

Conștiinți de sfînta lor chemare, în baza comandamentului divin comun tuturor religiilor de a propovădui neîncetat pacea și bunăvoința între oameni, deservenții cultelor din raionul Sinnicolaul mare „în fața Hotărîrii Sovietului Suprem, prin care Uniunea Sovietică a luat măsură de a înceta unilateral experiențele cu toate tipurile de arme atomice și cu hidrogen, își înțeleg pe deplin rolul și îndatorirea ce le revine, de a populariza în rîndurile credincioșilor și tuturor cetățenilor patriei noastre și talmăci valoarea și însemnătatea acestei hotărîri.

Plini de încredere în viitor, însuflețiți de noua inițiativă de pace a Uniunii Sovietice și de scopul urmărit de Congresul mondial al popoarelor pentru dezarmare și coexistență pașnică, pășim alături de întregul nostru popor și alături de toate popoarele lumii, cu noi forțe pe calea ce duce la triumful cauzei scumpe întregii omeniri: pacea și prietenia între popoare”.

MOLDOVA NOUA

În moțiunea slujitorilor cultelor din raionul Moldova Nouă se spune: „Analizînd condițiile în care se desfășoară viața tu-

turor popoarelor, din ultimul timp, deservinții tuturor cuțetelor din acest raion, salutăm hotărîrea unilaterală a Uniunii Sovietice de a înceta experiențele cu armele nucleare și se solidarizează cu toți care cer ca această acțiune să fie urmată de Anglia și Statele Unite ale Americii. Cu indignare constatăm că în timp ce Uniunea Sovietică a luat istorica hotărîre de a înceta experiențele cu armele nucleare, anglo-americanii caută să înarmeze Bundeswehrul german cu cele mai groaznice arme. Vom mobiliza eforturile credincioșilor noștri, alături de ale întregului popor și alături de toți cei ce luptă pentru pace, din întreaga lume, pentru înlăturarea definitivă a primejdiei războiului atomic, pentru menținerea și consolidarea păcii”.

Alături de preoțimea de mir ortodoxă romină și de deservinții celorlalte culte din Banat și viețuitorii minăstirilor bănățene, întruniți în sobor minăstiresc, și-au manifestat încrederea în forțele de neînvins ale popoarelor luptătoare pentru pace, în frunte cu puternica Uniune Sovietică, luîndu-și angajamentul, ca împletind rugăciunea cu munca, să contribuie cu toate eforturile pentru întărirea patriei noastre, pentru consolidarea uriașului front al păcii, care se opune ațîțitorilor la un nou război.

MINASTIREA TIMIȘENI

Astfel, în moțiunea soborului minăstiresc de la minăstirea „Timișeni”, din ședința extraordinară ce s-a ținut în 13 mai 1958, s-a spus printre altele: „Noi, viețuitorii acestei minăstiri ne luăm angajamentul de a populariza Documentele Biroului Consiliului Mondial al Păcii de la Delhi și istorica hotărîre a Uniunii Sovietice de a contribui prin munca noastră la triumful păcii în lume...”.

MINASTIREA „SF. ILIE DE LA IZVOR”-VASIOVA

Soborul minăstiresc de la minăstirea Vasiova, în moțiunea trimisă din ședința extraordinară ce a avut loc în ziua de 9 mai 1958, a hotărît: „Să se străduiască a lămuri pe toți cei din preajma lor, de importanța luptei pentru pace, pentru încetarea experiențelor cu arme nucleare, pentru trăirea în bună pace și frățietate, rugîndu-se neconținut pentru aceasta. Și luînd cu deosebită satisfacție cunoștință de hotărîrea Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice de a înceta unilateral experiențele cu arma atomică și cu hidrogen — hotărîre la care a aderat și Marea Adunare Națională și Guvernul R. P. R., fiind în asentimentul întregului popor — închinătorii de la această minăstire vom lupta alături de forțele păcii, pentru înlăturarea războiului și apărarea păcii”.

NOII LAUREAȚI AI PREMIULUI INTERNAȚIONAL LENIN „PENTRU ÎNTĂRIREA PĂCII ÎNTRE POPOARE”

Comitetul pentru decernarea premiilor internaționale „Lenin” a anunțat că cinci fruntași pe tărîm social, care luptă în mod activ pentru pace și colaborare pașnică între popoare, au fost distinși cu premii internaționale Lenin. Pentru întărirea păcii între popoare”. Noii laureați sînt prof. *Kaoru Iasui* (Japonia), specialist de vază în domeniul dreptului internațional; marele scriitor german *Arnold Zweig* (R. D. G.); *Louis Sallant* (Franța), secretar general al F. S. M.; *Arthur Lundkwist* (Suedia), cunoscut scriitor și prof. *Iosef Hromadka* (Cehoslovacia) — decanul facultății evanghelice de teologie „Jan Amos Komenski”.

CONDUCĂTORI MUSULMANI SE DECLARĂ ÎN FAVOAREA PĂCII

Eminenți conducători musulmani din lumea întreagă manifestă un interes din ce în ce mai mare pentru problemele păcii mondiale.

De curînd, Șeicul Abdel Rahman Tag, conducătorul institutului Al Azhar, de la Cairo, a citit la postul de radio egiptean o declarație adresată opiniei publice mondiale în legătură cu atitudinea Islamului față de noile descoperiri ale științei. El subliniază în mesajul său, necesitatea de a se îndrepta toate eforturile guvernelor, ale organizațiilor religioase și altele pentru a orienta dezvoltarea științei exclusiv în favoarea bunei stări și a fericirii omenirii.

La Lahore (Pakistan), 14 conducători mahomedani veniți din 33 de țări, s-au întrînit pentru a discuta probleme generale relative la Islam. La această reuniune asistau reprezentanți din Pakistan, Kenya, Siria, Uniunea Sovietică, China, Sudan și alte țări. Printre punctele la ordinea de zi a fost discutată „Confirmația Islamului la pacea mondială”.

Conferința interconfesională din Arad

Joi 8 mai 1958 a avut loc în orașul Arad conferința interconfesională a tuturor deservenților cultelor religioase din orașul și raionul Arad, la care au luat parte peste 150 persoane din cadrul diferitelor culte.

Conferința a fost deschisă de către I. P. C. Sa Dr. Gheorghe Lițiu, vicarul Episcopiei ort. romine a Aradului, care într-o scurtă cuvîntare arată scopul întrînirii.

Ne-am întrînit aici, în calitate de slujitori ai diferitelor culte, dar și în calitate de cetățeni ai patriei noastre dragi, Republica Populară Romînă, — la invitația Comitetului raional și orașenesc de luptă pentru pace, spre a desbăte aci problemele

la ordinea zilei în legătură cu lupta pentru apărarea păcii ce se desfășoară cu mare intensitate atât pe plan intern, cât și pe plan internațional. Noi, deservenții cultelor, nu putem sta izolați de masele populare și ca cetățeni ne-am alăturat cu toată hotărârea forțelor care luptă pentru triumful păcii.

În încheiere I. P. C. Sa îndeamnă preoțimea să lămuirească pe toți credincioșii despre necesitatea acestei lupte. Preoții de la sate sînt apoi îndrumați să ducă munca de lămurire și în privința campaniei agricole, care este în plină desfășurare, arătînd că și prin această muncă se contribuie la pacea și bunăstarea fiecăruia.

Apoi Pr. Akerman citește un referat în legătură cu îndatoririle preoției în lupta pentru pace.

La discuțiile iscate pe marginea acestui referat iau parte preoții Gheorghe Balta-Covăsinți, Pr. Velko, Prot. sirb Ostoici, Prot. luteran C. Molnar, Șef rabinul Dr. N. Schönfeld și alții, care arată contribuția adusă de către deservenții cultelor în cadrele comitetelor de luptă pentru pace, precum și contribuția la buna desfășurare a muncilor agricole și a altor munci de interes general.

Din toate discuțiile purtate s-a desprins în mod clar marea primejdie ce rezultă din pregătirea unui nou război, pe care îl doresc cercurile imperialiste și capitaliste din lumea întreagă și efortul neprecupețit, precum și marea dorință de a zădărnici aceste planuri, care dorință se concretizează prin lupta tot mai susținută a popoarelor, pentru izbînda păcii în lume.

În cuvîntul de încheiere a conferinței, Păr. Vicar Dr. Gheorghe Lițiu, aducînd argumente din Biblie și exemple din istorie și din viața de toate zilele, arată binefacerile păcii și dezastrele pe care le aduce războiul și asigură autoritățile de Stat că deservenții cultelor vor fi alături de toți oamenii cinstiți în marea bătălie a păcii, spunînd un NU categoric tuturor acelor care ar dori să tragă omenirea într-un nou război mondial.

Apoi secretarul Comitetului raional de luptă pentru pace, mulțumește celor prezenți pentru atașamentul față de această acțiune.

La sfîrșitul conferinței, deservenții tuturor cultelor adoptă o moțiune adresată Departamentului Cultelor din București și către Comitetul regional de luptă pentru pace din Timișoara, prin care se înfierează acțiunile ațlătorilor la război, care crează o permanentă agitație și teamă în sinul popoarelor din lumea întreagă prin pregătirea unui nou război mondial și prin experiențele atomice și producerea de armament nuclear. Pătrunși de simțul răspunderii pentru buna înțelegere și pace între oameni și între popoare, deservenții cultelor își iau angajamentul de a duce în rîndurile credincioșilor acțiunea de luptă pentru pace, susținînd concomitent toate acțiunile prin care se consolidează pacea, ca: muncile agricole de primăvară, culturalizarea maselor, etc.

CONFERINȚA DE ORIENTARE A PREOȚILOR DIN RAIONUL ARAD

Joi 8 mai 1958, s-a ținut în orașul Arad conferința de orientare a preoților din protopopiatul raionului Arad. Din partea Episcopiei ia parte, ca delegat al P. Sf. Sale Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru, — I. P. C. Sa Părintele Vicar Dr. Gheorghe Lițiu.

După ce P. C. Păr. Protopop deschide ședința preotul Traian Rugilă de la parohia Cuvin, citește referatul despre tema: „Temeiuri creștine ale cooperării în muncă”. Pornind de la texte luate din Biblie, care recomandă munca în comun, conferențiarul trece la exemple concrete, luate din organizarea muncii în socialism, care arată cite avantajii se desprind din munca în comun a oamenilor, desfășurată în: Gospodării agricole colective, Intovărașiri agricole și Gospodării agricole de Stat.

Pe marginea acestui referat se iscă apoi o serie de discuții la care participă I. P. C. S. Traian Cibian, vicar eparhial pensionat, care aduce unele complectări cu texte luate din Vechiul și Noul Testament pentru susținerea temei din punct de vedere creștin. Din punct de vedere al muncii socialiste I. P. C. Sa se referă la rezultatele care au fost scoase în evidență la conferința pe țară a muncitorilor din agricultură, care s-a ținut la Constanta. Citește pasaje din cuvîntarea Tov. Gh. Gheorghiu Dej și din debaterile congresului.

La discuții mai participă Păr. Dr. Simion Șiclovan, ș. a., care subliniază importanța muncii în comun. Păr. Protopop la sfîrșitul discuțiilor trage concluzia că munca în comun este mai productivă și că nu lasă pe nimeni să nu muncească.

După ce es fac unele comunicări cu caracter oficial, Păr. Vicar eparhial Dr. Gh. Lițiu, printr-o scurtă cuvîntare, încheie această conferință.

CONFERINȚA RAIONALĂ ȘI ORĂȘENEASCA DE LUPTĂ PENTRU PACE

Duminică 25 mai 1958 și luni 26 mai 1958, s-au ținut în orașul Arad lucrările conferinței raionale și cele ale conferinței orășănesti de luptă pentru pace. La aceste conferințe, pe lângă reprezentanți ai Partidului, ai sfaturilor populare, activiști sindicali, oameni de cultură și artă, au participat și preoți din orașul și raionul Arad.

Din partea Episcopiei, ca delegat al P. Sf. Sale Părintelui Episcop Dr. Andrei Magieru, a participat I. P. C. S. Vicarul Eparhial Dr. Gh. Lițiu, care a făcut parte, la ambele conferințe din prezidiul care a condus debaterile.

La conferința raională, care s-a ținut în ziua de 25 mai, darea de seamă despre activitatea comitetului a fost prezentată

de către Tov. Valer Cimpeanu, secretarul comitetului raional de luptă pentru pace.

Printre alți vorbitori, pe marginea dării de seamă prezentată a luat cuvîntul și I. P. C. S. Păr. Vicar Dr. Gh. Lițiu, care a arătat că oamenii de pe întreg globul pămîntesc, indiferent de rasă, religie și naționalitate, doresc din toată inima pacea și fac toate eforturile pentru zădărnicierea planurilor războinice pe care le fac țările imperialiste.

Printre delegații aleși spre a participa la conferința regională de luptă pentru pace, se numără și protopopul Aradului.

La conferința orășenească de luptă pentru pace, ce s-a ținut la 26 mai 1958, dezbaterile au fost conduse de către prof. universitar Henri Aubert, președintele comitetului regional de luptă pentru pace. Din partea Episcopiei ort. romîne din Arad, vorbește Păr. Vicar Dr. Gh. Lițiu, care a fost ales printre delegații ce vor participa la Conferința regională de luptă pentru pace.

Conferința națională a mișcării pentru pace din R. P. Romîna

În 21 iunie a. c. s-au deschis în București în sala Ateului R. P. Romine lucrările Conferinței naționale a mișcării pentru pace din Republica Populară Romîna.

La conferință au luat parte 1.000 de delegați și invitați din toate regiunile țării, aleși în cadrul conferințelor regionale ale comitetelor de luptă pentru pace, — muncitori, țărani muncitori, intelectuali, reprezentanți ai cultelor, studenți, gospodine.

Au luat parte de asemenea reprezentanți ai mișcării pentru pace de peste hotare: *Saifuddin Kitchlew*, jurist, președintele Consiliului Păcii din întreaga Indî, vicepreședinte al Consiliului Mondial al Păcii, *Fernand Vigne*, secretar al Consiliului Mondial al Păcii, *Gordon Schaffer*, ziarist, președintele Comitetului englez pentru apărarea păcii, membru în Consiliul Mondial al Păcii, *Clements John*, *Harold Godric*, secretar al Consiliului Păcii din Australia de Vest, pastorul Erwin Kock și Franz Hälmeister din Australia, Peter Popzlatev, membru în Biroul Comitetului Național din Bulgaria pentru apărarea păcii, *Burhan Shahidi*, președintele asociației islamice chineze, membru în Biroul Consiliului Mondial al Păcii, și *Van Min-Ioan*, șef adjunct al secției organizatorice a Comitetului popular pentru apărarea păcii din întreaga Chină, *Hilda Neumann*, membră în Consiliul german al luptătorilor pentru pace, membră în Uniunea Internațională a Juristilor Democrați, și dr. Edith Ackermann, președintele Comitetului raional Neubrandenburg, membră în Consiliul german al luptătorilor pentru pace, Ugo Croato, director al Institutului de Cercetări nucleare Padova.

președintele comitetului de luptă pentru pace din regiunea Padova și dr. *Bruna Gobbi* secretara Comitetului păcii din Roma membră în Comitetul italian al mișcării partizanilor păcii, *Wanda Jakubowska*, cineastă, regizoare, laureată a Premiului Internațional al Păcii pentru filmul „Ultima etapă”, membră a Comitetului păcii pe întreaga Polonie, dr. *Pesta Laszlo*, președintele Comitetului orășenesc de luptă pentru pace din Budapesta, membru în Consiliul ungar al păcii, și *Evghenii Efimovici Popovkin*, scriitor, reprezentant al Comitetului sovietic pentru apărarea păcii.

La deschiderea conferinței au asistat *Ion Gheorghe Maurer*, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a R. P. Române, acad. *Al. Bărlădeanu* și acad. *Atanasie Joja*, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, acad. prof. dr. *C. I. Parhon*, conducători ai instituțiilor centrale, ai uniunilor de creație, reprezentanți ai marilor întreprinderi din Capitală, reprezentanții cultelor din R. P. Română, ziariști romini și străini.

În prezidiul conferinței au luat loc acad. *Mihail Ratea*, vicepreședinte al Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Română, membru al Consiliului Mondial al Păcii acad. prof. *P. Constantinescu-Iași*, vicepreședinte al Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Română, acad. *Cezar Petrescu*, acad. prof. dr. *Șt. Milcu*, secretar prim al Academiei R. P. Română, Prea Fericitul *Iustinian*, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, acad. prof. *Horia Hulubei*, directorul Institutului de fizică atomică al Academiei R. P. Române, acad. prof. dr. *N. Gh. Lupu*, acad. *Geo Bogza*, artistul poporului *Costache Antoniu*, *C. Paraschivescu-Bălăceanu*, președintele Asociației Juristilor din R. P. Română, reprezentanții organizațiilor obștești, oameni de știință, artă și cultură, muncitori fruntași din întreprinderi și de pe ogoare.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de către acad. *Cezar Petrescu*, membru al Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Română.

CUVINTUL DE DESCHIDERE ROSTIT DE ACAD. CEZAR PETRESCU

În cuvîntul de deschidere al Conferinței, acad. *Cezar Petrescu* a arătat că în zilele noastre la străvechea dorință de pace a popoarelor s-a adăugat un element nou: voința de pace.

Acest element nou, această voință fermă de pace — a spus vorbitorul — se manifestă acum tot mai energic și mai pozitiv, din an în an, din zi în zi, cuprinzînd într-un elan tot mai irezistibil planeta de jur împrejur, înfrățind toate popoarele.

Astăzi această coaliție a păcii, acest front al păcii se află în plină acțiune și în creștere vertiginoasă.

În continuare vorbitorul a arătat că marile cuceriri ale științei din zilele noastre sînt speculate cu cinism de strigoii

vechilor întocmiri împotriva omenirii și împotriva progresului, fiindcă așa dictează aviditatea unei mafii de profitori de bancheri și traficanti de arme.

Vorbitorul a condamnat cercurile imperialiste care, sfidind voința opiniei publice mondiale, continuă experiențele cu arma atomică. Această iresponsabilă poziție a cercurilor imperialiste — a arătat vorbitorul — se datorează faptului că în acest fel cițiva zeci de miliardari și complicii lor speră în mod zadarnic să-și prelungească o dominație muribundă.

Pentru a ne organiza mai departe și încă mai spornic lupta noastră împotriva unor asemenea nesăbuite șantaje — a spus acad. Cezar Petrescu — sintem adunați astăzi aici.

După ce a salutat, în aplauzele asistenței pe oaspeții străini, acad. Cezar Petrescu a dat citire mesajului de salut adresat conferinței de către acad. Mihail Sadoveanu, președintele Comitetului național pentru apărarea păcii din R. R. Romină.

MESAJUL ACAD. MIHAIL SADOVEANU PREȘEDINTELE COMITETULUI NAȚIONAL PENTRU APĂRAREA PACII DIN R. P. R.

Dragi prieteni și tovarăși de luptă pentru apărarea păcii,

În aceste zile cînd de-a lungul și de-a latul pămîntului glasul popoarelor răsună tot mai puternic, ridicîndu-se împotriva urzitorilor de războaie și moarte, și cuvîntul hotărît al poporului nostru iubitor de pace se va face auzit de la această Conferință națională.

Regret că starea sănătății nu-mi îngăduie să fiu astăzi împreună cu dv., dar cugetul și simțirea mea de credincios și statornic ostaș al păcii se alătură tuturor celor care, de pe meleagurile țării noastre și de pe meleagurile altor țări, cer cu stăruință și hotărîre încetarea experiențelor aducătoare de moarte, cer dezarmarea și colaborarea pașnică.

Urez succes lucrărilor Conferinței naționale a mișcării pentru pace din Republica noastră populară și am credința neștrămutată că strădania noastră va fi încununată de izbîndă.

Lumea păcii stă de strajă și apără pacea lumii!

În continuare au fost alese comisiile de lucru ale conferinței: comisia de validare, comisia pentru propunerea noului Comitet național pentru apărarea păcii din R. P. Romină și pentru propunerea delegației romîne la Congresul Mondial pentru dezarmare și colaborare internațională de la Stockholm și comisia de redactare a documentelor conferinței.

Intrîndu-se în ordinea de zi, a luat cuvîntul acad. Mihail Ralea vicepreședinte al Comitetului național pentru apărarea păcii din R. P. Romină, membru în Consiliul Mondial al Păcii, care a expus raportul „Forțele unite ale păcii pot bara calea războiului”.

FORȚELE UNITE ALE PACII POT BARA CALEA RAZBOIULUI

raportul acad. MIHAIL RALEA

În acest raport între altele se spune:

Conferința națională a mișcării pentru pace din Republica Populară Română s-a întrunit într-un moment important al vieții internaționale contemporane. Niciodată încă aspirațiile spre pace ale popoarelor, voința lor de a înlătura primejdia unui nou război, nu s-au manifestat atât de puternic ca în zilele noastre. Apărarea păcii a devenit cu adevărat preocuparea fundamentală a tuturor oamenilor de bună credință de pe planeta noastră, obiectivul spre care converg eforturile a sute de milioane de oameni, fără deosebire de naționalitate, rasă sau opinii politice.

O mărturie elocventă a acestui adevăr o constituie amploarea deosebită a pregătirilor ce se desfășoară în prezent în diferitele țări ale lumii în vederea Congresului mondial pentru dezarmare și colaborare internațională care va avea loc la Stockholm, între 16 și 22 iulie. Alături de toate forțele iubitoare de pace, poporul român a salutat cu căldură ideea convocării acestui congres ale cărui țeluri sînt scumpe cetățenilor patriei noastre.

După ce a subliniat că în prezent există posibilitatea reală a preîntîmpinării unui nou război vorbitorul a spus: Cu adevărat grandioasă, dătătoare de nezdruclătoare încredere în destinele omenirii, în viitorul ei de pace și progres este imaginea pe care o înfățișează lumii creșterea continuă a forțelor păcii. Și este un titlu de mîndrie pentru noi, pentru toate popoarele comunității țărilor socialiste, pentru omenii progresiști de pretutindeni că reazimul principal al acestor forțe îl constituie țările lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică.

Apoi, acad. M. Ralea a înfățișat un tablou al marilor succese dobîndite în opera de construcție pașnică de către Uniunea Sovietică, R. P. Chineză și celelalte țări ale lagărului socialist subliniind întărirea continuă a unității lagărului socialist — principala barieră în calea ațîțătorilor la război, factorul fundamental în lupta pentru asigurarea păcii în întreaga lume.

În afară de țările socialiste pe arena mondială a apărut și acționează astăzi în favoarea consolidării păcii o forță nouă. Este vorba de țările Asiei și Africii care au înlăturat dependența colonială și care s-au situat pe o poziție antiimperialistă. Împreună cu țările lagărului socialist, ele formează o vastă zonă a păcii care cuprinde peste jumătate de omenire.

Un puternic factor de pace îl constituie de asemenea creșterea continuă a influenței pe care o exercită opinia publică mondială asupra desfășurării evenimentelor internaționale. În cercurile cele mai largi ale opiniei publice din Occident se înțe-

lege tot mai limpede că datorită uriașelor succese ale științei și tehnicii sovietice puse în slujba păcii, nici un agresor oriunde s-ar afla, nu ar fi ferit de contralovitura nimicitoare a armelor moderne.

Ignorând însă raportul real de forțe, nesocotind voința și interesele popoarelor din propriile lor țări, cercurile imperialiste agresive continuă să se cramponeze de politica de pe poziții de forță, încearcă să submineze lupta pentru pace a popoarelor, să mențină și să agraveze incordarea internațională.

Paralel cu intensificarea cursei înarmărilor, cercurile agresive din S. U. A. își sporesc presiunile asupra „aliatilor” lor din N. A. T. O., pentru a accelera amplasarea de baze pentru rachete cu încărcături nucleare pe teritoriile acestora înzestrea-ză cu arme nucleare. Bundeswehru vest-german și trimite avioane militare prevăzute cu bombe atomice și cu hidrogen să efectueze zboruri deosebit de primejdioase pentru cauza păcii.

Politica agresivă a cercurilor imperialiste stârnește indignarea puterilor a popoarelor, deoarece atentează la liniștea și munca pașnică a oamenilor, pune în primejdie sănătatea și viața lor, roadele eforturilor multor generații amenință viitorul omenirii. Această situație reclamă o vigilență sporită din partea tuturor popoarelor, întărirea unității și combativității lor în lupta pentru pace.

Făcînd o trecere în revistă a importanțelor acțiuni în favoarea păcii ce se desfășoară în diferite țări din Occident, acad. M. Ralea a spus:

Opinia publică mondială consideră că pentru preîntîmpinarea unui nou război este necesar să se pună capăt politicii „de pe poziții de forță” și să se promoveze în viața internațională principiile coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite iar problemele litigioase internaționale să fie rezolvate pe calea tratativelor.

Pe primul plan al vieții internaționale se situează propunerea Uniunii Sovietice pentru organizarea unei conferințe la nivel înalt.

Ponorul român — ca și popoarele celorlalte țări socialiste — se pronunță pentru tratative dar nu va îngădui niciodată și nimănui să folosească aceste tratative drept pretext pentru a se amesteca în treburile sale interne. Opinia publică mondială cere insistent să se pună capăt încercărilor puterilor occidentale de a complica chestiunea convocării conferinței la nivel înalt, cere ca această conferință să se țină în cel mai scurt timp.

Popoarele iubitoare de pace susțin cu căldură propunerile Uniunii Sovietice în vederea includerii pe ordinea de zi a conferinței a problemelor de importanță vitală pentru întărirea păcii cum sînt: încetarea imediată a experiențelor cu arme nucleare renunțarea de a folosi toate tipurile de arme atomice, cu

hidrogen și rachete, crearea unei zone denuclearizate în Europa centrală, încheierea unui pact de neagresiune între statele Pactului Atlantic și statele participante la Tratatul de la Varșovia, extinderea legăturilor comerciale internaționale încetarea propagandei de război și alte probleme.

Referindu-se la problema încetării experiențelor cu arma nucleară și subliniind inițiativa istorică a Uniunii Sovietice, care a încetat în mod unilateral aceste experiențe, acad. M. Ralea a spus: De la această tribună noi ne alăturăm glasul la acela al tuturor forțelor iubitoare de pace și cerem cu hotărâre ca guvernele Statelor Unite și Marii Britanii să pună capăt cit mai neîntârziat experiențelor cu arme atomice și cu hidrogen. Să fie interzise aceste experiențe pretutindeni și pentru totdeauna! Să fie interzisă folosirea armelor nucleare!

Omenirea iubitoare de pace este martora eforturilor uriașe pe care le face Uniunea Sovietică împreună cu celelalte țări ale lagărului socialist pentru destinderea încordării internaționale prin adoptarea unor măsuri practice în această direcție. O nouă dovadă grăitoare în această privință o reprezintă importanțele hotărâri adoptate recent de consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, între care reducerea efectivelor militare ale acestor țări cu 419.000 oameni, retragerea trupelor sovietice din România.

Fapt este însă că în contrast cu asemenea măsuri cari mărturisesc dorința țărilor socialiste de a contribui în mod practic la destinderea încordării internaționale, cercurile diriguitoare ale blocului Atlantic continuă linia de agravare a încordării internaționale de pregătire a unui nou război.

Congresul mondial pentru dezarmare și colaborare internațională de la Stockholm va fi o adunare cu caracter larg reprezentativ, a forțelor iubitoare de pace din aproape toate țările lumii.

Întilnirea de la Stockholm va oferi posibilitatea solilor veniți din toate țările din Apus ca și din Răsărit, să-și confrunte punctele de vedere pentru a găsi căile care pot duce — prin eforturile comune ale forțelor păcii — la destinderea încordării internaționale.

Poporul român, făuritor al unei vieți noi, socialiste, nutrește un profund devotament față de cauza păcii. Alături de toate țările lagărului socialist, în frunte cu Uniunea Sovietică, și de toate celelalte state iubitoare de pace, Republica Populară Română luptă cu abnegație pentru înlăturarea tuturor obstacolelor în calea coexistenței pașnice, pentru dezvoltarea continuă a colaborării economice și culturale internaționale.

Poporul român încearcă un puternic sentiment de satisfacție și mândrie patriotică privind cum țara sa, datorită politicii de construcție pașnică, devotamentului față de cauza păcii, eforturilor neobosite pentru a-și aduce un aport cit mai substanțial la

promovarea principiilor coexistenței pașnice, în lupta pentru des-tinderea încordării internaționale și înlăturarea primejdiei unui nou război, se bucură de un prestigiu crescând pe arena inter-națională. Exponent credincios al voinței unanime de pace a poporului, statul nostru democrat popular se bucură de dra-gostea și sprijinul deplin al celor mai largi pături ale popo-ruului nostru.

Trebuie să subliniem — a spus mai departe vorbitorul — prezența tot mai activă în mișcarea pentru apărarea păcii a intelectualității, a oamenilor de cultură și știință din țara no-astră. După ce a citat exemple în această privință, acad. M. Ralea a descris activitatea largă desfășurată în țara noastră, în perioada dintre 1—8 iunie, când a fost organizată în întreaga lume „Săptămîna Congresului”.

Prin activitatea noastră — a spus el — să cuprindem sub steagul luptei active pentru apărarea păcii, masele cele mai largi de cetățeni — îndeosebi cele din satele și din cartierele orașelor — pe toți oamenii de bună credință.

•

La Congresul Mondial de la Stockholm pentru dezarmare și colaborare internațională poporul nostru prin solii săi pe care-i va alege Conferința noastră națională își va afirma so-liditatea cu forțele iubitoare de pace, din lume, pentru izbînda politicii coexistenței pașnice.

Cu convingerea fermă că forțele păcii sînt astăzi capabile să bareze calea războiului, să intensificăm lupta și munca no-astră în sprijinul cauzei nobile a păcii și progresului.

După prezentarea raportului au urmat discuții la care au luat cuvîntul prof. univ. N. Dașcovici, acad. prof. *Iorgu Iordan*, vicepresedinte al Academiei R. P. R. Romîne, Prea Fericitul *Justinian* Patriarhul Bisericii Ortodoxe Romîne.

CUVINTUL PREA FERICITULUI JUSTINIAN PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE ROMINE

În cuvîntul său Prea Fericitul Patriarh Justinian, a făcut istoricul unui deceniu de existență a mișcării mondiale pentru pace la obiectivele căreia s-au alăturat de la început mai toate Bisericile creștine ortodoxe. În continuare a arătat că în pre-zent în fața luptătorilor pentru pace stau două probleme de im-portanță primordială impuse de realitățile momentului istoric pe care îl străbatem: dezarmarea și colaborarea internațională.

Pentru a se putea ajunge aci — a spus Prea Fericitul Pa-triarh Justinian — e nevoie să fie cultivat spiritul de încredere și colaborare internațională. Trebuie să convingem pe condu-

cătorii popoarelor că toate neamurile pământului au dreptul să se bucure de viață liberă și independență.

Primit cu puternice și îndelungi aplauze a luat apoi cuvântul *Fernand Vigne*, secretar al Consiliului Mondial al Păcii.

SALUTUL CONSILIULUI MONDIAL AL PACII

Fernand Vigne, secretar al Consiliului Mondial al Păcii, a transmis Conferinței salutul călduros al Consiliului Mondial al Păcii ca și salutul prietenesc al mișcării franceze pentru pace. Caracterizând situația internațională vorbitorul a spus între altele:

Astăzi, un conflict local, un accident sau o provocare poate antrena războiul, de gravitatea căruia ne dăm seamă și sîntem conștienți de la Hiroshima încoace. Dar tocmai în aceste momente de cel mai mare pericol, avem de asemenea dreptul să avem și speranțele cele mai mari, căci asistăm la o dezvoltare considerabilă a forțelor păcii în lumea întreagă. Vorbitorul a subliniat sprijinul important pe care inițiativele guvernelor din țările lagărului socialist l-au adus și îl aduc la întărirea mișcării partizanilor păcii.

Referindu-se la faptul că aceste inițiative nu sînt urmate și de alte țări, vorbitorul a spus:

Forțele care nu vor destinderi nu vor dezarmare și pace, vor să profite de toate slăbiciunile, de toate pretextele, pentru a diviza și a slăbi lupta pentru pace în lume. Dar nu vor izbuti, căci lupta pentru pace nu este o idee care a luat naștere doar în capetele citorva oameni, ci este simțămîntul profund al popoarelor, este voința ireductibilă a milioane și milioane de bărbați și femei din lumea întreagă care nu mai vor să cunoască ororile războiului, care vor să trăiască în pace și în liniștea zilei de mîine. Și aceasta este rațiunea pentru care pacea va triumfa.

*

Au urmat la cuvînt acad. *Horia Hulubei*, directorul Institutului de fizică atomică al Academiei R. P. Romîne, *Mariz Popovici*, văduvă de război, din Iași, *Mihai Mujic*, secretar al Consiliului Central al Sindicatelor din R. P. Romînă.

Saifuddin Kitchlew, președintele Consiliului Păcii din întreaga Indie, vicepreședinte al Consiliului Mondial al Păcii, a adus apoi salutul mișcării pentru pace din India.

În încheierea discuțiilor din ședința de dimineață a vorbit acad. *Zahăria Stancu*, directorul Teatrului Național „I. L. Caragiale”.

În ședința de după amiază, în continuarea discuțiilor au luat cuvîntul acad. *Tudor Vianu*, *Maria Postolea*, acad. prof. dr. *N. Gh. Lupu*, *Petre Gheorghe*, secretar al C. C. al U. T. M., general de armată în rezervă *Vasile Atanasiu*, Eroul muncii socialiste *Hajdu Iuliu*.

Conferința a fost salutăată de Gordon Schäffer, președintele comitetului englez al păcii membru în Consiliul Mondial al Păcii.

A urmat la cuvînt *Olga Iser*, prof. univ. *Ludovic Takács*, rectorul universității „Bolyai” din Cluj.

Primit cu îndelungi aplauze a luat apoi cuvîntul *Burhan Shahidi*, președintele asociației islamice chineze, membru în Consiliul Mondial al Păcii care a adus salutul luptătorilor pentru pace din întreaga Chină.

Au urmat la discuții prof. univ. *Manea Mănescu*, membru corespondent al Academiei R. P. Romîne, *Nicolaie Istrate*, secretar al C. C. al Sindicatului muncitorilor din metalurgie și electricitate, *Mozes Rosen*, sef-rabinul cultului mozaic, *Ortensia Stoicescu*, secretară a comitetului orașenesc de luptă pentru pace Craiova, și *Traian Jovanelli*, vicar general al Arhiepiscopiei romano-catolice București.

Cuvîntările au fost primite cu vii aplauze.

În 22 iunie au luat sfîrșit lucrările Conferinței naționale a mișcării pentru pace din Republica Populară Romînă.

Congresul mondial pentru dezarmare și colaborare internațională

În capitala Suediei-Stockholm între 16—22 iulie a. c. au avut loc lucrările Congresului mondial pentru dezarmare și colaborare internațională. Au participat reprezentanți ai forțelor iubitoare de pace de pe cele cinci continente ale globului și anume peste 1200 de delegați din 78 de țări. Ei au avut un schimb rodnic de păreri în legătură cu cele mai arzătoare probleme ale situației internaționale printre care un loc central l-a ocupat problema dezarmării, problema nr. 1 a vieții internaționale actuale și legat de aceasta, problema convocării cit mai grabnice a unei conferințe la cel mai înalt nivel. S-a discutat de asemenea problema deosebit de actuală a situației din Orientul Apropiat și Mijlociu, mult agravată în urma agresiunii fățișe anglo-americane împotriva țărilor arabe.

Delegații la Congres au aprobat în unanimitate Apelul către popoare în legătură cu situația din Orientul Apropiat și Mijlociu, Chemarea Congresului mondial pentru dezarmare și colaborare internațională și Declarația Congresului mondial pentru dezarmare și colaborare internațională cu privire la dezarmare, documente de o mare importanță internațională.

CHEMAREA CONGRESULUI MONDIAL PENTRU DEZARMARE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

În această Chemare între altele se spune :

Trebuie convocată o conferință la nivel înalt la care să se facă primii pași pe calea colaborării internaționale.

Trebuie realizată încetarea controlată a experiențelor cu arma nucleară, care va deschide calea spre dezarmarea generală și controlată. Această dezarmare va permite să se folosească pentru dezvoltarea economică și ridicarea nivelului de trai al popoarelor resursele umane și materiale care sînt folosite în prezent pentru pregătirea războiului.

Guvernele trebuie să renunțe la „războiul rece” deoarece el nu poate duce decît la o catastrofă atomică. Guvernele trebuie să recunoască dreptul tuturor popoarelor la independență, dreptul de a dispune în mod liber și suveran de bogățiile și de soarta lor.

Chemăm toate forțele iubitoare de pace să lichideze divergențele care există între ele și să ajungă la un acord.

DECLARAȚIA CONGRESULUI MONDIAL PENTRU DEZARMARE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

Declarația menționează :

Răza de acțiune și forța distructivă a armelor moderne, și îndeosebi a armei nucleare, sporesc neîncetat. În multe țări se creează stocuri ale acestei arme. Crește numărul rampelor pentru lansarea rachetelor, al depozitelor de arme nucleare și al altor construcții militare, adesea sub forma de baze străine, care stirbesc suveranitatea statelor.

Astfel au fost create regiuni deosebit de primejdioase unde pot izbucni incidente care, contrar voinței popoarelor, le vor atrage în conflicte armate.

Zborurile continue ale bombardierelor încărcate cu arme atomice deasupra Angliei și Arcticei, înzestrarea și organizarea armatelor care urmează într-o măsură tot mai mare linia înarmării atomice, știrea că zone atât de importante ca Germania occidentală și Coreea de sud sînt înzestrate cu arma atomică, măresc primejdia.

Această cursă spre război și distrugere trebuie oprită.

Interzicerea experiențelor și a folosirii armei atomice, reducerea armamentelor clasice în condițiile neîncrederii care caracterizează în prezent relațiile dintre state trebuie înfăptuite sub control internațional.

Dezarmarea nu trebuie să fie înghețată în așteptarea reglementării dificultăților politice. Tocmai pentru că, continuă să existe sau izbucnesc noi crize serioase care pun în primejdie pa-

cea în întreaga lume, este extrem de important să se pășească în mod hotărât și neîntârziat pe calea dezarmării. Primele măsuri de dezarmare, contribuind la restabilirea încrederii internaționale, vor ușura totodată adoptarea de noi măsuri și reglementarea divergențelor politice principale. De aceea este necesară reluarea imediată a tratativelor cu privire la dezarmarea într-o formă care să asigure o discuție cinstită și o rezolvare rapidă a problemei fie în cadrul unei conferințe la cel mai înalt nivel, fie prin mijloacele O. N. U., fie convocându-se o conferință internațională specială. Conferința mondială pentru dezarmare la care să fie reprezentate toate guvernele, ar trebui să se întrunească nu mai târziu de anul 1959.

Cererea de pace exprimată de opinia publică este fără precedent în istorie. Ea poate dobîndi o forță atât de hotărîtoare încît odată început procesul dezarmării să devină ireversibil. Atunci omenirea va cunoaște într-o lume lipsită de primejdii și teamă, nenumăratele roade ale științei și tehnicii.

Viața bisericească în cuprinsul MITROPOLIEI BANATULUI ARHIEPISCOPIA TIMIȘORII ȘI CARANSEBEȘULUI

REINAPOIEREA I. P. S. S. MITROPOLIT VASILE DE LA SERBĂRILE RELIGIOASE CE AU AVUT LOC LA MOSCOVA CU PRILEJUL ANIVERSĂRII A 40 DE ANI DE LA REINFIINȚAREA PATRIARHIEI BISERICII ORTODOXE RUSE

În ziua de 31 mai, a sosit la Timișoara, reînăpăind-se de la Moscova, I. P. S. S. Mitropolit Vasile, I. P. S. S. a participat alături de Prea Fericitul Patriarh Justinian și I. P. S. S. Mitropolit Iustin Moiescu al Moldovei și Sucevei la serbările jubiliare ale Bisericii Ortodoxe Ruse, ce au avut loc la Moscova între 10—23 mai a. c., cu prilejul aniversării a 40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse.

La sosire, I. P. S. S. Mitropolit Vasile a fost întâmpinat pe peronul gării de preoțimea din Timișoara în frunte cu vicarul Arhiepiscopiei Prot. Ic. Stavr. Dr. Gh. Cotoșman, consilieri administrativi, Prot. Dr. I. Rațiu, Prot. Dr. M. Bănescu și Prot. Dr. V. Vlăduceanu și protopopul raionului Timișoara, C. Vuta. La reședința mitropolitană, Arhipăstorul Banatului a împărtășit preoțimii prezente impresii de la solemnitățile aniversare de la Moscova și din vizitele făcute în Uniunea Sovietică.

La praznicul Rusalilor, I. P. S. S. Mitropolit Vasile a pontificat Sf. Liturghie în Catedrala mitropolitană din Timișoara, asistat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Catedral sub conducerea dlui prot. Dr. N. Ursu.

Rugăciuni pentru pace. În duminica din 8 iunie, odată cu rugăciunile făcute pentru sănătatea Prea Fericitului Patriarh Justinian cu prilejul împlinirii a 10 ani de arhipăstorie și în duminica din 22 iunie, cu prilejul Conferinței Naționale pentru Apărarea Păcii, în toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișorii și Caransebeșului s-au înălțat rugăciuni pentru pace și s-au rostit cuvântări în care s-a dezbătut problema păcii, arătându-se eforturile ce le depun popoarele iubitoare de pace, în frunte cu Uniunea Sovietică, pentru salvagardarea păcii, bunul cel mai prețios al omenirii.

Hramul schitului „Piatra Scrisă”. La duminica Tuturor Sfinților, 8 iunie a. c. s-a serbat hramul schitului „Piatra Scrisă” de lângă Armeniș, raionul Caransebeș. La sărbătoarea hramului au participat preoții: Vasile Paica-Feneș, V. Suru-Cirpa, D. Stoichescu-Teregova, P. Turcan-Petroșnița, R. Suru-Bucoșnița, Petru Moiescu-Jupa, R. Trica-Mitnic, Ierom. Eftimie

Timotei, duhovnicul Seminarului Teologic din Caransebeș, Oct. Costescu-Armeniș, Tn. Alionție-Slatina Timiș și ieromonahii Valerian Jic și Vasile Anton.

Preoți în comitetele locale de luptă pentru pace. Pentru activitatea desfășurată în acțiunea de luptă pentru apărarea păcii, numeroși preoți, cu prilejul alegerilor Comitetelor de luptă pentru pace, au fost aleși în acestea.

Astfel în raionul *Lugoș* au fost aleși 36 dintre preoți. În Comitetul raional de luptă pentru pace a fost ales ca membru prot. Toma Bujor, iar în cel orășenesc prot. Virgil Turcan.

În raionul *Oravița* mulți preoți au fost aleși ca membri în Comitetele locale de luptă pentru pace, iar prot. Gh. Bihoi a fost ales ca membru în Comitetul raional de luptă pentru pace.

În raionul *Jimbolia* 10 preoți au fost aleși ca membri. În Comitetul raional a fost ales ca membru prot. A. Chirilă.

În raionul *Lipova* 12 preoți au devenit membri ai Comitetelor locale de luptă pentru pace. Prot. V. Pereteatcu a fost ales membru în Comitetul raional de luptă pentru pace.

În raionul *Sinicolaul Mare* au fost aleși ca membri în comitetele locale de luptă pentru pace, 13 preoți. Păr. prot. T. Farcaș a fost reales și membru al Comitetului raional de luptă pentru pace.

Aportul preoșimii în campania agricolă de primăvară.

În campania agricolă de primăvară, în uriașa bătaie de obținere a unor recolte cât mai îmbelșugate, alături de organele locale, un aport de seamă a dat și preoțimea noastră. Slujitorii altarelor Bisericii noastre au sprijinit cu toată însuflețirea acțiunea de mobilizare a țărănimii muncitoare în scopul realizării sarcinilor agricole. Aceasta acțiune a fost împletită cu lămurirea foloaselor cooperării în muncă — cale sigură pentru obținerea recoltelor îmbelșugate.

Astfel în raionul Oravița protopopul Gh. Bihoi personal s-a deplasat în 16 parohii verificând activitatea preoșimii în acest sector. La Gazeta de perete a Sfaturilor Populare, preoții au scris articole, îndemnând pe credincioși să efectueze la timp în-sămânțările și să păsească cu încredere pe drumul vieții noi de la sate, pe drumul agriculturii socialiste, drumul belșugului și fericirii. Pe acest teren s-au evidențiat preoții: I. Micușor-Co-morăște, Horia Jdic-Ticvanu Mare, Ștefan Giru-Ciclova română, O. Popovici-Naidăș, preotul Teodor Iorga-Slatina Nera, preoții Petru Vasile-Vrăniș și Ștefan Giru-Ciclova română, iar în campania agricolă s-au evidențiat preoții: R. Novacovici-Macoviște, I. Pășăliș-Iam și A. Cîrpan-Iertof.

În raionul Bozovici pr. I. Negrei-Moceriș Pr. Ilie Jurescu-Pîrvoa, au ajutat Comitetul întovăririi agricole din comună în

lucrări, incit însămînțările de primăvară au decurs în condiții optime respectindu-se toate regulile agrotehnice. Preoții I. Goanță-Bozovici și I. Țunea-Șopotul nou au convocat consiliul parohial, trasind fiecărui membru sarcini de a lămuri pe cetățeni să folosească timpul prielnic pentru terminarea însămînțărilor.

Fapte pilduitoare.

Din inițiativa preotului Damșa Emil și a Comitetului parohial, credincioșii parohiei Birchiș, prin diferite danii au contribuit la împodobirea bisericii.

Astfel mai multe femei au cumpărat 15 m. de material negru, care a fost lucrat de Maria Simion pentru indolierea sf. biserici în săptămîna patimilor. S-a cumpărat apoi sirmă împletită și fier pentru refacerea gardului care împrejmuieste biserica. Tot pentru această lucrare, s-a mai donat și material lemnos. Lucrările au fost executate de către consiliul parohial depunînd o activitate deosebită epitropul Ruja Victor și consilierul parohial Dimitrie Păusan. Familia consilierului parohial Ioan Ardelean, a donat bisericii o cădelniță.

*

Pentru biserica din parohia Teregova, familiile Cimpoca Iacob și Persida și Ghetvan Ioan și Lucreția au donat un acoperemînt pentru sfînta masă, fiind lucrat foarte artistic.

Credincioasele Iaroșiga Calina, Cimpoca Persida și Anica Rădivoane, au sprijinit instalația electrică pentru biserică.

Reîntorși la dreapta credință.

În urma activității pastorale a preotului Tiberiu Dan, parohul comunei Ghilad, au fost readuși la dreapta credință cîțiva nazareni.

S-a mai reîntors la dreapta credință și o bătrînă, în etate de 74 ani, care timp de 34 de ani a aparținut sectei adventiștilor de ziua șaptea.

*

D e c e s e.

† *Pr. Dimitrie Bulmeza.* În ziua de 7 iunie a încetat din viață la spitalul din Caransebeș, pr. Dimitrie Bulmeza, paroh în Bătești raionul Făget, în etate de 49 de ani. Defunctul de origine din Moldova și-a făcut studiile la Iași și și-a început misiunea preoțească în părțile Moldovei.

În Banat a păstorit în parohiile Hodoș, Făget, Curtea și ultimii 6 ani în Bătești.

Înmormîntarea a avut loc în ziua de 9 iunie în cimitirul din Caransebeș, fiind prohodit de un sobor de preoți compus din prot. T. Roșca-Caransebeș, prof. i. r. F. Pop, prof. A. Levitchi, C. Pițigoi-Caransebeș, A. Leonte-Birna și ierom. Eftimie Timotei spiritualul Seminarului Teologic.

Meritele defunctului au fost scoase în evidență de pr. Atanasie Leonte ca delegat al protopopiatului Făget și de primul cîntăreț al bisericii din Bătești, Ilie Costa.

† *Iuliana Bencecan*. În ziua de 14 mai a încetat din viață Iuliana Bencecan, soția octogenarului preot pensionar Ioan Bencecan. Înmormîntarea a avut loc în comuna Secaș, fiind oficiată de preoții: Petru Vasilescu și N. Joloncovschi-Crivobara.

Dumnezeu să-i odihnească cu dreptii.

EPISCOPIA ARADULUI

VIZITAȚII ÎN PAROHII

În cursul trimestrului al doilea din anul curent, I. P. C. Sa Părintele Vicar eparhial Dr. Gheorghe Lițiu a făcut o serie de vizite în diferite parohii din Eparhia Aradului, cu ocazia că- rora a servit și cuvîntat în sfînta biserică și a inspectat ofi- ciile parohiale, interesîndu-se despre bunul mers al parohiilor.

La 30 martie 1958 a vizitat parohia Mișca, raionul Criș, regiunea Oradea, însoțit fiind de către protodiaconul Teodor Babuția și Prot. Ioan Faur-Șimand.

I. P. C. Sa a servit Sf. Liturghie, în cadrul căreia a cu- vîntat pornind de la tema „Ce cere Dumnezeu de la cel ce vo- lește să se mîntuiască”. După masă, în cadrul Vecerniei s-a oficiat taina Sf. Maslu pentru bolnavii din parohie, cu care ocazie I. P. C. Păr. Vicar a vorbit celor prezenți despre bote- zul copiilor.

În după masa duminicii din 6 aprilie 1958, Păr. Vicar Dr. Gheorghe Lițiu a participat la concertul religios dat de către co- rul măicilor de la Mînăstirea Sf. Simion din Arad-Gai, în pa- rohia Arad Micălaca Veche. Cu această ocazie I. P. C. Sa a vorbit celor prezenți despre „Rostul mînăstirilor în viața reli- gioasă morală”, arătînd aportul mare pe care mînăstirile l-au adus în viața credincioșilor și scoțînd în evidență modul feri- cit în care viețuitorii mînăstirilor împletesc munca cu rugă- ciunea.

Luni 14 aprilie 1958 a doua zi de Paști, cu binecuvîntarea P. Sf. Episcop Andrei al Aradului, Păr. vicar Dr. Gh. Lițiu a sfințit cîmîntirul de la Mînăstirea Sf. Simion din Arad-Gai. Cu această ocazie a vorbit despre Cîmîntir și Biserică.

La 27 aprilie 1958, Părintele Vicar Dr. Gh. Lițiu însoțit de protodiaconul Teodor Babuția a servit în biserică din parohia Buteni, raionul Gurahonț, regiunea Oradea. În cadrul serviciu- lui Sf. Liturghii a rostit predica: „Hristos este pacea noastră”, iar după masă în cadrul Vecerniei a ținut o conferință reli- gioasă cu tema: „Care este Biserica lui Hristos”.

La 18 mai 1958, Părintele Vicar a vizitat parohia Odvoș, unde a inițiat o acțiune de renovare integrală a bisericii, ținînd pentru acest scop consfătuiri cu Adunarea și Consiliul paro- hial din localitate.

După masă, în drum spre Arad s-a abătut spre a vizita, Schitul de la Feredeu și Colna din Galșa.

INSPECȚII LA PAROHII.

I. P. C. Sa Părintele Cornel Oros, consilierul Secției administrative bisericești, în cursul trimestrului al doilea din anul curent, a inspectat mai multe parohii din Eparhie.

La 6 aprilie 1958, a inspectat parohia Arad-Micălaca Nouă, unde a servit Sf. Liturghie și a predicat.

La 4 mai 1958, a cercetat parohia Bobilna, unde deasemenea a servit și predicat.

În ziua de 14 mai 1958, a inspectat parohiile Prunișor, Cărand, Bocsig și Minerău, pentru a constata la fața locului măsurile necesare pentru edificarea unor noi biserici în Prunișor și Cărand și reparațiile ce se recer la bisericile din Bocsig și Minerău.

DONAȚIE

Credinciosul Emanoil Verenca, dinpreună cu fii săi, a donat bisericii din parohia Aradu! Nou un rînd de odăjdii noi, în memoria decedatei Elena Verenca.

DEPLASĂRI ÎN PAROHII

I. P. C. Sa Dr. Petru Deheleanu consilier eparhial, în decursul trimestrului II din anul curent, a întreprins — la invitația preoților locali, sau ca delegat al Sf. Episcopii — o serie de deplasări în diferite parohii din Eparhie.

La 6 aprilie a. c. a servit și predicat în parohia Șiclău, raionul Criș Reg. Oradea.

Între 10—14 aprilie, cu ocazia Sfintelor Paști, a făcut toate serviciile cuvenite în parohia Secaș, raionul Gurahonț, regiunea Oradea.

La 11 mai 1958, s-a deplasat în parohia Buteni, raionul Gurahonț, reg. Oradea.

La 1 și 2 iunie a. c. a servit și predicat în parohia Drauf, raionul Ineu, reg. Oradea. Iar la 4 iunie 1958 s-a deplasat în parohia Șicula, acelaș raion și regiune.

În toate aceste parohii a rostit predici prin care a lămurit credincioșilor temeiurile învățăturii Bisericii noastre Ortodoxe Române și a combătut învățăturile gresite pe care le propagă unele secte printre credincioșii Bisericii noastre.

DECESE

† *Protopresbiterul Coriolan Drăgan*. La 27 martie 1958 a încetat din viață, în vîrstă de 58 ani, protopresbiterul Coriolan Drăgan din parohia Petrila-Brad, raionul Petroșani, regiunea Hunedoara.

Prof. Coriolan Drăgan s-a născut în 9 iulie 1900, în comuna Băița din regiunea Hunedoara, dintr-o familie preotească. Cele 4 clase primare le-a făcut în Băița. După aceea s-a înscris la liceul din Deva, unde a absolvat cele 8 clase liceale în anul

1918, cind a prestat examenul de maturitate, cu calificativul „foarte bine”.

Intre anii 1920—1923, urmează cursurile Academiei Teologice din Sibiu, pe care o absolvă, obținind calificativul „foarte bine”. Se căsătorește la 17 februarie 1923, iar pe data de 1 octombrie din acelaș an, este ales preot în parohia Petrila-Brad, unde a păstorit pînă la moarte. În 1951 urmează cursurile de îndrumare preotească la Cluj, și obține calificativul „Exceptional”.

La 1 septembrie 1953 Episcopia Aradului îl numește în postul de protopop al raionului Petroșani, care post îl deține cu cinste și cu pricepere pînă la 1 septembrie 1956, cind îmbolnăvindu-se, se retrage de la conducerea protopopiatului. La 1 decembrie 1957, tot din motive de sănătate, este obligat să se pensioneze și de la parohie.

Pentru calitățile sale și realizările din parohie, a fost distins cu „briul roșu” și cu gradul de protopresbiter.

Inmormîntarea s-a săvîrșit în ziua de 30 martie 1958, în cimitirul parohial din Petrila-Brad, la serviciul funebru participind preoți din protopopiatul Petroșani. Din partea Episcopiei Arad, ca delegat al P. Sf. Sale Păr. Episcop Andrei, a participat I. P. C. Sa Păr. consilier eparhial Dr. Petru Deheleanu, care a pontificat slujba înmormîntării și a rostit panegiricul, prin care a scos în evidență caracterul bun și blînd al răposatului și realizările frumoase pe care le-a obținut în decursul carierei sale preotești.

† *Preotul Dimitrie Roșcău.* În 25 Aprilie a. c. a încetat din viață, după grele și lungi suferințe, preotul Dimitrie Roșcău, din parohia Șeitin, raionul Pecica, protopopiatul Arad. Născut în comuna Șeitin, în anul 1890, a făcut școala primară în comuna natală, apoi liceul în Blaj și Teologia la Arad. În anul 1912 a fost hirotonit ca preot și instalat în parohia Șeitin, pe care a păstorit-o fără întrerupere pînă la moarte. A fost un preot plin de dragoste și rîvnă pentru misiunea sa de liturghisitor și păstor sufletesc. De aceea s-a și bucurat întotdeauna de stima și încrederea enoriașilor săi, care l-au prețuit și ascultat ca pe un adevărat părinte sufletesc. Copiilor săi le-a dat o educație aleasă. Colegii săi din protopopiat l-au iubit și l-au respectat, iar autoritatea superioară bisericească, în semn de prețuire și recunoaștere a meritelor sale, l-a distins cu „briul roșu”.

La înmormîntarea sa, care s-a făcut duminică 27 aprilie 1958, au participat mulți credincioși. Serviciul funebru a fost oficiat de către un sobor de preoți formați din: I. P. C. S. Ic. Stavr. Sava Seculin, consilier eparhial pensionat I. P. C. S. Ic. Stavr. Dr. Simion Șiclovan-Arad, I. P. C. S. Ic. Stavr. Aurel Goia, inspector eparhial, preoții Codreanu și Gruia din Semlac și preoții locali At. Pantea, I. Nădăban și D. Popian.

Cuvîntarea funeabră a fost rostită de Ic. Stavr. Simion Șiclovan, care a scos în relief meritele defunctului pe teren bisericesc, cultural și social. A vorbit apoi Pr. I. Nădăban în numele credincioșilor din Șeitin, după care deleg. Episcopiei i-a adus defunctului ultimul salut din partea Episcopiei și a protopopiatului Arad.

Rămășițele pămîntești ale răposatului au fost înhumate în cimitirul parohiei din Șeitin, lângă acele ale părinților și fraților săi, decedați mai demult.

INFORMATII DIN TARĂ

și de peste hotare

Din țară

Participarea delegației Bisericii Ortodoxe Române la solemnitățile religioase de la Moscova din luna mai 1958.

La sărbătoarea jubiliară a Bisericii Ortodoxe Ruse ce a avut loc la Moscova în zilele de 10—23 mai a. c. cu prilejul aniversării a 40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse, au participat reprezentanții tuturor Bisericilor Ortodoxe Autocefale, afară de Intilistătorii Bisericilor Ortodoxe din Ierusalim și Cipru. Biserica noastră ortodoxă română a fost reprezentată la marele praznic al Patriarhiei Ruse de o înaltă delegație compusă din Prea Fericitul Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfințitul Dr. Iustin Moiescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Înalt Prea Sfințitul Dr. Vasile Lazarescu, Mitropolitul Banatului și P. C. preot Simeon Neaga, ca interpret.

Delegația Bisericii noastre a plecat cu avionul, în ziua de 9 mai ora 10.30, sosind la Moscova în aceeași zi la orele 18.30. În ziua de 10 mai, s-au făcut vizite Sanctității Sale Patriarhului Alexei, Consilierului pentru afacerile bisericești și Ambasadei române; seara delegația a asistat la slujba Privegherii din Catedrală, Duminică, 11 mai, reprezentanții Bisericii noastre au luat parte la Sf. Liturghie în Catedrala Patriarhiei, iar în 12 mai au vizitat Expoziția agricolă din Moscova, localitatea Kolomensk și Galeria Tretiakov.

Solemnitatea jubiliară a avut loc în ziua de 13 mai, la Academia Teologică din Moscova, care funcționează la Lavra Sf. Serghe din Zagorsk. După serviciul religios oficiat la moaștele Sf. Serghe, s-a ținut ședința comemorativă în sala de festivități a Academiei Teologice.

P. Sf. Episcop Mihail al Smolenskului a citit referatul: „Reînființarea Patriarhatului în Biserica Ortodoxă Rusă și importanța ei”

În acest referat P. Sf. Episcop Mihail al Smolenskului amintind de sărbătoarea jubiliară a Bisericii Ortodoxe Ruse face un scurt istoric al Bisericii Ortodoxe Ruse. Originile constituirii canonice a acestei Biserici datează din epoca Sf. Vladimir, cel întocmai cu Apostolii. Această constituire a Bisericii Ruse a fost fructul unei sollicitudini materne a Bisericii Bizanțului care a

avut drept rezultat crearea Mitropoliei de Kiev. Supus canonic este Patriarhului de Constantinopol, Mitropolitul Kievului avea puterea de jurisdicție asupra întregii Biserici din Rusia. Dovada dependenței canonice și-a găsit expresia în numirea și instituirea canonică a Mitropolitului de Kiev și a întregii Rusii, de către Patriarhul de Constantinopol.

La mijlocul secolului al XV-lea, șeful Bisericii Ruse nu mai este ales și instituit canonic de Constantinopol ci de Moscova și prin Sinodul Episcopilor ruși. Așa s-a instituit autocefalia Bisericii Ruse.

În prima jumătate a secolului al XVI-lea, Constantinopolul zbătându-se sub stăpânirea musulmană, Statul rus și Biserica a ajuns la mare înflorire și prestigiu. Venirea la Moscova a Patriarhului Ioachim al Antiohiei în 1586 și Ieremia II de Constantinopol în 1588—1589 a prilejuit ocazia de a se discuta asupra înființării unei Patriarhii la Moscova. La 26 ianuarie 1588—1589, Patriarhul Constantinopolului Ieremia, asistat de mai mulți episcopi greci și ruși instalează ca prim patriarh al Rusiei pe Iov. Mitropolitul Moscovei.

Ivindu-se în decursul timpului neînțelegeri între țar și Patriarh, acesta din urmă amestecându-se în treburile Statului, Petru I a procedat la desființarea Patriarhatului rus, înlocuindu-l cu Sinodul dirigent, subordonat țarului, care prin primul procuror „ochiul împăratului” — cenzura întreaga activitate a Bisericii.

Cei mai de seamă reprezentanți ai lumii religioase din Rusia s-au convins, că sistemul sinodal birocratic și supravegheat de primul procuror, impus Bisericii de puterea imperială, nu putea fi considerat ca un mod de guvernare canonică ideală pentru Biserică. Ei au preconizat restaurarea Patriarhatului care să fie liber de orice legături exterioare. Sinodul național al Bisericii Ortodoxe Ruse (1917—1918) care acționa efectiv pentru restaurarea Patriarhatului n-a putut fi convocat decît după revoluția din februarie, adică după căderea regimului imperial, care era baza sistemului sinodal. Această restaurație a fost cel mai mare act al Sinodului și prin acest act Biserica rusă și-a regăsit Primatul său. Patriarhatul și-a putut astfel să-și reia forma de guvernare ecleziastică, pe care o posedau vechile Biserici ortodoxe. Drumul lung istoric parcurs de Biserica Rusă nu a rămas fără rezultate pozitive. Patriarhatul restaurat are un avantaj față de cel din perioada întâi, căci canonic este independent de toate influențele exterioare și nu satisface decît interesele pur religioase. Simbol al independenței religioase, organ al conștiinței universale a Bisericii noastre naționale, Patriarhatul trăiește și se dezvoltă în condiții radical deosebite de cele ale epocilor trecute. Epoca inaugurată de Revoluția Socialistă din Octombrie — a spus P. Sf. Episcop Mihail — a eliberat Biserica și toate organele sale de guvernămînt, de sarcinile

care nu țineau de competența ei imediată și îi oferea posibilitatea de a-și organiza viața într-o ambianță de absolută libertate a conștiinței.

În încheierea referatului P. S. Episcop Mihail menționează marea bucurie spirituală ce o simte Biserica Rusă la această aniversare prin participarea reprezentanților Bisericilor Ortodoxe surori și mai cu seamă a mamei noastre spirituale, marea Biserică a Constantinopolului.

A urmat apoi referatul susținut de I. P. S. Nicolae, Mitropolitul *Krutiției și Kolomniei*: „*Ortodoxia și lumea contemporană*”.

În introducere, I. P. S. S. Mitropolit Nicolae a ținut să accentueze că zilele de bucurie, marcate prin participarea reprezentanților Bisericilor ortodoxe autocefale la solemnitățile aniversare, a 40 de ani de la restabilirea Patriarhiei de Moscova, vor adăuga la istoria Bisericii Ortodoxe Ruse pagini de aur, unde această întâlnire memorabilă a tuturor Bisericilor ortodoxe naționale se va înscrie ca o manifestare vizibilă a unității Sf. Biserici catolice și apostolice pe pământ, ca un triumf al credinței ortodoxe.

Ce ar fi mai natural — afirmă I. P. S. S. Mitropolit Nicolae — ca noi care trăim în Biserică, să profităm de această ocazie rară cum este această întâlnire a șefilor și reprezentanților comunităților naționale pentru a ne pronunța asupra nevoilor celor mai urgente ale timpului nostru, știind că milioane de oameni vor primi cuvântul Bisericii lui Hristos cu atenție și speranță.

În continuare, I. P. S. S. Mitropolit se ocupă de mișcarea zisă ecumenică, fenomen particular în viața lumii creștine, care are drept obiectiv realizarea făgăduinței Mântuitorului Hristos „de a fi o turmă și un păstor” (Ioan X. 16). Biserica rusă și celelalte Biserici întrunite la conferința Bisericilor ortodoxe autocefale de la Moscova în 1948 au refuzat de a trimite reprezentanți la adunarea de la Amsterdam. Refuzul se baza pe motive foarte serioase. Mișcarea ecumenică s-a arătat plină de contradicții. De la început lucrările privitoare la unitatea creștină nu fost însoțite în activitatea lor de considerente sociale și politice, care în perioada Adunării de la Amsterdam predominau față de voința de unitate dogmatică. S-a accentuat apoi că în tendința aceasta de apropiere a Bisericilor, singura Biserică Ortodoxă a păstrat în întregime tezaurul doctrinar al învățăturii creștine.

O altă problemă, ce confruntă Biserica epocii noastre este cea a întrebuirii energiei nucleare. Datoria noastră — a declarat hotărât I. P. S. Mitropolit Nicolae —, este de a pune oamenii în gardă, în numele Bisericii lui Hristos, împotriva aservirii pasiunilor, care ridică între popoare ziduri mari de neîncredere, de dușmănie și egoism național. Noi trebuie să apelăm

la guvernele tuturor țărilor, să facă dovadă de o nobilă inițiativă, pentru ca toate problemele internaționale să nu fie rezolvate decît numai prin tratative și să se renunțe pentru totdeauna la întrebuintarea forței.

Aș spune în concluzie — a încheiat I. P. S. Mitropolit Nicolae referatul său — că prin acest apel la pace, Bisericile noastre Ortodoxe Naționale vor preamări pe Dumnezeu și vor da dovadă de „unitatea spiritului prin legătura păcii” pe care El ne-a lăsat-o drept moștenire.

După serbările comemorative, întorcîndu-se de la Zagorsk, participanților li s-a oferit posibilitatea de a vizita Moscova, bisericile, instituțiile de cultură etc. din Capitala U. R. S. S. Astfel în ziua de 14 mai delegația Bisericii romine a vizitat Universitatea Lomonosov; după masă, delegația a participat la parastasul ce s-a oficiat la mormîntul Patriarhului Tihon în biserica fostei minăstiri Donscoi, apoi a avut loc vizitarea Kremlinului. În seara zilei de 15 mai reprezentanții Bisericii ortodoxe romine au plecat la Leningrad, unde a doua zi au făcut o vizită I. P. S. Mitropolit Elefterie. Au vizitat apoi catedrala mitropolitană din Lavra, „Alexandru Newsky”, Observatorul astronomic, iar în ziua de 17 mai s-a vizitat Palatul de iarnă cu pinacoteca „Ermitaj” și s-a făcut o excursie la Marea Baltică, la Golful Finic.

În duminica din 18 mai delegația a participat la Sf. Liturghie oficiată în biserica Petru și Pavel din fortăreața Petrovlovsk.

Reîntorși la Moscova, reprezentanții Bisericii noastre în ziua de 19 mai au participat la o Liturghie oficiată în satul Kolomensk și au vizitat un colhoz.

În 21 mai, au participat la slujba Vecerniei la biserica din Moscova, unde servește P. S. Episcop Vasile Samaha reprezentantul Patriarhiei de Antohia, iar în 22 mai Prea Fericitul Patriarh Justinian și II. PP. SS. Mitropoliți Iustin și Vasile au oficiat Sf. Liturghie într-o biserică din Moscova.

La invitația Catolicos-ului — căpetenia Bisericii armene — delegația Bisericii ortodoxe romine a plecat în ziua de 24 mai în Armenia, făcînd o vizită Catolicos-ului Bisericii armene la reședința sa de la minăstirea Etsimiazin și au vizitat și alte instituții din Erivan, capitala Armeniei și din jur.

În ziua de 29 mai delegația Bisericii noastre s-a reîntors în țară.

ANIVERSAREA A 10 ANI DE LA INTRONIZAREA PREA FERICITULUI PATRIARH JUSTINIAN ÎN SCAUNUL DE ÎNTHIȘTĂTOR AL BISERICII ORTODOXE ROMINE

Implinindu-se la 6 iunie a. c. 10 ani de rodnică și multilaterală arhipăstorie a Prea Fericitului Patriarh Justinian, acest popas de seamă a fost aniversat duminică 8 iunie a. c.

La București, solemnitatea aniversară organizată de Sînodul Permanent, s-a desfășurat în biserica Sf. Spiridon, participînd membrii Sf. Sinod și invitați. Cu această ocazie, Preafericitul Patriarh Justinian a primit felicitări din partea Sf. Sinod.

În aceeași zi, zi după masă, s-a sărbătorit și 75 ani de la întemeierea Facultății de Teologie din București.

DECADA CULTURII REPUBLICILOR SOVIETICE SOCIALISTE BALTICE

În prima decadă a lunii iunie s-a organizat în toată țara, din inițiativa Consiliului general A. R. L. U. S., Decada Culturii Republicilor Sovietice Socialiste Baltice. Numeroasele și variatele manifestări ce au avut loc: conferințe, seri literare și muzicale, simpozioane, seri de teatru, expoziții de artă plastică și decorativă, expoziții ale cărții, vizionarea producțiilor studiourilor din R. S. S. Baltice, precum și spectacolele date de ansamblul de cîntece și dansuri din R. S. S. Lituaniană au dat prilej poporului român să cunoască mai bine marile realizări obținute în domeniul economiei, științei și culturii în anii puterii sovietice în R. S. S. Estonă, R. S. S. Letonă și R. S. S. Lituaniană.

Totdeauna prin amploarea și însuflețirea manifestărilor organizate, decada culturii Republicilor Sovietice Socialiste Baltice a constituit un minunat prilej de consolidare a prieteniei dintre poporul nostru și popoarele sovietice.

LA INSTITUTUL DE FIZICĂ ATOMICĂ AL ACADEMIEI R.P. ROMINE

Un nou pavilion pentru laboratorul de raze cosmice

În 3 iunie, la Institutul de Fizică Atomică al Academiei R. P. Romine a fost dat în folosință un nou pavilion destinat laboratorului de raze cosmice din cadrul Centrului nostru de cercetări nucleare.

În acest laborator se studiază cu ajutorul radiației cosmice proprietățile nucleelor atomice și ale particulelor subatomice. Cercetarea razelor cosmice se face aici pe două căi: una cu ajutorul unor instalații electronice speciale, contorii de particule, aparate care înregistrează automat fiecare particulă căzută asupra lor; a doua cale de cercetare este bazată pe observațiile făcute asupra urmelor lăsate de razele cosmice în plăci fotografice speciale care se cercetează cu ajutorul unor microscopae de foarte mare precizie.

Noul pavilion este astfel conceput încît permite studierea pentru prima oară în țara noastră a unor fenomene naturale de mare importanță pentru știință, numite jerbe atmosferice.

INTERESANTE DESCOPERIRI ARHEOLOGICE

În comuna Tirgușorul Vechi din raionul Ploiești, pe locurile uneia dintre cele mai vechi așezări omenеști din țara noastră, se desfășoară în momentul de față, sub conducerea muzeului regional de istorie din Ploiești în colaborare cu Institutul de arheologie al Academiei R. P. Romine, vaste săpături arheologice.

Printre materialele descoperite pînă acum se găsesc numeroase microlite datînd din perioada comunei primitive. Prezența romanilor pe aceste meleaguri este confirmată de un pavaj din piatră de carieră și piatră de riu și prin numeroase resturi de ceramică. Arheologii au mai scos la iveală, printre altele, un cimitir vechi din secolele IV și V, iar din secolele IX și X obiecte de ceramică prin care confirmă legăturile comerciale ale localnicilor cu așezările din sudul Dunării.

Muzeul raional din Tr. Severin, cu sprijinul unor cercetători din Capitală, a făcut în ultimul timp o serie de săpături arheologice în orașul și raionul Tr. Severin. După trei sondaje în peșterile din comuna Cireșu au fost descoperite fragmente de vase din ceramică datînd din prima epocă a fierului. În împrejurimile comunei Podeni s-a găsit o așezare de tip „Sălcuța” datînd din timpul comunei primitive.

În urma săpăturilor s-a găsit și un cuptor de topit fier, atribuit perioadei dacice.

Paralel cu lucrările de consolidare a castrului roman se continuă săpăturile arheologice. S-au descoperit astfel în apropierea acestuia monede de aramă, ceramică romană și sculpturi în marmoră.

NOI ȘANTIERE DE RESTAURARE A MONUMENTELOR ISTORICE

În unele regiuni ale țării continuă cu succes activitatea de restaurare și de punere în valoare a unor monumente istorice de arhitectură. Astfel de lucrări se execută la Cozia, unde se va restaura paraclisul lui Mihnea Turcitul și aripa de est a mănăstirii, la Brîncoveni, unde va fi restaurat turnul clopotniței și palatul Basarabilor, la minăstirea Glocociov din Regiunea Pitești, la moscheea din insula Ada Kaleh și la schitul Strimba din regiunea Craiova.

Lucrările de la Sala Gothică din Iași, începute acum 50 de ani dar părăsite curînd după aceea, vor fi reluate în acest an.

Monumente de arhitectură de mare preț, exemple din cele mai dsăvirșite de artă populară ca, de pildă, Casa Mătase și bisericile vechi de la Hangu și Buhalnița, urmează să fie demontate și reclădite întocmai pe terasa superioară, aflată deasupra nivelului viitorului lac de acumulare al hidrocentralei de la Bicaz, în mijlocul unor peisaje similare celor în care se găsesc acum.

DE PESTE HOTARE

Incetarea din viață a Venerabilului Patriarh Alexandru al III-lea al Scaunului Apostolic de Antiohia și al întregului Orient

La închiderea revistei ne-a venit știrea încetării din viață a Patriarhului Alexandru al III-lea al Antiohiei și al întregului Orient.

Inmormintarea Venerabilului Patriarh al Scaunului Apostolic de Antiohia a avut loc în ziua de 22 iunie la Damasc.

Patriarhul Alexandru al III-lea a fost una din cele mai proeminente figuri ale Ortodoxiei ecumenice. Născut în anul 1868 la Damasc, a intrat de tânăr în monahism urmînd cursurile școlii teologice de la Halki, după care a intrat în Academia duhovnicească din Kiev, unde a fost proclamat magistru în teologie. Înălțat la rangul de arhimandrit, este numit reprezentant al Patriarhiei Antiohiei la Moscova. În anul 1905 este ales Mitropolit de Cilicia, unde păstorește pînă în anul 1930, cînd a fost înălțat în Scaunul Apostolic de Patriarh al Antiohiei și al întregului Orient.

Ca Patriarh al Antiohiei, unde a răsunat întîia oară numele de „creștin”, unde a păstorit sf. Ignatie Teoforul, unde a primit taina preoției Sf. Ioan Gură de Aur și din sinul căreia s-a ridicat Sf. Ioan Damaschinul, Patriarhul Alexandru al III-lea a dovedit o rară destoinicie în susținerea și apărarea dreptei credințe. Cunoscător al limbilor greacă, latină, rusă, franceză, engleză și turcă, defunctul a scris o mulțime de articole și studii în revistele teologice pentru care fapt i s-a conferit titlul de „doctor honoris causa” și de membru de onoare al Academiei duhovnicești din Moscova. Activînd pentru întărirea colaborării între Bisericile ortodoxe surori, Patriarhul Alexandru al III-lea a păstrat legături strînse de prietenie și de dragoste frățească cu Intîistătătorii Bisericilor Ortodoxe. S-a dovedit apoi un vajnic luptător pentru apărarea păcii în lume prezidînd consfătuirea Intîistătătorilor Bisericii Ortodoxe din 16—25 iulie 1951 ținută la Moscova, cu care prilej s-a făcut Chemarea către creștinii din întreaga lume pentru apărarea păcii.

Scrisorile Patriarhului Alexandru al III-lea trimise Prea Fericitului Patriarh Justinian, pline de dragoste pentru clerul și credincioșii Bisericii noastre, de înțelegere pentru transformările structurale de viață socială săvîrșite în țara noastră, precum și de însuflețită aprobare și încurajare pentru strădaniile noastre de a făuri un viitor mai bun, de pace și fericire pentru

toată lumea, au fost totdeauna citite cu satisfacție de cercurile largi ale preoților și credincioșilor noștri.

Între 22 august și 3 septembrie 1951, însoțit de I. P. S. Mitropolit Alexandru al Emesei și de I. P. C. arhim. Vasile Samaha, Patriarhul Alexandru al III-lea, a vizitat țara noastră, fiind oaspetele Prea Fericitului Patriarh Justinian.

Pentru bogatele înfăptuiri duhovnicești, pastorale și cărturărești și pentru a cinsti după vrednicie rivna și strădaniile neostoite în Ogorul Ortodoxiei Ecumenice ale Patriarhului Alexandru al III-lea, Institutul Teologic Universitar din București i-a conferit în ziua de 26 august 1951 titlul de „Doctor honoris causa” în teologia ortodoxă.

Trecerea la cele eterne a Patriarhului Alexandru al III-lea al Antiohiei și al întregului Orient este o pierdere mare pentru întreaga Ortodoxie și Frontul păcii din lume. Venerabila figură a Patriarhului Alexandru al III-lea va ocupa un loc de seamă în Panteonul Ortodoxiei ecumenice, alături de ceilalți mari Patriarhi ai Antiohiei, Ioachim, Macarie, Atanasie, etc.

NOI EPISCOPI RUȘI

La 12—25 februarie 1958 au primit investitura de episcopi:

Iosif episcopul Petropavlovskului și

Veniamin episcopul Ircuțului.

Decese

La 7 februarie 1958, la Paris, a încetat din viață în mod subit profesorul dr. în teologie Vladimir N. Loski.

Cunoscuta revistă teologică a Bisericii evanghelice din Germania „Teologische Literaturzeitung”

redactată la Berlin de prof. Kurt Aland, a publicat în numărul din decembrie 1957 articolul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Krutiței: „Știința teologică ortodoxă rusă în secolul trecut”, scris special pentru această revistă.

Vicarul exarhatului Patriarhiei de Moscova pentru Europa occidentală.

Arhimandritul Antonie, paroh al bisericii ortodoxe ruse din Londra, a fost hirotonit întru episcop, iar la 16 noiembrie 1957 a avut loc la Londra investirea lui ca vicar al exarhatului Patriarhiei de Moscova pentru Europa occidentală.

Oaspeți din străinătate în vizită la Patriarhia din Moscova

La 31 decembrie 1957, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Krutiței și Colomnei a primit la Patriarhia din Moscova pe decanul Bis. Anglicane din Helsinki, Moris Mandevila, iar la 17 ian. a. c. pe pastorul R. K. Iangdolla din S. U. A.

Moartea episcopului Serghei din Smolensk

La 16 august 1957 a încetat din viață, în orașul Moghilew în etate de 74 de ani, episcopul Serghei de Smolensk.

Consfătuiri lunare ale clerului din Constantinopol

Clerul din Constantinopol în fiecare lună este convocat la Patriarhie în conferință, unde se dezbate probleme de pastorație și se indică cele mai potrivite metode pentru îndeplinirea apostolatului evanghelic și social. Aceste conferințe uneori sunt prezidate chiar de însuși Sanctitatea Sa Patriarhul ecumenic, Athenagoras.

Refacerea unității Bisericii creștine

La finea anului 1957, profesorii Facultății de Teologie din Atena au adresat Papei Pius al XII-lea un apel, în care îl îndeamnă să studieze problema refacerii unității Bisericii creștine, eliminând toate piedecile care stau în calea acestei refaceri și pregătind calea unei sincere apropieri între cele două mari Biserici creștine.

„Minăstirile din România”.

Sub acest titlu a apărut în organul oficial al Bisericii Ortodoxe Bulgare „Tîrcoven Vestnic” un amplu articol sub semnătura arhimandritului I. Tonev, în care se descriu schiturile și minăstirile din țara noastră și se publică date privitoare la arhitectura și pictura lor și la organizarea administrativă a minăstirilor românești. Autorul concludă: „marele număr de biserici și minăstiri răspândite în toate laturile țării, constituie mărturia vădită a credinței adânci a poporului român”.

Apariția unei prețioase lucrări teologice în Bulgaria:

Al. Milev și Ap. Mihailov. Manualul limbii grecești pentru școlile teologice. Editura Sinodală, Sofia 1956, 292 p.

În decursul multor ani în școlile teologice din Bulgaria s-a simțit lipsa unui manual special de limba greacă. Autorii de mai sus, profesori de l. greacă, ambii teologi care au studiat limba greacă în centrul elenismului-Atena, au compus manualul respectiv care satisface pe deplin cerințele resimțite.

NOUTĂȚI

Lansarea celui de al treilea satelit artificial sovietic al pământului

În conformitate cu programul Anului Geofizic Internațional, la 15 mai 1958 a fost lansat în Uniunea Sovietică al treilea satelit artificial sovietic al pământului.

Scopul lansării satelitului artificial este efectuarea cercetărilor științifice în părțile superioare ale atmosferei și în spațiul cosmic.

Satelitul a fost lansat pe o orbită avînd o înclinare față de planul ecuatorului de 65 de grade.

Potrivit datelor inițiale, altitudinea maximă a orbitei deasupra pământului este de 1.880 km., iar perioada de rotație a satelitului în jurul pământului — de 106 minute.

Al treilea satelit artificial sovietic are o formă conică, cu diametrul la bază de 1.73 m. și cu o înălțime de 3.57 metri, făcând abstracție de dimensiunile antenelor care ies în afară.

Greutatea satelitului este de 1.327 kg. dintre care greutatea aparaturii pentru efectuarea cercetărilor științifice, a aparaturii pentru radio măsurători și a surselor de alimentare este 968 kg.

Lansarea de către Uniunea Sovietică a celui de al treilea satelit artificial al pământului a avut un puternic ecou internațional, opinia publică mondială apreciind acest eveniment ca un uriaș succes al științei sovietice, ca începutul unei noi etape în cucerirea cosmosului.

O importantă descoperire a biologilor sovietici

— Vietăți la peste 10.000 m. adincime în ocean —

Pentru prima dată biologii sovietici au descoperit actinii vii — viermi de mare și holoturi vii la o adincime de 10.710 metri în Oceanul Pacific.

Aceste vietăți marine au fost pescuite cu drage de mare adincime pe fundul depresiunii de lângă insulele Mariane, în partea de vest a Oceanului Pacific, unde își desfășoară cercetările expediția de pe vasul „Viteaz”.

După cum relatează cunoscutul biolog sovietic, prof. Veniamin Bogorov, descoperirea oamenilor de știință de pe „Viteaz” confirmă netemeinicia părerii că în depresiunea de lângă insulele Mariane — cea mai adincă depresiune marină din lume — nu există viață.

Mecanicul automat

Recent un tren electric a fost condus pe distanța Kuntevo—Usovo pentru prima dată în lume de un „mecanic automat”. O simplă apăsare pe un buton de la tabloul de comandă și trenul pornește din gară. Pe parcurs, toate operațiile de comandă le execută automat aparate ingenioase. Într-o singură secundă automatul poate efectua 2000 operațiuni matematice, necesare pentru conducerea trenului în cele mai bune condiții.

Aparat care funcționează pe baza energiei solare

O întreprindere din R. P. Chineză, a început fabricarea în serie a unor aparate funcționând pe baza energiei solare. Este vorba de aparate de gătit și de încălzit apa, ieftine și ușor de minuit.

Restaurarea minăstirii Sf. Sofia din Kiev.

Lucrările pentru restaurarea minăstirii Sf. Sofia din Kiev, se apropie de sfârșit. Refacerea picturilor murale executate acum nouă secole și mai bine de maeștri bizantini a necesitat o deosebită atenție. Minăstirea Sf. Sofia, unul din cele mai prețioase monumente ale vechii arte ruse, a fost clădită în anul 1037, de către cneazul Iaroslav cel Înțelept.

Injectii nedureroase.

La institutul pentru instrumente chirurgicale experimentale din Moscova, a fost perfecționată o nouă seringă hipodermică fără ac. Această seringă introduce preparatul medicamentos în organism printr-o gaură minusculă produsă sub acțiunea unei puternice presiuni. Injectiile efectuate pe această cale sînt complet nedureroase. Această seringă permite efectuarea a 2.000 injecții pe zi și elimină orice pericol de infecție.

C U P R I N S U L

	<u>Pag.</u>
<i>Redacția</i> : Zece ani de la reîntregirea Bisericii Ort. Romine din Ardeal și Banat	3
<i>I. Reneu</i> : Marea rugăciune	7
<i>Pr. Prof. Ion Bunea</i> : Bucuriile unității	11
x x x La un deceniu	14
<i>Diacon Ioan Decan</i> : Vecinătate și prietenie	17
<i>Pr. Petre Iacobescu</i> : - 40 de ani de la reînființarea Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Ruse	20

S t u d i i

<i>Prof. Dr. Nicoale Neaga</i> -: Sfînta Scriptură a Vechiului Testament și ideea păcii	24
<i>Magistrand Pr. D. Puia</i> -: Biserici vechi din depresiunea Mehădiei	32

Indrumări omiletice

<i>Prot. Dr. Victor Vlăduceanu</i> : Lacrimile pocăinții	39
<i>Prot. Dr. Victor Vlăduceanu</i> : Viața veșnică	41
<i>Prot. Dr. I. Petreușa</i> : Maica Domnului	44
<i>Pr. Gh. Geția</i> : Sfînta Cruce	47
<i>Prot. Dr. Victor Vlăduceanu</i> : Ajutorul divin	49
<i>Magistrand Jerom. Irineu Crăciunaș</i> : Dragostea creștină	51

Pentru apărarea păcii

<i>Redacția</i> : Declarația Statelor participante la Tratatul de la Varșovia	54
<i>Redacția</i> : Pentru înlăturarea primejdiei unui război atomic! Adeziuni însuflețite la lupta pentru pace din partea deservenților cultelor din Banat	55
x x x Noi laureați ai premiului internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”	
x x x Conducători musulmani se declară în favoarea păcii	60

	Pag.
<i>Redacția</i> : Conferința interconfesională din Arad . . .	60
Conferința raională și orășanească de luptă pentru pace din Arad	62
<i>Redacția</i> : Conferința Națională a mișcării pentru pace din R. P. Română	63
Mesajul acad. Mihail Sadoveanu	65
Forțele unite ale păcii pot bara calea războiului, raportul acad. Mihail Ralea	66
Cuvîntul Prea Fericitului Patriarh Justinian	69
Salutul Consiliului Mondial al Păcii	70
x x x Congresul mondial pentru dezarmare și colaborare internațională	71

*Viața bisericească în cuprinsul Mitropoliei Banatului
Arhiepiscopia Timișorii și Caransebeșului*

<i>Redacția</i> : Reinapoierea I. P. S. Mitropolit Vasile de la Moscova	74
Rugăciuni pentru pace, Hramul Schitului „Piatra Scisă”, Preoți în Comitetele locale de luptă pentru pace, Aportul preoțimii în campania agricolă de primăvară, Fapte pilduitoare, Reîntorși la dreapta credință	76
<i>Decese</i> : Pr. Dimitrie Bulmeza, Iuliana Bencecan	76

Episcopia Aradului

<i>Redacția</i> : Vizitații la parohii, Inspecții la parohii, Donații, Deplasări la parohii	78
<i>Decese</i> : Prot. Coriolan Drăgan, Pr. Dimitrie Roșcău	79

Informații din țară și de peste hotare

DIN ȚARA

<i>Redacția</i> : Participarea delegației Bisericii Ortodoxe Române la solemnitățile religioase de la Moscova din luna mai 1958	82
Aniversarea a 10 ani de la întronizarea Prea Fericitului Patriarh Justinian în scaunul de Întîistător al Bisericii Ortodoxe Române	85
Decada culturii Republicilor Sovietice Socialiste Baltice	86
La Institutul de Fizică Atomică al Academiei R. P. Romîne, un nou pavilion pentru laboratorul de raze cosmice	86
Interesante descoperiri arheologice	87

DE PESTE HOTARE

<i>Redacția:</i> Incetarea din viață a Venerabilului Patriarh Alexandru al III-lea al Scaunului Apostolic de Antiohia și al întregului Orient	88
Noi episcopi ruși, Vicarul Exarhatului Patriarhiei din Moscova pentru Europa Occidentală, Oaspeți din străinătate în vizită la Patriarhia din Moscova	89
Consfătuiri lunare ale clerului din Constantinopol. Refacerea unității Bisericii creștine, Minăstirile din România apreciate peste hotare, Apariția unei prețioase lucrări teologice în Bulgaria, Noutăți, Lansarea celui de al 3-lea satelit artificial sovietic al pământului	90
Mecanicul automat	91
Restaurarea minăstirii Sf. Sofia din Kiev	92

